

Utopia

Studentavisa i Tromsø

Nr. 11 26. oktober 1993 18. årgang

Inkonsekvent

Enkelte studenter ønsker å følge oppfordringen fra politikerne og bli fort ferdige med studiene. Ønsket er å kunne ta fag på ett semester, men dette er umulig på mange fag på grunn av eksamensordningene.

Side 7

Døden nær

Medisinerstudentene har obligatorisk undervisning i å dissekere, dvs. undersøkelser blir gjort på døde mennesker. Vi har fulgt kull-92 på sitt første møte med skalpell over lik

Side 10

August Stindberg:

Forfatteren som hadde giftflasken på skrivebordet når han skrev.

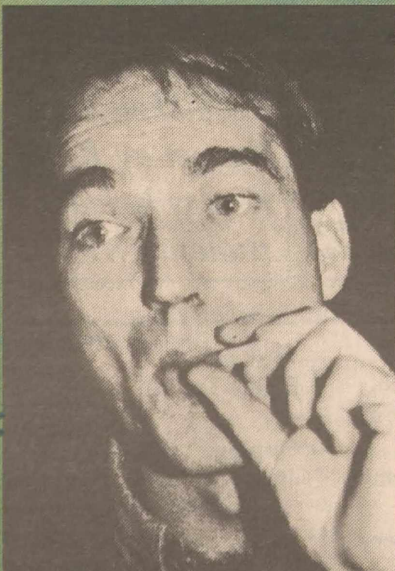
Side 26 og 27

Polar Music Festival:

Ord og bilder fra Tromsøs rocke-uke nummer 1.

Side 28 og 29

Thomas Hylland Eriksen: sosialantropolog, akademisk supergutt med fortid som punker.

Side 30 og 31

Foto av Ola Bratlie

PROTESTMARSJ

Aldri før har så mange studenter samlet seg i Tromsøs gater. Førrige torsdag kunne byens befolkning se tusenvis av sinte studenter som demonstrerte mot forslaget til statsbudsjett. Slogordene runget i gatene: "Stopp kuttismen", "Får vi ikke rabatt, finn vi ikkje hjem til jul" og "Hernes må kvæles".

Forslaget medfører en forverret økonomisk situasjon for de fleste studentene. Månedtlige utbetalinger av studielånet, bortfall av stipend ved forsinkelser i studiet og ingen reisemoderasjon vil bli noen av konsekvensene hvis forslaget blir vedtatt. Også Lånekassen går hardt ut mot regjeringens forslag.

Sidene 2, 4,5 og 6

Vi omgir oss daglig med andre studenter. Men hvordan lever vi egentlig hver for oss?

Foto av Geir K. Ronland

Studenthverdag

I vår jakt på gjennomsnittstudenten kom vi innom alt fra den førstegangsstuderende ex. phil.-studenten til en som ønsket å utvide sitt kunnskapstre etter mange år i fast arbeid. Les mer om de de fem studentene vi har kommet under huden på

på sidene 25-20

Studentnavle

Sist torsdag trosset tusenvis av tromsøstudenter vær og føreforhold og gikk i tog mot forslaget til statsbudsjett. Myten om at det er umulig å hente fram studentene fra lesesaler og kantiner for a demonstrere, fikk seg en kraftig knekk.

Grunnen til den store kamplysta var nok utvilsomt at statsbudsjettet vil føre til en dårligere økonomisk situasjon for oss studenter. Hvis budsjettforslaget blir vedtatt, mister vi reisemoderasjonen, vi vil få utbetalt studielånet i små posjoner hver måned, og renta på lånet går ikke på langt nær så langt ned som rentene i markedet forøvrig. Blir du forsinket i studiet, blir stipendet ditt gjort om til lån i stedet. Og får du barn under utdanninga, får du ikke lenger et engangsbeløp fra folketrygden på 23 275 kroner.

At stipendandelen øker fra 14% til 18%, oppveier i følge lånekassas tall ikke det studentene taper på statsbudsjettforslaget. Derfor gikk vi i snø, kulde og sinne på gata på torsdag.

Men var det ikke litt tankevekkende at det var dette som skulle til før vi mobiliserte oss til protest? Er det først når det er våre egne penger som står på spill at vi virkelig reagerer? Statsbudsjettforslaget innebærer en forverring av vårt økonomiske liv. Det er fælt. Men jammen finnes det mye annet fælt i verden også. Og jammen finnes det mange som er fattigere enn oss på denne kloden. Det er bra at vi klarer å mobilisere til kamp mot det som er urettferdig og galt. Og statsbudsjettet er urettferdig mot studentene. Men vi bør også reagere når det er andre som blir utsatt for urettferdighet. Ellers blir vi bare enda en pressgruppe som bare kjemper for oss selv, og som aldri blir fornøyde.

Vi er blant de gruppene i Norge som har lest mest, og som burde vite mest om verden. Vi burde kjenne til undertrykking, nød og urettferdighet, og vite litt mer om hvordan ting bør være her i verden. Og se lenger enn til vår egen studentnavle.

Studenten i nittiåra

"Ulv, ulv," ropte gjeteren. Landsbyfolkene kom for å redde lammene han gjetet, men der var det ingen ulv. Gjeteren lo og syntes han hadde lurt landsbyfolkene godt. Men en dag kom ulven og ville spise opp alle lammene. Gjeteren ropte "ulv, ulv", men denne gangen trodde ingen at ulven kom...

For studentpolitikken har denne historien en større parallell enn mange tror. Alle ser tilbake på de gode syttiåra, da alle studentene kom på gata når det ble ropt om ulv. Men så ville ikke studentene komme mer, da studentpolitikkerne for 10. gang ropte "ulv, ulv". Det måtte mer til enn å rope "ulv", en måtte også skrive det på store plakater og løpesedler, men det virket heller ikke. Nå har ulven kommet og spist så mange av lammene at vi nesten ikke har noe å leve av, synes studentpolitikkerne.

Så nå roper studentpolitikkerne "ulv, ulv" igjen. Den store, stygge ulven (regjeringen) vil gi lånet månedlig, fjerne reisemoderasjonen, kutte stipendet ved faglig forsinkelse og ta fra studenter som får barn over 23 000 kroner.

Hvordan studentpolitikkerne skal få studentene til å tro på dem når de nok en gang roper om ulv, vet de ikke. Men nok en gang roper studentpolitikkerne "ulv, ulv", og det må bli opp til alle studentene å vurdere om det er falsk alarm.

Hvis jeg kan få anledning til å rope "ulv, ulv" i denne spalten, vil jeg si følgende:

Brikker i det store budsjettet

For å sette et puslespill sammen som mangler mange brikker, må en gjøre antagelser om hvordan det endelige resultatet vil se ut. Og dette må en gjøre hvis en skal prøve å spå framtidens studenthverdag.

Regjeringen ha ambisjoner om å redusere budsjettunderskuddet til null innen år 2000. I årets statsbudsjett vil den spare inn 5 milliarder. I denne innsparingen går heller ikke studentene fri. Det virker jo ikke i utgangspunktet urimelig at alle tar sin del. Opphavet eller motivasjonen bak denne

innsparingen er som kjent generasjonsregnskapet; det vil ikke være rimelig å sende regninga til våre barn. At regjeringen vil legge et grunnlag for en framtid er selvfølgelig gledelig, men en kan virkelig stille seg spørsmål om virke-middelet.

Gro Harlem Brundtland sa ved en anledning at "vi har ikke råd til å miste talentene". Her ligger det helt klart en visjon om utdanning for fram-tiden. Men er det for-nuftig å bygge framtiden på kutt innen høyere ut-danning? Det er vel ikke helt sant at det

er generelle kutt innen høyere ut-danning, men det er kutt for den som er der for å lære noe

studenten. Jeg synes studentene er så vesentlige aktører i den høyere utdanning - og for Norges framtid - at en vil "skyte seg selv i foten" hvis en vil gjøre den økonomiske situasjonen verre for oss.

En forverring

Det eksisterer ingen satsning på studentene i dette statsbudsjettet. Regjeringen gir 4% økning i stipendandelen og 0,5% rentenedsettelse mot at de tar inn dette, og vel så det, på andre områder.

Ved månedlige utbetalinger vil staten spare 100 millioner i renteinntekter på ett år, og ved fjerning av reisemoderasjonen 65 millioner i året. At stipendet omgjøres til lån ved faglig forsinkelse vil sannsynligvis bety 140 millioner i innsparinger. Samordning av fødselsstipendet og engangsstønadene betyr 20 millioner i statskassa, og kun

0,5% i rentenedsettelse gir 20 millioner i fortjenste på grunn av lav innlånsrente.

Dette kan en vel kalle en heller slapp satsning på studentene.

Mennesket i systemet

Det nytter ikke å tenke i systemer og tall hvis en ikke tar hensyn til menneskene som er aktører innen systemet og som utgjør tallene. Det er en helt klar tendens hos regjeringen å tenke i produksjonstermer. Det er på en måte naturlig at en forventer en viss

avkastning i forskningspublikasjoner og antall kandidater når betydelige summer blir lagt ned i utdanningssektoren.

Men en griper fast i feil ende når det kun fokuseres på dette alene. Regjeringen ser kvaliteten kun i lys

av publikasjoner og produksjon av kandidater og vil følgelig legge politikken opp etter dette. Hvordan få mest mulig for minst mulig penger.

Skal en snakke om utdanning må en først og fremst ta utgangspunkt i menneskene som er i systemet og ikke det systemet i seg selv produserer. Uten rimelige livsvilkår for menneskene vil ikke kvaliteten på det de gjør være god. En trenger ikke dårlige kandidatert og dårlig forskning.

For studentene er studiefinansieringa en viktig ramme som gjør det mulig for dem å studere. Når regjeringa skjærer ned på studentenes økonomi vil dette bare gå en vei: Mer deltidsarbeid, mer stress og dårligere kvalitet på kandidatene

- trenger Norge det?

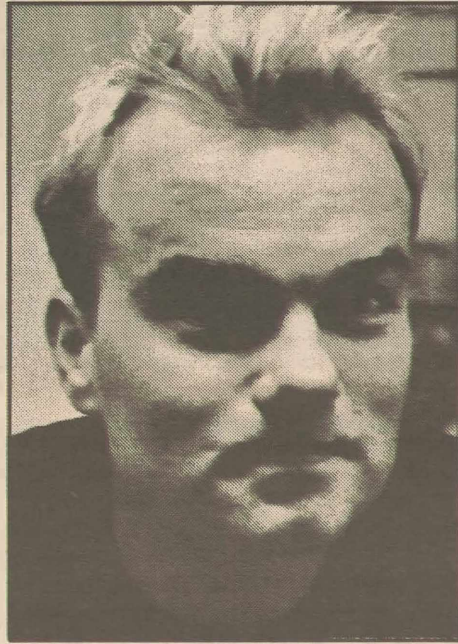
Å studere er en prosess og ikke en produksjon. Studenter er ikke pølser som presses gjennom en pølsefabrikk og kommer ut innpakket med prislapp på. Pølseproduksjon kan sikkert gjøres både mer effektiv og billigere bae en bytter ut menneskene med roboter.

Heldigvis er studenter mennesker som ikke kan produseres, og alle andre betraktninger av studenten grunner ikke på et menneskesyn som er studentene verdig.

Produksjonstanken er ikke fremmed for regjeringen. Særlig med forslaget om å straffe de som havner utenfor normert studieprogresjon ved å gi hele stipendet (som foreslås til 10 070 pr år) i lån, understreker regjeringen denne produksjonstanken. Som kjent så selges ikke varer med produksjonsfeil på markedet. Jeg tror i alle fall at sosiale og kulturelle aktiviteter og ikke minst studentdemokratiet, vil få sitt siste dødsskudd hvis dette blir vedtatt.

Men det skal en politisk behandling til før månedlige utbetalinger, fjerning av reisemoderasjonen, bortfall av stipendet ved faglig forsinkelse og tap på 23 275 kroner til studenter som får barn, blir vedtatt. Vi har muligheten til å protestere og bli hørt nå! I morgen er det for sent.

Forøvrig er det umulig å spå hvordan det hele vil gå når regjeringen kommer med nye forslag til kutt neste år, men jeg er redd dette bare er begynnelsen.

Kronikken er skrevet av Kjetil Kvalsvik, leder i studentstyret

Utopia er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø.

Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Redaksjonens adresse:

Universitetet - ISV
9037 Tromsø
Telefon 083-44283
Faks 083-44905
(merk "Utopia")

Ansvarlig redaktør:

Marianne Tønnessen

Redaktør:

Anna Katarina Grova

Kulturredaktør:

Sten-Rune Roland

Redaksjonssekretær:

Kai H. Nygaard

Fotoansvarlig:

Nina Lager Vestberg

Sivilarbeider:

Geir K. Ronland

I redaksjonen:

Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Magnus Skaar, Hilde Klemetsdal, Anders Røeggen, Laila Olava Unhjem, Cathrine Hansteen Liland, Markus Hareide, Anne Grete Sandaune, Per Ness, Cecilie K. Ødegård, Torunn Gjelsvik Eriksen, Ola Bratlie, Brynjar Indahl, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Kari Myklebost, Lisa-Therese Amundsen, Adam Sørensen, Lars

Hulzebos, Per-Johan Ingebrigtsen, Thor Olav Moen, Torgeir Eikeland, Jørgen Flint, Solveig M.L.Kavli, Siri Eiverland, Kenneth Schønenberg, Allan Andreassen, Wera Helstrøm, Yngve Engkvist, Geir Martinsen, Dina Roll-Hansen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Amund Sjølien Sveen, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Siri Eiverland, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Hanne Eiverland, Christine Haraldsen, Tariq Eik, Andreas Lorange.

Trykk:

Bladet Tromsø

Opplag:

4000

Annonsepris:

5 kroner pr. spaltemm. For annonser, kontakt redaksjonen.

Neste deadline:

4. november

Tjue kjappe

Fem om historie:

- 1) Hvor mange ganger har Norge søkt om medlemskap i EF?
- 2) Hvor mange ganger har Johan Ludwig Mowinckel vært statsminister i Norge?
- 3) Hvem drepte Olav Digre på Stiklestad?
- 4) Hvem var statsminister i Norge 1951-1953?
- 5) Hvilket parti var Vidkun Quisling med i før 2.verdenskrig?

Ved Allan Andreassen

Fem om kunst:

- 6) Hvilken kjent kunstner hadde bare ett øre?
- 7) Hvem er gift med Cicciolina?
- 8) Hva symboliserer de to nye steinene utenfor UB?
- 9) Hva heter Danmark mest kjente maleri?
- 10) Hvem skrev Nordlandsboen?

Fem om familien:

- 11) Er mor og far skilt?
a) Ja b) Nei c) Vet ikke
- 12) Hvor mange av amerikanerne drikker 1/2 liter Cola, og kun det til frokost?
- 13) Hvor mange barnehageplasser er det for lite av ved UiTø?
- 14) Hva koster en pakke Nen appelsinjuice på Rema 1000?
- 15) Hvilket fylke har flest kjønnsykdommer pr. innbygger?

Fem om diverse:

- 16) Hva har Libresse Goodnight, som ingen andre bind har?
- 17) Hva står EMS for?
- 18) Hva står f.f.b.t. for?
- 19) Hvem har skrevet sangen "Sula buli Jam jam jam"?
- 20) Hvor mange av Samene driver med reindrift?

- det er kommet en **jobbsøke-automat** på hovedgården. Den virker ikke i dag, noe vi tror kan ha sammenheng med at det ikke finnes jobber å søke på. Men dette blir det nok en bedring på hvis vi kommer inn i EF. Da kan vi jo søke på jobber for eksempel på kanariholmene.

- **våre studentkolleger i Oslo**, i alle fall de mannlige, er noen skrythaler på det med sex & sånt. Ikke har de særlig ærlig forhold til vitenskapelighet heller.

Den gjennomsnittlige, mannlige Oslo-studenten forteller nemlig i en ny spørreundersøkelse at han har hatt **ti** sexpartnere i sitt liv - når en mann stiller spørsmålene. Men når det er en kvinne som intervjuer, ja, da har de bare hatt **fire** sexpartnere...

- **administrasjonen ved Universitetet i Tromsø** ikke ser nødvendigheten av å holde studentene opplyst om hva som skjer på deres eget universitet. Denne konklusjonen trekker vi på bakgrunn av at Utopia ikke blir innkalt til pressekonferanser, som blir holdt av ledelsen. Alle andre aviser blir selvsagt invitert. Kanskje ledelsen mener det er viktigere for Edvard og Elise på ytre Kvaløya å vite hva som skjer omkring Universitetet? Ikke vet vi.

- **forsiden til "Inside"**, studentavisen til Bedrifts-økonomisk Institutt i Oslo, bærer tydelig preg av å være talerøret til de "litt" mer konservative, velykkede og fremadstormende unge meneskene i landet vårt. For å illustrere at 10

prosent av studentene aldri gjør ferdig sin diplomoppgave, har man satt opp 10 personer på forsiden. Disse er alle ulastelig antrukket i blasere eller dress. Kvinnene selvsagt i lange skjørt. Flott Norsk ungdom, som sikkert er ment å representere den vanlige BI student.

Men dette er ikke det verste BI studentene har faktisk regnet kraftig feil. De har krysset ut 2 av 10 personer. Dette skal være 10 prosent i følge dem. I følge den matematikk vi har tilegnet oss i løpet av våre leveår, så er da virkelig 2 av 10 det samme som 20 prosent. Det er altså disse meneskene som skal bli siviløkonomer for å skralte og valte med våre penger. De skal sitte som rådgivere for store bedrifter og gi regjeringer råd for hvordan staten best skal styre sine midler. Er det rart det blir bankriser og budsjettunderskudd?

Overskriften på forsiden er: "De blir aldri siviløkonomer". Kanskje like greit med slike regneferdigheter.

Hjørnet

Yrkesforvirring

Ved Allan Andreassen

Herrene Bonde, Dreier, Flydahl, Graver og Hoff sitter og spiller poker. Alle har et yrke som svarer til en av de andres navn. Dreieren sitter to plasser til høyre for Hoff. Bonden sitter to plasser til høyre for herr Bonde. Flygeren sitter til venstre for Flydahl. Herr Dreier sitter mellom Hoff og Bonde.

Hvem er hva? Husk på forskjellen mellom Herr Dreier og dreieren. Frist for innlevering av svarene er onsdag 3.11, klokka 13.47. Og folkens, jeg vil ha mange svar denne gangen. Vinneren(e) vil få enorme premier.

Løsningen på "hvor full er flasken?"

Dette ble tydeligvis en for vanskelig nøtt for leserne av UTROPIA. Løsningen er egentlig ikke så vanskelig. Mål diameteren i flaskebunnen og mål hvor høyt vinen står. Vi betrakter den nederste delen som en sylinder, og regner ut volumet. Snu flasken på hodet, og regn på samme måten ut volumet av "luftsynderen" over vinen. Volumet av vinen og volumet av luften gir flaskens totale volum, og forholdet mellom dem gir oss grunnlaget for å regne ut prosent vin i flasken. Elementært, og siden det var bare ett riktig svar, er det kun disse som får premie. De som leverte inn riktig svar var Per Kummervold og Geir Bye, ISV. Bra! Premie er to halvliters med Cola, og en halv halvliter med Solo Light. Premiene hentes på UTROPIA-kontoret, inen mandag 1. november.

Tjue svar:

- 1) Fire ganger.
- 2) Tre ganger.
- 3) Tore Hund. (Olav Digre er Olav den hellige for de som ikke visste det)
- 4) O. Torp.
- 5) Bondepartiet
- 6) Van Gogh, etter at han skar øret sitt av, og sendte det i posten til sin kjære.
- 7) Jeff Koon.
- 8) Ja, det er riktig.
- 9) Hipp Hipp Hurra.
- 10) Peter Dass.
- 11) c) er som regel det beste svaret.
- 12) 2.830.000, det er faktisk sant.
- 13) 347.
- 14) 3,90 kr, det er helt utrolig.
- 15) Finnmark
- 16) Den unike "Dry Sensation-overflaten".
- 17) European Monetary System.
- 18) Full før barnetv.
- 19) Edvard Hoem.
- 20) 5-10 prosent.

0-5 riktige svar: Her skulle det vel være på sin plass med en blondevits: Hva er det første en blondinne gjør når hun står opp i morgenen?

Kler på seg, og går hjem. Her må det nok skjerping til, kom deg hjem med en gang.

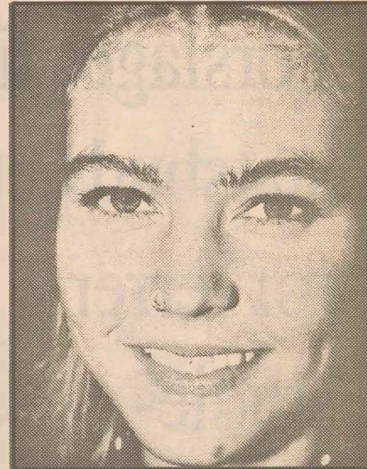
6-10 riktige svar: Jeg kommer deg herved til en time intensiv studering sammen med Svein Torgersen og Pål T. Jørgensen. Lykke til.

11-15 riktige svar: Du er oppe og lukter på den store premien, å bli intervjuet av Vår Staude eller Trygve Hegnar(eget valg), men du når desverre ikke helt opp i det store selskap.

16-20 riktige svar: Gratulerer, du er nå uoffisiell Norgesmester i unødige kunnskap. Jeg ønsker deg lykke til videre i studeringen av amerikanske forsknings-rapporter Guinness rekordbok.

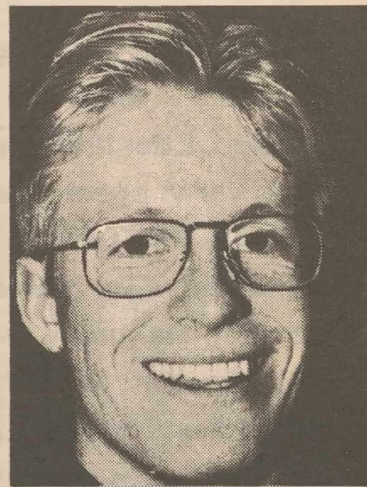
Fire på rad

Er du klar over at studietiden er den beste tiden i ditt liv?

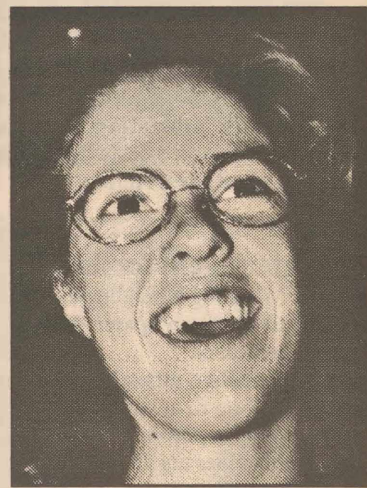
Annie Skipstein, sosiologi

-Javisst! Er det ikke da alt skjer, da?

Frode Karlsen, offentlig politikk og administrasjon

-Helt klart, for da kan man feste så mye man vil, og det viktigste av alt: Man kan sove lenge om morran.

Kristine Klæboe Koksik, filosofi

-Det som er fint er alle impulsene og utfordringene, men man får for lite tid til fordypning og ettertanke.

Kim Saxvik, data og matematikk

-...mmm. Den kan være det, avhengig av om du har flaks med hvem du møter på.

Studentavisa for 15 år siden:

Studenter og øl

"Ølhallen vil sikkert være det bestående samfunns beste garanti for at det ikke blir noe av de planlagte revolusjoner. Studenter som drikker Mack-øl er fredelige og venneløse

personer". Dette skriver avisa Tromsø 22-12-73. Det burde være en god oppfordring til alle progressive til å ta alvorlige spørsmål om bruk av rusmidler.

Fra Studentavisa i Tromsø, oktober 1978.

Forslaget til statsbudsjett forverrer studie-situasjonen

3. oktober ga regjeringen ut et forslag til neste års statsbudsjett. Etter høstens valg-flesk, var vi spente på hvordan de folkevalgte ville bruke tilliten de hadde opparbeidet. Mange av samfunnets grupper var fornøyde med årets budsjettforslag, mens andre var mindre fornøyde. Hvor står studentene midt oppe i alt dette?

Av Ola Bratlie

For et år siden protesterte studentene i hele Norge over regjeringens forslag til statsbudsjett med aksjon "Stopp tyven". Denne aksjonen gikk blant annet mot månedlig utbetaling av studielånet. Forslaget ble ved neste behandlingsrunde ikke vedtatt, men Hernes prøver seg igjen i år.

Regjeringens forslag

*Månedlig utbetaling av studielånet vil føre til at staten sparer 90 mill. kroner i renteinntekter.

Månedlige utbetalinger av studielånet kan lett føre til at studentene i perioder får økonomiske problemer. Dette på grunn av at studentenes utgifter så langt fra er spredt jevnt over hele året. Det er størst behov for penger i begynnelsen av hvert semester. Forskuddsleie og depositum er to kjente begrep som tar mye av studentenes penger. I tillegg kan uforutsette regninger dukke opp i løpet av semesteret.

*Reisemoderasjonen kuttes ut for lengre reiser.

*Hvis du blir forsinket i studiene, faller stipendandelen bort. Dette gjelder ca. 10% av studentene.

Pengene som vil bli spart, hvis disse postene blir vedtatt, vil gå til økning av stipendandelen fra 14% til 18%. Denne økningen, som er mindre enn den som ble lovet under valgkampen, vil gå bort til å betale reiser, dersom moderasjonen på lengre reiser bortfaller.

*Studenter som får barn vil miste 23.275 kroner fordi man vil samordne fødselsstipendet og engangsstønaden fra Folketrygden.

*Renta på lån som er yngre enn 11 år vil gå ned fra 9% til 8,5%. Dette til tross for at styret i Statens Lånekasse for Utdanning tidligere i år enstemmig gikk inn for at renten på ovennevnte lån skulle bli 7,5%. Lånekassen har uttrykt sin misnøye over regjeringens forslag.

Studiene - en dyr fornøyelse

Dagens studiefinansiering setter studentene i en uholdbar økonomisk situasjon - både under og etter utdannelsen. Og det blir neppe bedre hvis regjeringens forslag til statsbudsjett går igjennom.

Av Kim Bye Bruun

Enhver student som bor hjemme fra og tar høyere utdanning over ti måneder, har i utgangspunktet rett til 57.800 kroner, hvorav 8.200 kroner er stipend og 49.600 kroner skal betales tilbake som lån.

Forsinkelser og deltidsjobb

Lån for tre måneder kan gjøres om til stipend ved sykdom som varer over to uker og som gjør at man ikke kan følge undervisningen. Slik blir altså lånet mindre og stipendet større ved sykdom. Man kan tjene opptil 29.000 kroner i løpet av undervisningsåret, uten at støtten blir redusert. For hver krone du tjener utover de 29.000 kronene trekkes 60 øre. Det vil si at hvis du har tjent over 42.666 kroner, får du ikke lenger noe stipend. Hvis du tjener over 111.666 kroner, får du ingenting i lån. Du kan derimot tjene så mye du vil i sommerferien, det regnes ikke inn i summen.

Barn og sykdom

For kvinner som får barn i utdanningsperioden, kan studielånet mottas

som stipend over 42 uker. De som forsørger ett barn får forsørgertillegg på 10.400 kroner i løpet av studieåret. Forsørger man både barn og ektefelle vil forsørgertillegget komme opp i 20.900 kroner i løpet av undervisningsåret.

Du kan, etter dagens regler, regne med å få støtte til ett års forsinkelse. Blir du forsinket ytterligere, vil Lånekassen vurdere fortsatt støtte individuelt, avhengig av årsak og hvor lang tid som står igjen av studiet.

I årets forslag til statsbudsjett går regjeringen inn for at enhver forsinkelse i studieprogresjonen vil lede til at stipendet blir til lån. Unntak er sykdom og barnefødsel.

Studier i utlandet

Hvis man skal studere i et nordisk land, vil lånekassen gi støtte hvis studiet kvalifiserer til støtte i gjeldende land. For andre land gir lånekassen utdanningsstipend, grunnlån, reisestipend og reiselån som varierer fra 63.500 kroner til maksimalt 92.400 kroner årlig.

I tillegg kommer gebyrstipend på 36.000 kroner til dekning av eventuelle skolepenger.

Tegning: Erik Ødegård

Kostbar utdannelse

Av Kim Bye Bruun

En undersøkelse Aftenposten gjorde i sommer, viser at en lektor vil bruke 30 år på å ta igjen en butikk ekspeditør lønnsmessig, om man sammenlikner livsinntektene. Livsinntekten tar hensyn til hvor lang tid og hvor mye penger akademikeren har brukt på utdannelsen. Først på slutten av karrieren får lektoren kompensasjon for lang utdannelse, og går ut med bare 700.000 kroner mer i livsinntekt. I tilfeller hvor den utdannede har en litt høyere inntekt enn ekspeditøren, kan akademikeren risikere å aldri bli belønnet for høy utdannelse.

Tilbakebetaling

Det er stadig flere som ikke klarer å betale tilbake lånet til normert tid, og ber om rentefritak og betalingsutsettelse. Ifølge Lånekassen er hovedgrunnen til dette økt arbeidsløshet. Stadig flere opparbeider seg også svært høye lån: Fra 1991 til 1992 økte antall studenter med lån over 200.000 kroner med hele 42 prosent.

Det er flere muligheter for å få ettergitt deler av lånet. De som fullfører langvarig utdannelse får ettergitt opptil 46.900 kroner, og om man tar jobb i Finnmark eller nord-Troms, blir 10 prosent av opprinnelig gjeld ettergitt hvert år. I tillegg får man rentefritak ved militærtjeneste, arbeidsløshet og når man har en bruttoinntekt på under 6.400 kroner i måneden.

Man kan også spare penger ved å betale tilbake lånet raskere. Med et lån på 280.000 kroner sparer man 160.000 kroner om man begynner å nedbetale lånet straks etter endt utdanning i stedet for å vente 15 måneder, som er vanlig praksis.

Lånekassen gir også betalingsutsettelse, det vil si utsettelse av terminbetaling (det er to terminer i året), om man fortsetter utdannelsen eller har økonomiske eller sosiale problemer. Med en betalingsutsettelse øker den samlede gjelden betraktelig. Om man får betalingsutsettelse de to første terminene, får man med et lån på 280.000 en ekstra sum å betale på nesten 120.000 kroner.

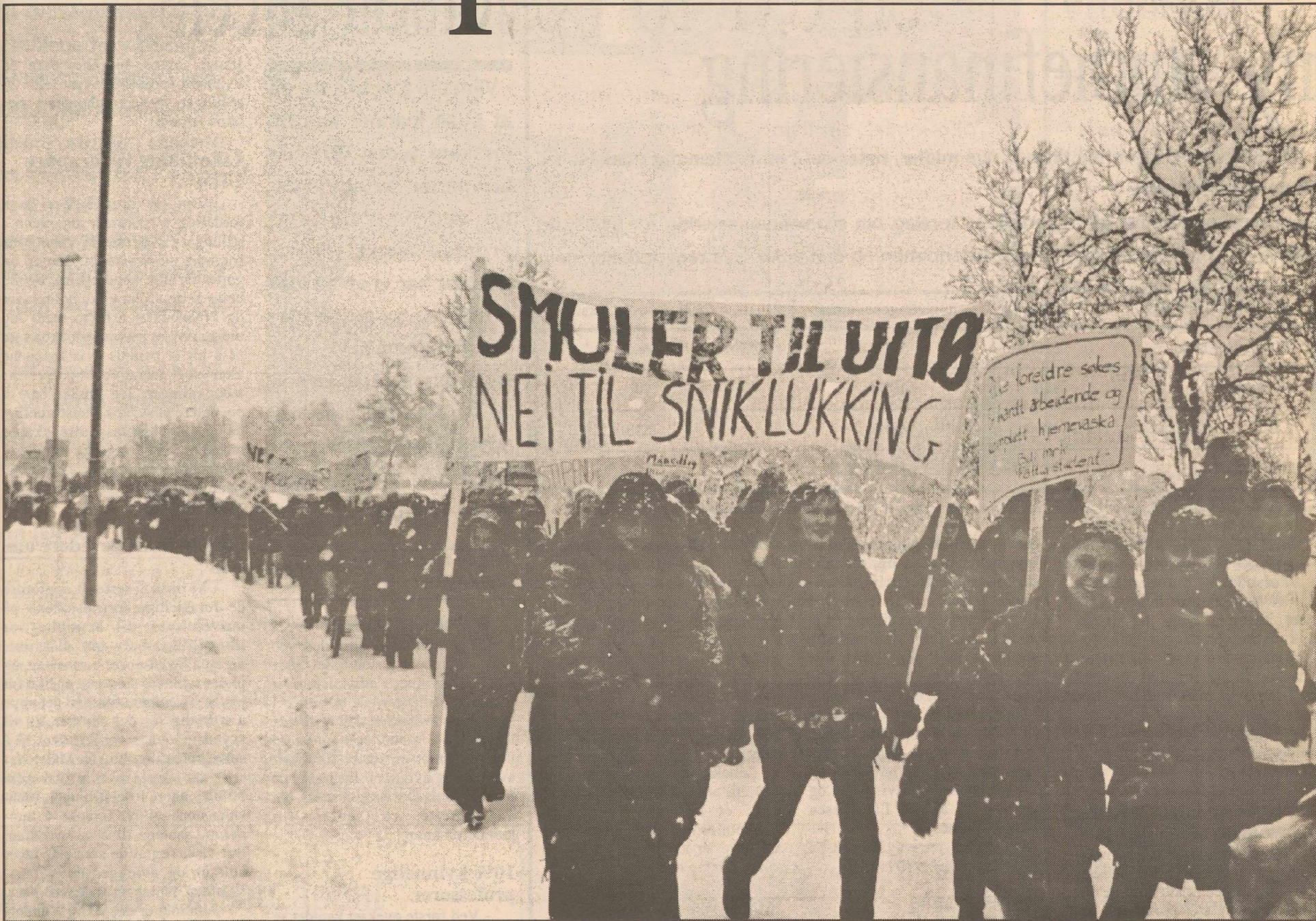
STATEN SPARER 73MILLIONER KRONER

Dette vil regjeringen gjøre	Staten sparer/bruker
Summen av lån og stipend skal ikke øke mer enn prisstigningen. Prisstigningen har økt med 8 prosent, uten at det blir noen endringer i tilskuddet til studentene.	Sparer 30 mill.
Faglig forsinkede studenter får omgjort stipend til lån:	Sparer 200 mill.
Studielånet utbetales månedlig:	Sparer 90 mill.
Reisemoderasjonsordningen avvikles:	Sparer 63 mill.
Lånekassen justerer sine innlånsrutiner:	Sparer 190 mill.
Studenter som får barn mister engangsoverføringen fra Folketrygden på 23,275 kroner:	Sparer 20 mill.
Renten på studielån reduseres fra 9 til 8,5 prosent for lån som er yngre enn 11 år:	Bruker 170 mill.
Stipendandelen heves fra 14 til 18 prosent:	Bruker 340 mill.
530 nye barnehageplasser:	Bruker 10 mill.
Sum:	Sparer 73 mill.

DETTE MÅ DU BETALE:

Gjeld ved avsluttet utd.	100,000	200,000	300,000
Nedbetalingstid, år	13,75	20,25	20,25
Tre første år, terminbeløp	4,500	9,000	13,500
Terminbeløp etter tre første år	8,400	12,995	19,490
Sum renter å betale	94,943	282,801	424,316
Totalt å betale	194,394	482,801	724,316

Gikk i protest

Tusenvis av studenter gikk i tog for å vise sin avsky til Regjeringens statsbudsjett.

Studentene mobiliserte skikkelig torsdag 22. oktober. Over 2000 demonstrerte mot regjeringens forslag til statsbudsjett, hvor studentenes økonomiske hverdag vil bli mye verre. Månedlige utbetalinger av studielånet og bortfall av stipend ved forsinkelse i studiet, er to av punktene i budsjettet som fikk studentmassene til å mobilisere ved å gå i et tog som ifølge Nordlys overgikk både 17. mai og 1. mai togene tilsammen.

Av Kim Bye Bruun, Anna Katarina Grova (foto) og Ola Bratlie (foto)

"Hernes må fjernes", lød det i studentenes demonstrasjonstog, som forøvrig er det største på over 20 år her i Tromsø. Studentene ville på denne måten vise sin avsky til regjeringens forslag til statsbudsjett som ble presentert for Stortinget for snart to uker siden.

Ræva bar...

Det tettepakke toget strakk seg gjennom hele Storgata. Først gikk Ompagniet, studentenes eget orkester. De spilte vekselvis sørgemarsjer og fengende toner til studentenes slagord:

"Kanskje får vi middag, kanskje hybel, kanskje klær. Men hvis Hernes får bestemme, må vi gå med ræva bar". Slagordene ga gjenklang mellom husveggene. Mens forbipasserende mennesker, som skulle overvære gågate-åpningen, stusset over hvorfor studentene var så sinte.

Det var tatt i bruk kraftige virkemidler.

Forslaget om fjerning av engangsstønad for mødre ble satt på plass av en parole som sa:

"Fjerning av fødselsstipend er lik abort." En student gikk og bar på et skjelett som hadde en lapp rundt halsen hvor det stod: "Nybakt mor". Mens siste parole spurte hvor det ble av valgløftene om 30 prosent stipendandel.

På Stortorget ble det taler med studentleder Kjetil Kvalsvik og leder av samskipnaden, Vidar Bakke. Lette underholdningsinnslag, med "Sigbjørn" (parodi på finansministeren) ble det også.

-Norge kan ikke ha studenter som ikke har vunnet i Lotto, eller har rike foreldre, var hans melding.

Her er det en som er villig til å gå drastisk tilverks for å få Gudmund Hernes til å forstå alvoret.

Statens lånekasse: Reagerer på forslaget om ny studiefinansiering

- Studiefinansieringen må tilføres nye midler, heter det i en enstemmig uttalelse fra Statens Lånekasse.

Lånekassen reagerer på regjeringens forslag om studiefinansiering for 94/95, og særlig på den lave økningen i kostnadsnormen og den altfor lave rentereduksjonen.

Borteboere over 19 år	1993/94	Regjeringens forslag	Lånekassens forslag
Maksimal støtte	5780	5930	6070
Stipend	820	1070	940
Lån	4960	4860	5130
Stipendandel	14,21%	18,0 %	15,5 %

Slik er regjeringens og Lånekassens forslag sammenlignet med årets studiefinansiering (pr.måned)

Av Wera Helstøm

Torsdag 14.oktober hadde Statens Lånekasse for utdanning sitt siste styremøte, og der ble det nye budsjettforslaget for studiefinansiering drøftet. Lånekassen ser seg ikke fornøyd med noen av punktene i det nye forslaget, og er redd for uoversiktelige konsekvenser dersom forslaget går gjennom i Stortinget.

Støttebeløp følger ikke velstandsøkning i Norge

Det er særlig kostnadsnorm og rentereduksjon som vekker misnøye hos Lånekassen. I sitt forslag om forbedringer i støttebudsjettet for 1994 mente Lånekassen at kostnadsnormen (det årlige støttebeløpet til den enkelte) måtte økes med 3,5 %, pluss at botillegget måtte bli større. Regjeringens forslag om økt stipendandel for borteboere over 19 år var derfor en gledelig nyhet, men en økning av kostnadsnormen på bare 2,5 % er ikke Lånekassen tilfreds med. Dette vil øke etterslepet i forhold til velstandsøkningen i Norge, og vil være stikk imot regelen om at kostnadsnorm skal reguleres i

samsvar med utvikling av disponibel inntekt for enslig, mannlig industriarbeider. Regjeringen har i år som i fjor sett bort fra det tidligere etterslepet, i tillegg til at den ikke har fulgt den vedtatte reguleringsmetoden i sitt nye studiefinansieringsforslag. De siste årene har det vært en rentenedgang på lånemarkedet, men utlånsrenta fra Lånekassen har ikke fulgt denne utviklingen som den burde. Regjeringens forslag på 8,5 % og 10 % for lån henholdsvis yngre og eldre enn 11 år, går Lånekassen prinsipielt imot.

De ønsker rentenivået ned på 7,5 % og 8,5 % fra 1994.

Straff for faglig forsinkelse kan få alvorlige konsekvenser

Statens Lånekasse ser positivt på den 4% høye økningen i stipendandelen. En enslig, borteboende student vil nå få 250 kroner mer pr. måned i stipend, og det var mer enn Lånekassen selv foreslo.

Lånekassen går sterkt imot at studenter ikke skal få stipend ved faglig forsinkelse, men at stipendet da skal omgjøres til lån. En frykter at dette vil få store økonomiske og faglige konsekvenser for studentene. Lånekassens tall sier

at 10 % av alle støttemottakere blir faglig forsinket, og framtidsutsiktene for de det gjelder vil da være større låneopptak og store problemer i tilbakebetalingstiden. Redsel for høy gjeld kan drive studenter som er faglig forsinket til å ta deltidsjobb ved siden av studiene, noe som igjen går ut over lesingen. Dermed er en inne i en ond sirkel, noe som helst bør unngås.

Lånekassen ser derimot ikke bort fra at et slikt lovforslag kan være et initiativ til raskere gjennomføring av utdanningen, og at dette er til stor fordel for samfunnet og den enkelte.

Studentene er de store taperne

De nye lovforslagene gjør at studentene sammenlagt taper 73 millioner kroner neste år. Blant Lånekassens største inntektskilder finner vi overgangen til månedlige utbetalinger og avvikling av stipend ved faglig forsinkelse. Utgiftene derimot går i hovedsak til lavere utlånsrenter og høyere stipend.

Reell likestilling fortsatt ureelt

- Vi må få folk til å tro på at også kvinner kan bli forskere. Siden 1979 har halvparten av studentene ved universitetet Tromsø vært jenter. Hvorfor har vi en så klar dominans av gutter i lederstillingene?

Dette spørsmålet blir stilt av Nina Amble, leder for prosjektet "Utredning av likestilling ved Universitetet i Tromsø".

Av Kari Myklebost og Lena S. Glosemeyer

Prosjektets formål er å kartlegge kvinnesituasjonen ved universitetet. Dette omfatter både studier, kvinner i administrative/tekniske stillinger, og kvinner i forskning. Prosjektet skal utarbeide tiltak for å støtte opp under ei utvikling mot en likere fordeling av menn og kvinner i stillingene på universitetet. Det er også snakk om å opprette et senter for kvinneforskning.

10% kvinnelige professorer

- Ved første øyekast kan det se ut som menn og kvinner er likestilte. Ser vi på statistikken over alle som er tilknyttet universitetet - det vil si både studenter og ansatte - er kjønnsfordelinga tilnærma 50-50. Men hvis vi går i dybden, finner vi noe helt annet. Det er bare 10% av professorstillingene som er besatt av kvinner. Av disse er det 7% som har fått personlig opprykk. ISL er "dameinstituttet nr. 1". Der er 70% av studentene jenter. Alikevel er det mannfolkene som dominerer ved lærerstillingene. På medisiner er halvparten av studentene

jenter, mens det fins bare én kvinnelig professor - av ialt 23 stillinger. Dette er uholdbart, sier Nina Amble.

Likestilling vil forandre UiTø

- Det er viktig å få ei jevn fordeling av kvinner og menn i stillingene. Jeg mener dette ville forandre universitetet. Jenter og gutter får ulike oppdragelse, og det betyr at de vil ha ulike holdninger og synspunkter å bidra med. Jeg mener ikke at universitetet kommer til å bli et paradys hvis kvinnene aker seg fremover og overtar lederstillinger. Jeg ønsker bare å poengtere at skjev kjønnsfordeling på en arbeidsplass ofte skaper misnøye. Jenter og gutter stimulerer hverandre, og har godt av å jobbe sammen, det har vi sett uttallige eksempler på.

50% kvinnelige ledere om ti år

- Vi ønsker derfor å oppfordre de forskjellige institusjonene på universitetet til å jobbe for likestilling. Selv om diskrimineringa fra 70-åra er borte i dag, og regler og lover stort sett er like for jenter og gutter, foregår det mye urettferdig - i det skjulte. Vi vil skynde på jenter for å få dem til å søke professorstillinger. Målet vårt er at det i løpet av ti år skal være 50% kvinner i lederstillinger. Blant studentene vil vi forsøke å oppmuntre jentene til å ta hovedfag. Det viser seg at de som står løpet helt ut og avlegger hovedfags-eksamen, får meget gode resultater.

Samtidig er det viktig å understreke at vi ikke bare ønsker å støtte opp under jenter som vil inn på de tradisjonelle mannsområdene. Vi mener selvfølgelig at det er minst like viktig å støtte opp de guttene som viser interesse for "jenteutdanninger". Poenget er likevekt mellom kjønnene. Først når vi har oppnådd det, kan vi begynne å snakke om ei reell likestilling, avslutter Nina Amble.

BOKHANDELEN I SJØGATA

Vår andre etasje:

- Godt utvalg i fagbøker/skolemateriell.
- Vi bestiller prompte det du trenger.

Vår første etasje:

- Generell litteratur, engelske paperbacks, natur, hobby, barn, barn, mat etc.

Tips oss om pensumbøkene dere trenger!

Centrum * Libris

STUDENTENES SOSIALTJENESTE

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i.

TA GJERNE KONTAKT, JO FØR JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (på yttersiden av bygget). Ta kontakt for avtale. Treffid kl. 10 - 14 hver dag. Klokket 13 - 14 har kontoret "åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefon:	Kaare Olsen	44594
	Ann Torunn Olsen	44595
	Ane Marie Hektoen (foreign student consellor)	44596

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.

Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om Psykologtjenesten.

Skynd deg langsomt

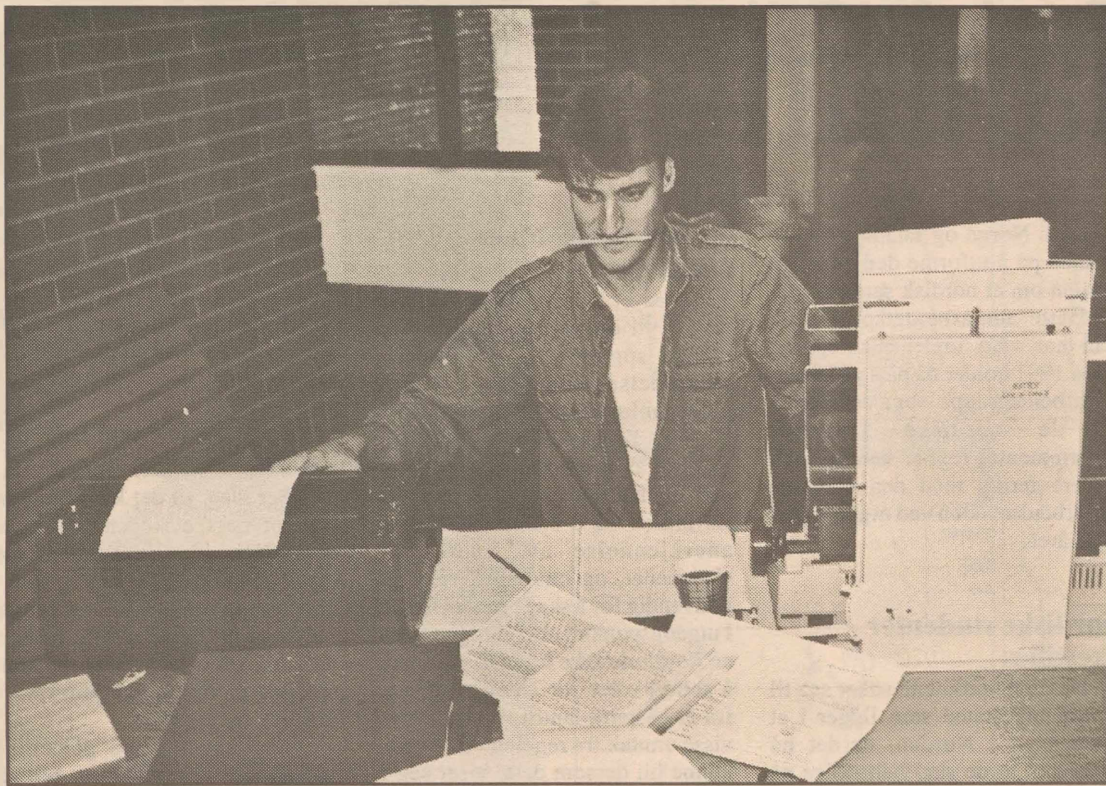
Høy gjennomstrømming ved universitetene er et av målene hos både politikere og Statens Lånekasse. Men ønsker du å fullføre studiet raskere enn normert tid, kan du fort få problemer med eksamensavviklingen.

Instituttene forsøker å hindre studentene i å gjennomføre grunnfag på ett semester for å holde sin egen status ved hevd, påstår Stig Sørra, student ved Offentlig Politikk og Administrasjon (OPA).

Av Hilde Klemetsdal og Brynjar Indahl (foto)

Stig Sørra ville prøve å gjennomføre OPA grunnfag i løpet av ett semester. Avviklingen av semesteroppgaven, åtte-timers eksamen samt hjemme-eksamen ville i hans tilfelle foregå samtidig, i løpet av 16 dager.

Jeg kontaktet veileder Turid Moldenæs i vår, og ble fortalt at det ikke ville by på noen praktiske

10-siders semesteroppgave, 8-timers skole-eksamen og 15-siders hjemme-eksamen iløpet av 16 dager er realiteten for de som vil gjennomføre OPA grunnfag iløpet av dette semesteret.

problemer å ta grunnfaget på ett semester, forteller han. - Derfor ble jeg ble sjokkert da jeg så oppslagene over eksamenstidene, og har etterhvert gjort meg opp noen tanker om hva som kan ligge bak.

Heve egen status

Instituttene vil heve sin egen status, og ønsker dermed ikke at et stort antall studenter gjennomfører grunnfaget på ett semester, påstår Sørra. - For å hindre dette legges

eksamener samtidig. Man burde heller heve kunnskapskravene, og legge den faglige grensen høyere. - Studentene bør ha visse valgmuligheter, og kunne kutte ned tiden på støttefag hvis de ønsker det, mener Stig Sørra, som nå avlegger grunnfagseksamen vår 1994.

Ingen baktanker

Vi har ingen baktanker med eksamensavviklingen, forteller professor Erik O. Eriksen,

seksjonsleder ved OPA

Tvert imot er det et poeng for oss å unngå dette, og det er en rent administrativ sak.

Sosiologi

Studenter som forsøker å gjennomføre sosiologi grunnfag på dette høst-semesteret vil også få travle tider i november. Semesteroppgaven og hjemmeeksamen blir avvirket i samme tidsrom også for disse.

Sosiologi fortsatt åpent : - En hestehandel

Universitetsstyret vedtok torsdag 14. oktober at sosiologi hovedfag fortsatt skal holdes åpent. Imidlertid førte dette til at OPA hovedfag holdes lukket. - Dette er en hestehandel, sier administrativ leder på ISV, Ingeborg Harsten.

- Nå vil sosiologi få én stilling til, men dette er ikke nok, mener Harsten.

Av Kai H. Nygaard og Nina Lager Vestberg (foto)

I forslaget fra Universitetsdirektør Harald Overvåg gikk han inn for at sosiologi hovedfag skal lukkes. Imidlertid var det et flertall i Universitetsstyret for å holde sosiologi fortsatt åpent også dette semesteret. Det var blant annet studentrepresentantene Tord Mortensen og Ingrid P. Olsen, Rektor Ole D. Mjøs og en av representantene for de ansatte som stemte for fortsatt åpning.

Prekær situasjon

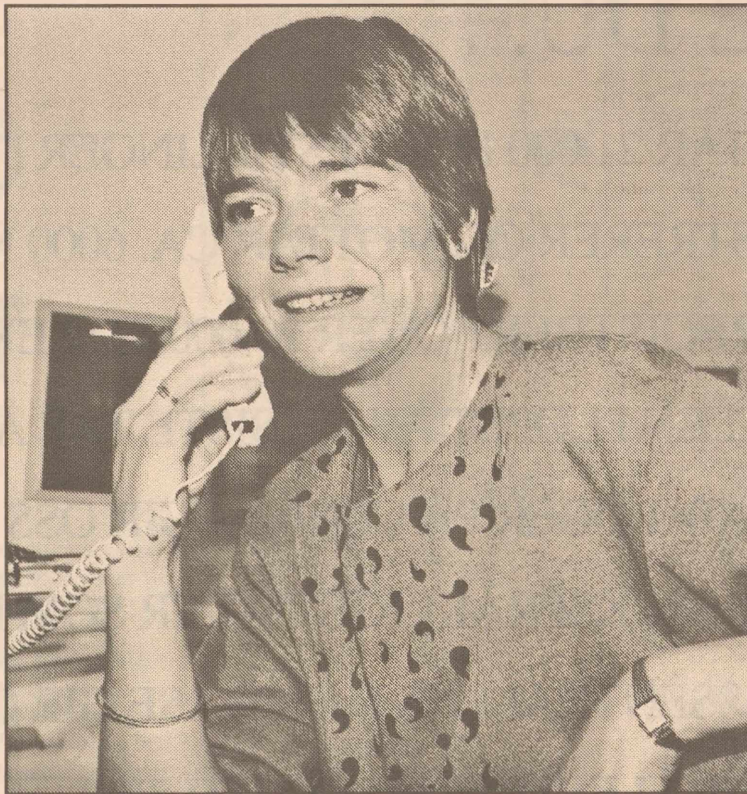
Begrunnelsen fra ISV for lukking er at de mangler ressurser. - Vi trenger absolutt flere stillinger, sier Ingeborg Harsten. - Dette fordi situasjonen her ved ISV er prekær. Vi har langtids-sykemeldte ansatte, for mange

studenter, og altfor få ansatte. Dessuten har studentene krav på kvalitet.

Hestehandel

Vedtaket i Universitetsstyret er et eksempel på at det foregår hestehandel, mener Harsten, - men slik har det vært de tre siste årene. Problemet er at de ansvarlige ikke ser ISV i sin helhet, sier Harsten, og fortsetter: - OPA hovedfag blir fremdeles holdt lukket, og jeg regner med at det er derfor de ansvarlige har valgt å holde sosiologien åpen. Fra ISV's side innrømmer Harsten at de ansatte ønsker å lukke alle hovedfagene.

- Dette fordi presset på instituttet bare øker fra år til år. Vi regner med at vi i år ville få en nedgang i studentmassen også her på ISV, fordi dette skjer på andre institutter, men det viser seg at vi bare får en økning. Nå venter vi

- Det er en hestehandel fra universitetsstyret at sosiologi holdes åpent mens OPA holdes lukket, sier Ingeborg Harsten.

bare på de endelige tallene, sier Harsten.

Bytter hovedfag

Et problem ved å holde OPA hovedfag lukket men sosiologi åpent, er at de som ikke kommer inn på OPA kan søke seg over på sosiologi; den såkalte dominoeffekten.

- Dette vil sansynligvis bli et problem, for det er ikke den store forskjellen mellom de to hovedfagene, mener Ingeborg Harsten. Selv Universitetsdirektør Overvaag påpeker dette i et skriv til Universitetsstyret.

På spørsmål om hva som skal til for at situasjonen på ISV skal forbedre seg, svarer Harsten: - Gi oss 40 nye stillinger. Med unntak av historie, mangler alle fagene her på instituttet lærerkrefter. Harsten innrømmer at det diskuteres blant de ansatte om kanskje å foreslå regulering av inntaket allerede på grunn- og mellomfagnivå.

- Men jeg presiserer at dette er ikke noe offisielle holdning fra vår side, slår Harsten fast.

Religionsvitenskap til UiTø

Om to år blir det muligheter for å studere religionsvitenskap ved UiTø. Det er mangel på økonomiske ressurser som gjør at det ikke er forsvarlig å sette igang før i 1995. For tida utarbeides fagplanen for grunnfag av en faglig gruppe bestående av forskere fra ulike beslektede fag ved UiTø og fra læreinstitusjoner utenom Tromsø.

Snøreløs jarnstein

Trondheim: Pengene til Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT) kan være ute av kontroll. Trondheimstudentene føler i hvert fall det slik. Administrerende direktør i SiT er på kollisjonskurs med studentene i Trondheim. Hans stadig økende ekspansjonslyst er ikke like lett å takle for alle studentene. SiT eier Trønderlag Kringkastning, og denne er nå etter samtykke fra styret i SiT fusjonert med Arbeider-Avisa. I denne Avtalen er det innbakt, godt gjemt, et tvangsabonnement på Arbeider-Avisa for alle som bor på studenthybler. Skal det være en avis eller skal det være en avis?

Men nå sier studentene nå klart i fra om hvor skapet skal stå. Man ser helst at samskipnaden sysler med det den skal, studentenes velferd. Og holder seg borte fra risikofylte investeringer i næringslivet. Men inntil man blir enige om retningslinjene, raser velferdsmidlene avgårde uten studentenes styring. Eller om man vil, som mye annet i næringslivet, som en snøreløs jarnstein. Med full fart mot ett ublidt møte med bunnen?

Det blå samfund

Trondheim: Studentersamfundet i Trondheim er i ferd med å bli mørkeblått. Det er Jørn K. Balterzen, styremedlem i Trondheim Konservative Studenter Forening, som gjør dette klart i et leserbrev i "Under Dusken". Han går ellers hardt ut mot en såkalt "studentpamp", som har vært frekk nok til å ytre ønske om åpne studier. Et forslag "Storsalen" med overveldene flertall kastet. Moralen, eller mangel på sådan, må vel være: Når du først er kommet opp i livbåten, så ro for livet. Det er ikke plass til alle.

Men det finnes også andre studenter i Trondheim, med andre meninger. Even Gran påpeker i en artikkel, at man må være klar over hvilke verdier det ligger i åpne studier.

Omfattende nordisk samarbeidsprosjekt i anmarsj:

Fri utdanning i Norden

Studenter i Norden skal nå kunne ta sin utdanning i hvilket nordisk land de måtte ønske. En samarbeidsavtale mellom de nordiske land vil være klar ved utgangen av 1993.

Av Wera Helstrøm

Norden byr på mange muligheter dersom en vil utruste seg intellektuelt, og det er blant annet dette som er tanken bak det kommende nordiske samarbeidet på universitets- og høyskolenivå. Fri utdanning på tvers av landegrensene vil bety mange flere utdanningsveier for studenter. For de fleste nordiske studenter, deriblant nordmenn, vil det å utdanne seg i et annet nordisk land heller ikke kreve nye språkkunnskaper, og dette er en av de klare fordelene ved overenskomsten mellom de 5 nordiske landene. Sverige, Danmark,

Finland, Norge og Island - alle er de med på å utforme den endelige avtalen om et nordisk samarbeid.

Dette samarbeidsprosjektet som har vært under planlegging siden 1991 holder nå på å gå i boks. En arbeidsgruppe som er nedsatt av de nordiske landenes departementer regner nemlig med å være ferdig med den endelige samarbeidsavtalen ved utgangen av dette året.

Nordiske studenter likestilles

Dersom nordmenn søker seg til et utdanningssted som ligger i et annet land i Norden, er det nå meningen at de skal behandles på lik linje med alle andre nordiske søkere og vice versa. Ved universiteter og høyskoler vil alle opptakskrav som kan være diskriminerende for noen nordiske søkere, bli endret eller fjernet. Din studiestøtte vil fortsatt hjemlandet sørge for, og det vil ikke få noen større betydning for støtten om du tar din utdanning i et annet nordisk land. Forhåndsgodkjenning av studiestedet og fagområdet du velger å søke deg til er heller ikke nødvendig.

Praktiske problemer ved samarbeidet

Ved et slikt omfattende samarbeid vil det selvsagt dukke opp mange spørsmål og protester i forbindelse med den praktiske gjennomføringen av punktene i avtalen. Karakterskalaer og vektlegging av ulike fag og studier er ofte forskjellige i de nordiske land. En ønsker nå å etablere gjensidig anerkjennelse av studier og eksamener, og omregninger er da nødvendig for å skape rettferdighet. I utgangspunktet skal et universitet/en høyskole ikke ha muligheten til å sette kvoter for antall studenter fra et bestemt land i Norden, men visse unntak fra regelen vil det nok kunne bli dersom dette viser seg å lage vansker for det enkelte utdanningssted.

En kan tenke seg til at mange norske psykologistudenter vil ønske å ta sitt embetsstudie i Danmark, der ventetiden er kortere. Dersom dette faller dårlig ut for danske eller andre nordiske studenter kan det tenkes at en setter opp tosidede kvoteavtaler de nordiske land imellom. Overenskomsten om fri adgang til høyere utdanning vil sannsynligvis også gi økt papirarbeid for det enkelte utdan-

ningssted, på grunn av mulig økning i antall søknader som må behandles. Tanken er at problemer som disse skal det være opp til det enkelte utdanningssted å finne løsningen på.

Flere fordeler ved fri utdanning i Norden

Per idag vil det kanskje lønne seg for norske studenter å ta sin utdanning i et av nabolandene, med tanke på valutakursene. Og som vi alle vet er tid = penger, og kanskje vil en få muligheten til å forkorte utdanningstiden dersom et annet land har kortere utdanningstid for identisk fag og grad.

Når den endelige planen for samarbeidet legges fram, blir det spennende å se om den innebærer noen nye avtaler som kan gjøre samarbeidet lettere. Det er verdt å merke seg at ingen studenter har vært eller er med på å utarbeide planen. Og for den som regner med å avslutte sine studier i løpet av dette eller neste år, vil det være vanskelig å dra fordel av samarbeidet, da planen neppe vil bli satt ut i livet før om et par år. Slik kan også universitet/høyskoler få muligheten til å omstille seg etter reglene.

Tar'n helt ut

Oslo: At det var mange rare dyr i Noas ark er det liten tvil om. I hvert fall er det en tykk sort bok som skal ha oss til å tro det. Og at det er mange varianter, om man kan kalle dem det, av meneskerasen skulle det heller ikke være tvil om.

Ved Universitetet i Oslo er det en blotter, og her er det ikke snakk om litt "fullmåne" i halvklar tilstand. Neida, her er det full pakke. En kvinnelig student på Sophus Bugges lesesal fikk se hele stasen hos en manlig person. Flere liknende tilfeller er rapportert og man innser at det kan være et problem. -Det er viktig at kvinnelige studenter føler seg trygge, sier Universitetsdirektør Tor Saglie til "Universitas".

SIVILARBEIDER SØKES

TSI trenger ny

sivilarbeider ved

årsskiftet.

Skal du til Hustad

nå i november,

så ta kontakt på

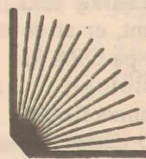
kontoret i

Hovedgården,

eller telefon 4579

VISSTE DU...

- AT VI FORETAR 21.000 BOKBESTILLINGER I ÅRET?
- AT VI REGISTRERER OG MOTTAR CA. 6000 NYE TITLER HVERT ÅR?
- AT VI HAR REGISTRERT OVER 20.000 TITLER SOM HAR VÆRT INNOM BOKHANDELEN I LØPET AV DE SISTE TRE ÅRENE?
- AT VÅRE KATALOGER PÅ CD-ROM GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM HVILKE ENGELSKSPRÅKLIGE TITLER SOM KAN SKAFFES?
- AT FORLAGSSENTRALENS DATABASE GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM DE ALLER FLESTE NORSKE TITLER?
- AT VI KAN HJELPE DEG MED EMNESØK PÅ NORSK OG ENGELSK?
- AT DET IKKE KOSTER NOE EKSTRA Å FÅ BØKER SPESIALBESTILT?

AKADEMISK KVARTER

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf 083-44920

Enda færre røykesoner

Det kan bli totalforbud mot røyking på hele universitetet. I MH-kantina og Hovedgårds-kantina er det foreslått å lage to røykerom. Ellers vil det ikke bli noen muligheter for å ta seg en innendørs røyk, heller ikke på private kontorer.

Av Tomas Sætre (tekst og foto)

Røykfritt Miljøutvalg (RMU) foreslår dette i et høringsutkast som nylig ble sendt til instituttene. Målet til utvalget er at universitetet skal bli røykfritt fra 1. juli 1994. Dette vil i såfall følge opp vedtaket i Oslo som gjorde universitetet der røykfritt med virkning fra juni i fjor. Bergen skal bli røykfritt etter nyttår.

- Vi vil at dette skal være et holdningsskapende tiltak, sier RMU-utvalgets leder, Johnny Dahlmo. - Det er viktig for oss å fokusere på røyking som et problem, slik at folk kan se hva som er gærrnt. Kanskje kan vi sette igang andre tiltak som for eksempel røykeavvenningskurs.

Foreløpig venter utvalget på at instituttene

skal si sin mening om saken.

Spørreundersøkelse

Tilsammen 1000 skjemaer, hvor utvalget spør om studenter og ansattes holdninger til røyking, er sendt til studenter og ansatte ved universitetet.

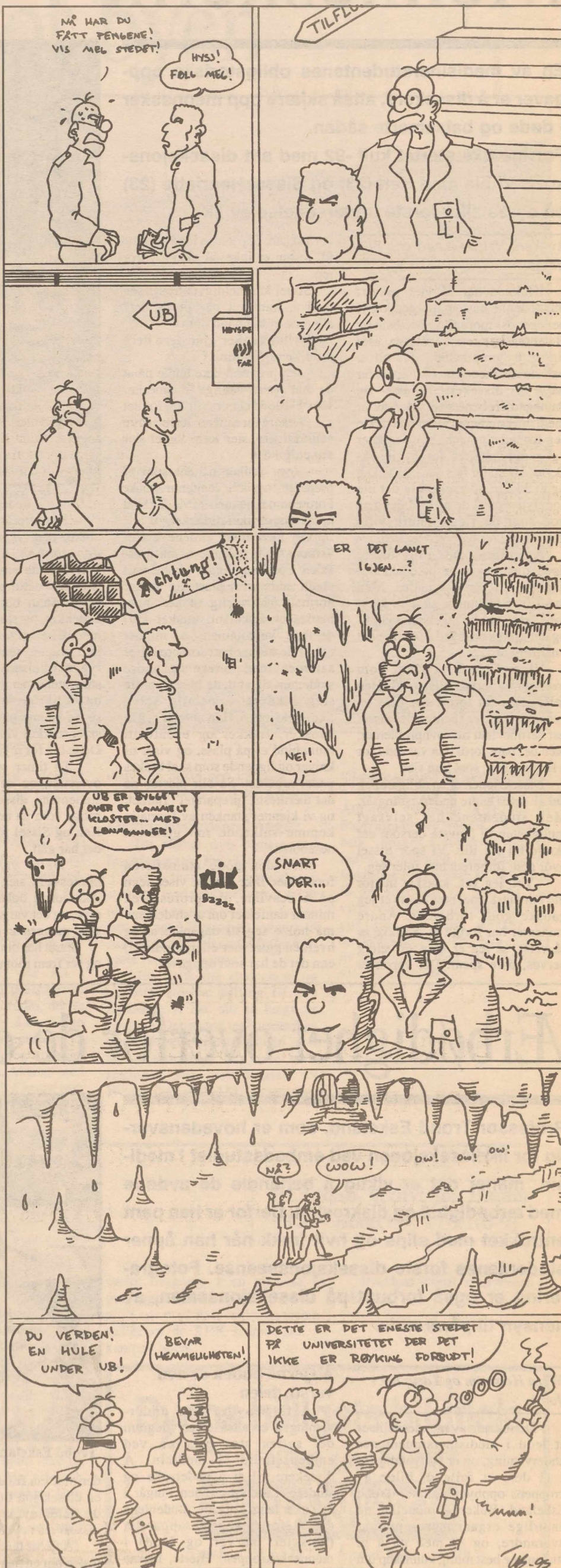
- Vi vil gjerne vite hvordan folk forholder seg til et røykfritt miljø, sier Dahlmo.

Utvalget har satt som en forutsetning at et røykfritt miljø "...får rimelig aksept fra det store flertall av studenter og ansatte". Likevel sier Johnny Dahlmo:

-Vi er spent på resultatet av denne undersøkelsen, men vi føler oss ikke bundet til å følge holdningene til de som svarer på skjemaene.

Rask behandling

Planen er at utvalget skal ha utarbeidet et ferdig forslag til et røykfritt universitet før året er omme. Dahlmo tror de vil ha et forslag ferdig allerede i månedsskiftet november-desember. Da vil det bli oversendt Arbeidsmiljøutvalget og det vil til slutt havne i Universitetsstyret for en endelig avgjørelse. Saken må bli tatt opp ganske raskt dersom røykeforbudet skal innføres allerede fra juli neste år.

Menneskelig i undervisningen

En av medisinerstudentenes obligatoriske oppgaver er å dissekere, altså skjære opp mennesker - døde og balsamerte sådan.

Forrige uke startet kull -92 med sitt disseksjonskurs. Vi ble med Ken (23) og Sissel Henriette (23) på deres aller første undersøkelse av lik.

Av Wera Helstrøm og Tariq Eik (foto)

Klokken har så vidt passert 08.00 denne onsdag morgen, og vi beveger oss mot sal A i Medisin og Helsefag-byggets 2. etasje. Her ligger 6 "preparater", det vil si balsamerte menneskelig, og venter på å bli dissekert. I herre- og damegarderobene ved siden av er medisinerstudenter iferd med å kle seg for anledningen: hvite frakker og gummihansker for hygienens skyld. Ikke alle fjes ser like våkne og kvikke ut, men ellers er det lite som tyder på at de nå skal delta på noe som de fleste andre ville gremmes over bare ved tanken.

Å skjære i, kutte i og studere døde mennesker er ikke akkurat daglig kost for oss andre. Men medisinerstudentene skal bli kjent med kroppens bevegelsesapparat - og det gjøres best ved å studere det i naturlig utgave.

Vi treffer først Ken, som hverken er nervøs eller redd. Han føler seg i fin form, sier han, og synes det hele er spennende. Sissel har derimot hatt litt søvnproblemer, men det bare fordi hun var redd for å forsove seg, som hun sier.

Disseksjonen er en obligatorisk del av deres andre undervisningsår. Men studentene har selvsagt muligheten til å avstå dersom det skulle bli for ille. Vi spør Sissel hvor godt forberedt hun føler seg.

- Vel, jeg vet kanskje litt for lite om musklene, men ellers er jeg ganske godt forberedt. Andre studenter har fortalt at det ikke er så verst, så jeg er ikke så veldig nervøs, bare spent. Det verste er

vel å skjære opp huden for å komme til, resten er ikke så ekkelt, tror jeg.

Sissel kan heldigvis trøste seg med at hudlaget på "preparatet" allerede er tatt hånd om.

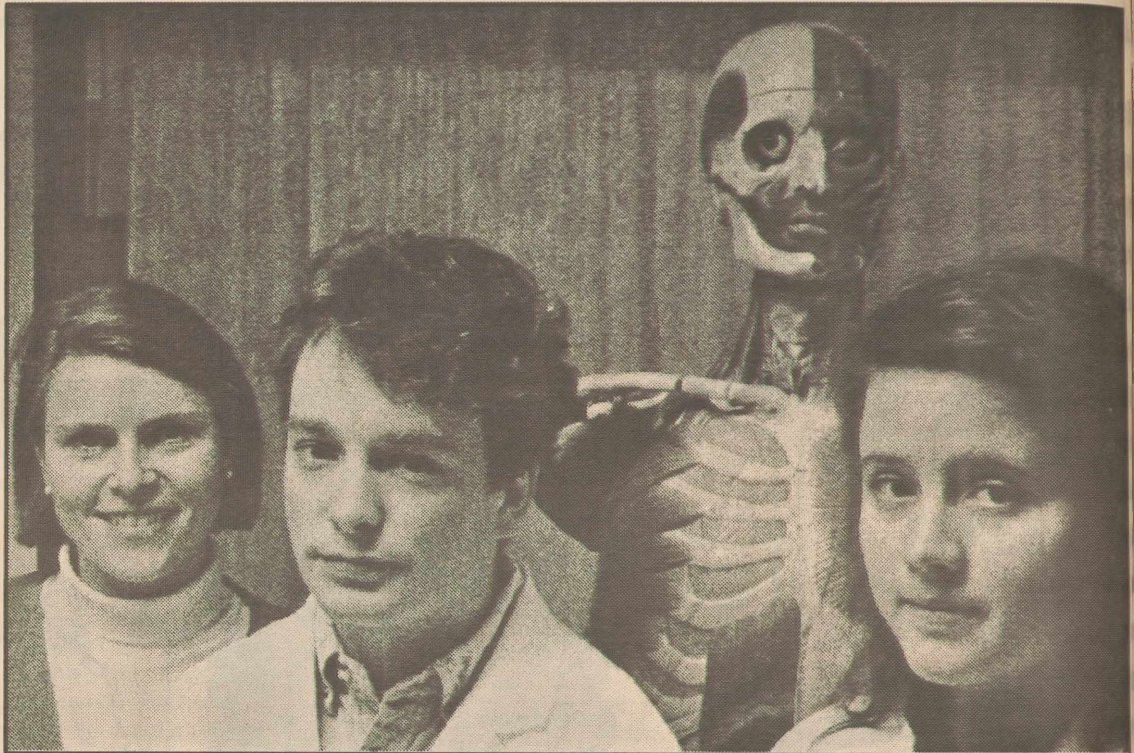
Hvilke tanker gjør dere dere om likene der inne?

- Jeg prøver å ikke tenke på at de har vært vanlige mennesker som har levd et normalt liv, for det vil nok gjøre det hele mye vanskeligere, sier Ken. Sissel sier seg enig i det.

- Jeg tenker på det som et preparat, og ikke et menneskelig. Forutenom ryggen, som vi idag skal ta for oss, er liket tildekket.

Og med disse ordene entrer vi forsiktig og nølende disseksjons-salen. Foreløpig ligger likene godt skjult under sort plast, og alt ser normalt og trivelig ut her inne. Professor Eskeland ønsker studentene velkommen, og minner om at de nå har hatt forberedelser sammen med lærere og andre studenter, og at dette bare er neste steg i kurset - nemlig selve likdisseksjonen. Han noterer seg at hansker, frakker og eventuelt munnbind er på plass, og viser til kniver og lignende som skal brukes under arbeidet. Så blir plasten på det nærmeste "preparatet" fjernet, og vi kjenner stanken av formalin komme snikende inn gjennom neseborene.

Men den gode atmosfæren forsvinner ikke, ingen viser tegn på å besvime, og professoren minner uanfektet om at studentene må holde seg til dagsplanen, og hverken gjøre mer eller mindre (!) enn det de har som oppgave.

-Vi prøver å unngå å tenke på at dette har vært vanlige mennesker, sier medisinerstudentene.

- Her overlater vi ikke noe til andre, men vi sier til oss selv at *den jobben tar jeg meg av!* Professorens humoristiske tone i det han sier dette utløser latter (!) i salen. Snart blir resten av likene avdekket, og studentene går igang med disseksjonen. Små, forsiktede kutt foretas mens en undersøger ryggmuskulaturen. Etterhvert blir studentene mer dristige, og muskler bøyes til side for at en skal kunne se og kjenne på andre. Idet dette skjer trekker vi oss diskret tilbake. Dette ble for mye.

To timer senere er det hele overstått, og en etter en forlater studentene disseksjonssalen, like rolige som da de kom. Vi stopper Ken og Sissel for å høre hvordan det har gått.

- Dette var spennende og interessant, sier Ken. - Absolutt ikke som i bøkene. Jeg har lært mye, og det var særlig interessant å se at mennesker er så forskjellige.

Sissel har blitt virkelig inspirert, og ser frem mot andre disseksjoner

under kurset.

- Nå har jeg lyst til å lære mer om bevegelsesapparatet. Men denne type disseksjon vil jeg helst slippe flere av - dette er noe man er med på en gang, liksom. Senere blir det blant annet disseksjon på hjerne, hjerte og øyne hentet fra dyr.

Hva med reaksjoner og følelser?

Sissel Henriette er stolt over seg selv.

- Det var slett ikke så ille som jeg hadde trodd. Lukten av formalin var selvsagt ganske fæl, og det begynte å svi i nese og øyne på slutten, men det gikk likevel greit. Å fjerne fett fra musklene underveis var også ekkelt.

Fire studenter fra et høyere trinn i embedsstudiet assisterte og svarte på spørsmål under likdisseksjonen. Katarina fra Kull -91 var svært fornøyd med seansen.

- Jeg synes det hele har gått veldig bra, studentene var flinke

og rolige. Disse studentene har nok taklet det hele bedre enn mitt kull gjorde i fjor. Lukten er selvsagt ille, men jeg har ikke sett at noen har gått ut.

Utropias reporter er imponert over studentenes rolige opptreden og engasjement, og enten dette nå skyldes disiplin eller at de ganske enkelt tar studiet alvorlig, så har de iallefall vist at de har en egenskap som en lege trenger.

Sissel Henriette og Kens første disseksjon hadde gått over all forventning, men vi var alle enige om at lunsjen fikk vente et par timer...

Ærbødighet overfor de døde

Professor Trond Eskeland, som er hovedansvarlig for likdisseksjonen ved embedsstudiet i medisin, mener det er viktig å behandle de avdøde med ærbødighet og diskresjon. Derfor er han pent antrukket med slips og hvit frakk når han åpner studentenes første disseksjonsseanse. Fotografering er også forbudt på disseksjonssalen, av hensyn til pårørende.

Wera Helstrøm og Tariq Eik (foto).

- Disseksjon av menneskelig er et ledd i medisinerstudentenes undervisning, og er nødvendig for å gi dem et fullgodt bilde av kroppens oppbygning, sier Trond Eskeland. Bøker, - modeller og naturlige organismer supplerer hverandre, og er med på å gi studentene best mulig kunnskap om bevegelsesapparatet.

Å fjerne huden er den verste delen

Å få benytte lik i undervisningen er altså et privilegium det settes stor pris på ved embedsstudiet i medisin. Å dissekere vil si å undersøke og studere. Likdisseksjonen inngår i et 9 uker langt kurs, der studentene dissekerer bevegelsesapparatet (muskler, nerver og ledd) i menneskekroppen. Hjerne, hjerte, hjerne og øye som undersøkes, bringes

Trond Eskeland

derimot inn fra dyreverdenen. Når en disseksjon finner sted, blir alle de deler av kroppen som ikke dissekeres i øyeblikket, tildekket.

-Å fjerne huden er vel det verste, resten blir en mer vant til etter hvert. Hodet blir ikke dissekert - av

naturlige årsaker, men også hender er en del av kroppen som det kan være vanskelig å forholde seg til, fordi det minner en mer om at det er et menneske en arbeider med, sier Eskeland.

Folk testamenterer sin kropp til disseksjonsbruk

Likene er balsamerte og oppbevares i kjølerom i inntil 2 år. De blir skaffet til veie ved at folk velger å testamentere sin kropp til disseksjon.

- Hvert år mottar vi 5-10 lik, og alle kommer fra steder i Nord-Norge. Både før og etter disseksjonen behandles likene på samme måte som andre avdøde. En har begravelsesseremoni på forhånd, og etter at disseksjonen er over, kremeres eller begraves likene, alt etter personens tidligere ønske. Navn på vedkommende som brukes til disseksjon er ikke tilgjengelig for studentene. Under disseksjonen refererer man bare til bestemte numre på de ulike "preparatene" som brukes.

Forberedelser og omgivelser er viktige

Studenter blir godt forberedt på det som skal foregå under disseksjonskurset. En del av den mentale forberedelsen er informasjonen som gis fra andre studenter som har vært gjennom det samme tidligere år.

Noen av disse er også med som assistenter under dissekeringen.

- Vi forsøker å lage omgivelser som ikke er så kunstige, og vi er selvfølgelig positive til at studenter snakker sammen om det som skal skje. Hittil virker det som om studentene har taklet likdisseksjonen bra, og etter det jeg erfarer er det ingen som har besvimmel eller ønsket å slippe å delta.

Professor Eskeland tok sin utdannelse ved universitetet i Oslo, men husker selv ikke sin første disseksjon.

- Sannsynligvis var det ingen vond opplevelse, da jeg ikke kan huske nøyaktig hva som foregikk den gang.

Studentradioen i Tromsø:

Av studenter og for byen

Studentradioen i Tromsø feirer 10-års jubileum neste år. Da Studentradioen startet, var den en liten amatørradio med noen frivillige ildsjeler. I dag er den en profesjonell lokalradio med heltidsansatte annonsekonsulenter og millio-lomsetning. Sammen med bløtkakene vil kanskje radioen få et nytt reglement til bursdagen, som kan gjøre radioen om til et aksjeselskap eller en stiftelse.

av Børre Fevang
og Tariq Eik (foto)

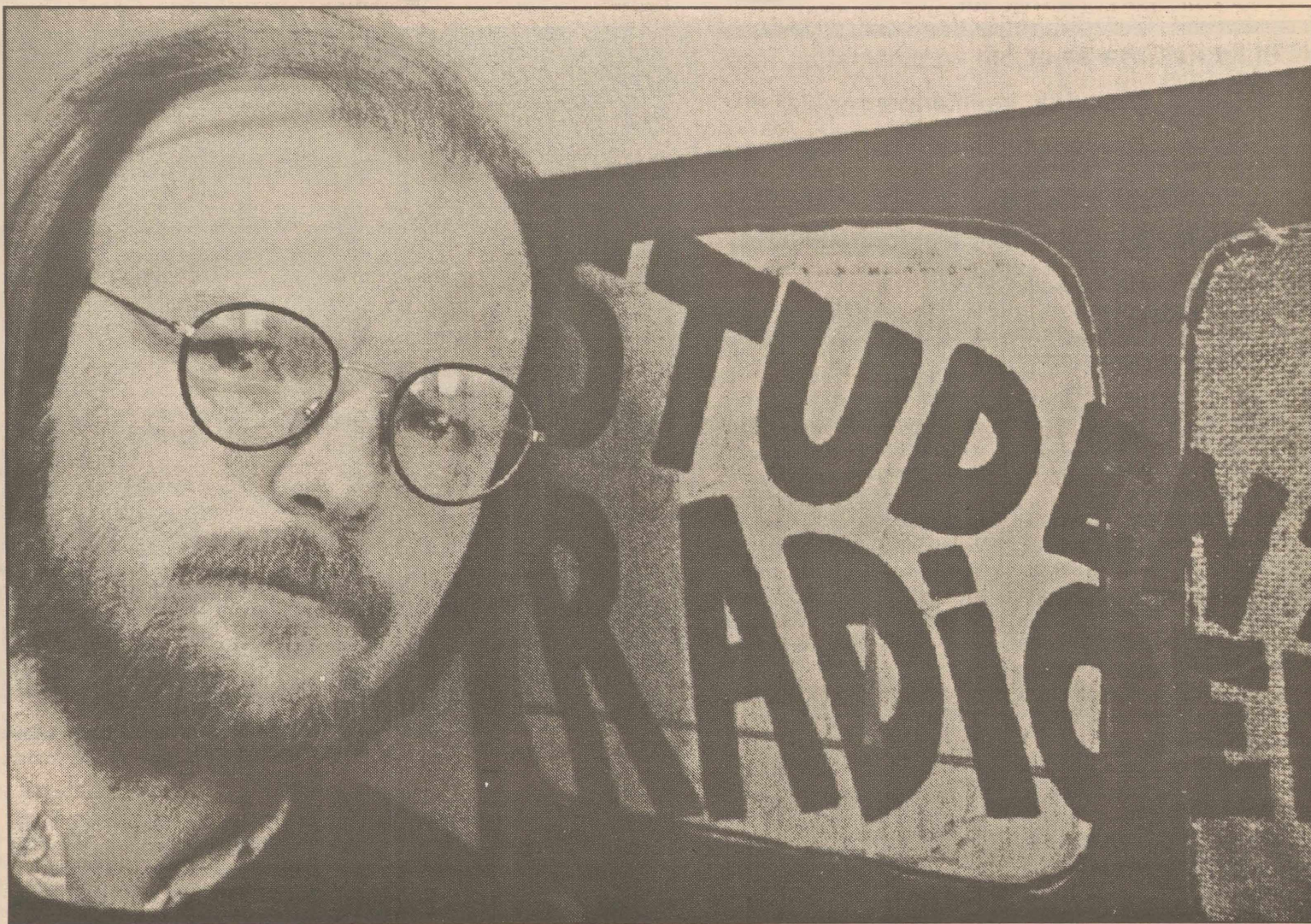
Studentradioen sender 50 timer radio i uka, det blir over 7 timer hver dag. Med lokale nyhetssendinger morgen og ettermiddag, temaprogram om kino, filmer og annet "krims-krams" om kvelden, som redaktør Ivar Handeland sier det.

-Dere kaller dere studentradio, hvor blir det av studentene i dette her?

-Vi har noe studentstoff. Det er ikke så mye, men det er nok føler vi. Selvfølgelig kan det bli bedre. Vi håper å få et studio på universitet, og da bør det bli lettere for studentene å komme i kontakt med oss. Terskelen er kanskje for høy nå.

Når det er sagt, så er det byradio vi skal være. Studentene finner du i studio. Vi skal fungere som et velferdsorganisasjon for byen, men studentradioen i Tromsø er en radio av studentene og for byen.

-Dere ser det altså ikke som noe mål å bli megahertzens svar

Redaktør Ivar Handeland i Studentradioen - einar i ein kanal.

på Utopia?

-Nei, vi har alltid vært en av byens største nærradioer og det ønsker vi å fortsette med. Skulle vi lage "nisje"-radio bare om studenter, kunne vi ikke drive så stort som vi gjør nå. Det har selvfølgelig med lyttertall og reklamefinansiering å gjøre, men det er ingen tilfeldighet at Studentradioen har fungert som springbrett for mange journalister som nå er profesjonelle. Dette er radio på høyt nivå, og det er få andre studentradioer som driver det slik som vi gjør.

Samarbeid med P4

Av et budsjett på 1,6 millioner kommer 20 % fra universitetet og

samskipnaden, resten dekkes gjennom reklameinntekter. Radioen har idag en journalist og to annonsekonsulenter ansatt på heltid, og tre sivilarbeidere. Som lokal samarbeidspartner for P4 vil radioen få enda en heltidsjournalist.

-Samarbeide med P4? Det blir mye Michael Bolton i Studentradioen nå da?

-Jeg tror ikke det er noen fare for det. Vi skal bare være korrespondentradio for P4 i Tromsø, ikke en lokalavdeling. Vi ønsker å lage seriøs radio, det er ingen her som ønsker å ende opp som profesjonelle platepratere. Vi vil heller være seriøse og litt trege enn hippe og useriøse. Avtalen med P4 gir oss mulighet til å kjøpe nytt

utstyr og pusse opp lokalene. Jeg ser bare fordeler med den avtalen.

Organisasjonsendringer

-Du ønsker nytt reglement i bursdagsgave, hvorfor det?

-Jeg synes ikke virkeligheten stemmer med det regelverket vi har idag. Det er mye penger i omløp her, og det å få omgjort radioen til et aksjeselskap eller en stiftelse ville gjøre ting mer ordnet.

Men dette må studentene og universitetet ta stilling til. De signalene vi har fått så langt, er positive. Det gamle reglementet og de endringene som har skjedd, som for eksempel å begynne med reklame, har blitt vedtatt av Hovedallmøtet (HAM). Det samme

vil måtte skje med et nytt reglement.

Nå er HAM nedlagt og Alltinget vil måtte ta stilling til Studentradioens fremtid. Radioen selv ønsker å fortsette som en nesten profesjonell lokalradio delvis finansiert av universitetet og vil nok få det som den vil. For det kan være vanskelig å argumentere mot suksess. De som ønsker en studentradio som ikke bare er laget av studentene, men også for dem, vil nok merke det.

Nesten er ikke nok

Håndball- 4. divisjon Damer
TSI - Bodø HK 17-21(6-9)

Håndballjentene til TSI gjør det bra for tiden. I fjor rykket de opp en divisjon, og gikk nok til denne sesongen med en nøktern forhåpning om å gjøre det bra. De har inntil nå ligget på andreplass på tabellen, men etter møtet med Bodøjentene er de ikke lengre å finne så høyt. Det ble tap i helga etter en jevn kamp.

av Geir K. Ronland
Kampen startet bra for TSI, men etterhvert stokket angrepspillet seg. Det var dekket bord for Bodø.

De lot deg ikke be to ganger, og tok igjen 3 måls ledelsen TSI hadde. Da første omgang var over var stillingen 6-9, og TSI hadde ikke scoret på 10 minutter. I hele

omgangen klumpet spillet seg sammen inn mot midten, og der ble det bom stopp. Kantene kunne med fordel vært brukt mer. Men det var ikke bare bakspillerenes feil. Kantspillerne har da en stemme de kunne brukt til å rope på ballen med. Men dette skjedde aldri. Dermed fikk de heller ikke ballen.

At Bodø hadde en spiller det virkelig var klasse over, som fikk gjøre som hun ville, hjalp ikke på saken i det hele tatt. Her var nok ikke taktikken helt patent. Hun kunne vært "tatt" ut av kampen. Det er et faktum at det var henne alle angrepene var bygd opp rundt.

Humøret og viljen til å vinne forsvant mer eller mindre helt ut i

andre omgang. I en periode i omgangen var de ajour og kunne gjort noe med sluttresultatet, men i stedet lot de BHK komme inn i kampen igjen.

Brukbart jobbet, men nesten er ikke nok.

Byens billigste bilutleie
STUDENTER 10% RABATT
RENTAWRECK
Telefon 77 613777. Åpent 8.00 - 16.00

Renhårig kantineemat

Man kan si mye stygt om kantineematen, men ingen skal beskyldes kjøkkenpersonalet for urenslighet. Næringsmiddeltilsynet (NMT) gir dem toppkarakter for god matbehandling etter en uvarslet inspeksjon på Hovedgårdskantina.

Av Johan Fredrik Rye og
Nina Lager Vestberg (foto)

-Absolutt betryggende, jeg har ingen bemerkninger. Kjøkkenet er rent og godt utstyrt, oppsummerte inspektør Arvid Ingebriksen i NMT etter kontrollen.

Ingebriksen gikk grundig til verks. Temperaturene i kjølelagrene ble målt - og funnet kalde nok. Sjøpelet lå trygt i forskriftsmessige containere. Ingen mus på tørrvarelageret. Knivene rene og pene på faste plasser. Eget rom for vaskemiddel. Oppskriftsmessige rutiner for handvask, gulvvask og oppvask. God ventilasjon. Ingen ting som fikk Ingebriksen til å sette røde kryss i sjekklisten sin.

-Jeg synes det er rent hvor jeg enn ser, kommenterte han halvveis i kontrollen - mens kantinesjef

Svein Johansen stolt garanterte at "ingen skal kunne finne dritt på mitt kjøkken".

Ingebriksen mener den gode kantineøkonomien har en stor del av æren for den gode mathandlingen.

-Har du god råd, slipper du å improvisere løsninger på bekostning rensligheten. Du kan innarbeide gode rutiner og ansette nok folk. Forholdene er derfor jevnt over verre på privatdrevne bedrifter, sier han.

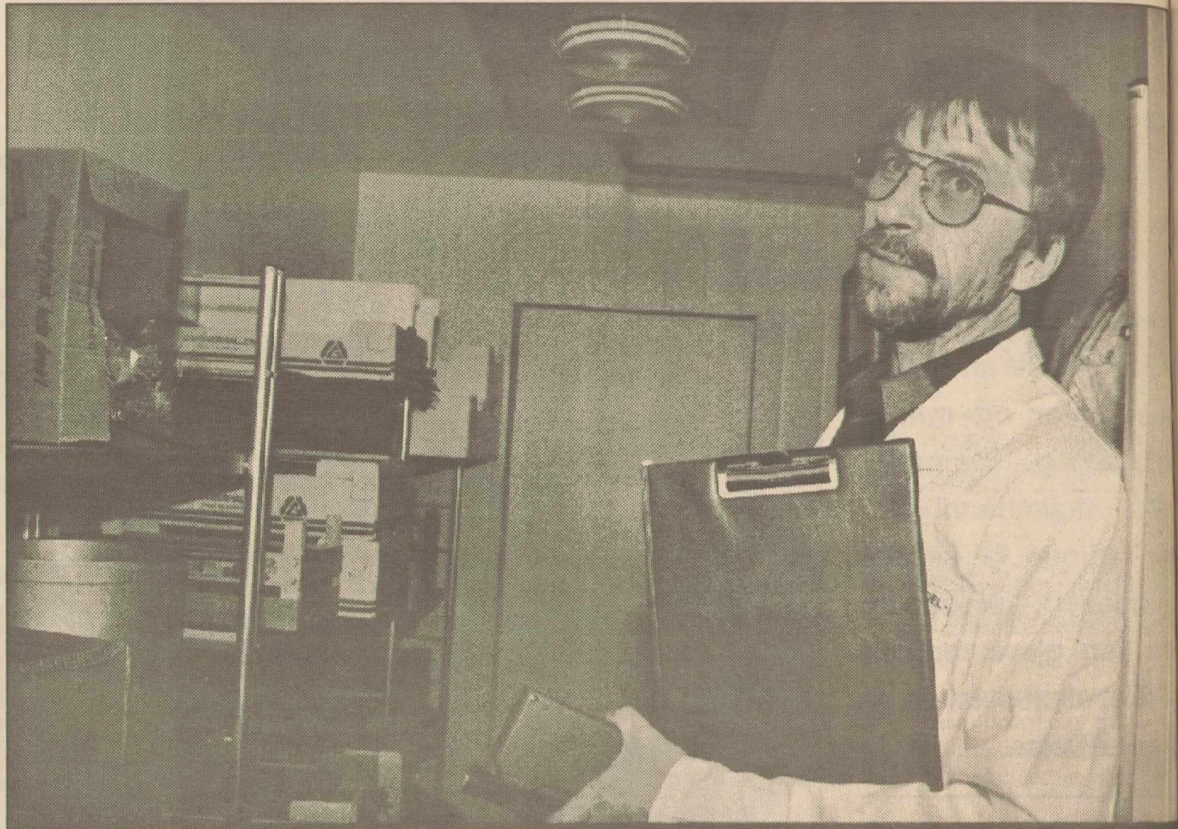
Renhold på et kjøkken er forøvrig ingen spøk, om du skulle tro det.

Potensialet for mikroorganismer, krypdyr, mus og andre kilder til a-gourmetiske nytelser flourer. Et foredrag fra Ingebriksen tar trygt fra deg matlysten på eget kjøkken - farene

er mange. Ser du for eksempel én mus på ditt eget kjøkken, kan du være trygg på at det finnes et titalls *du aldri ser*. Vær heller ikke

overrasket om biller, mark, ormer og andre kryp dukker opp i melet eller i frukten du har stående i matskapet - det er hverdagskost.

Og som Ingebriksen sier: - Tre alt er det ikke annet enn et eksproteintilskudd. Men det får altså ikke på Universitetskantine

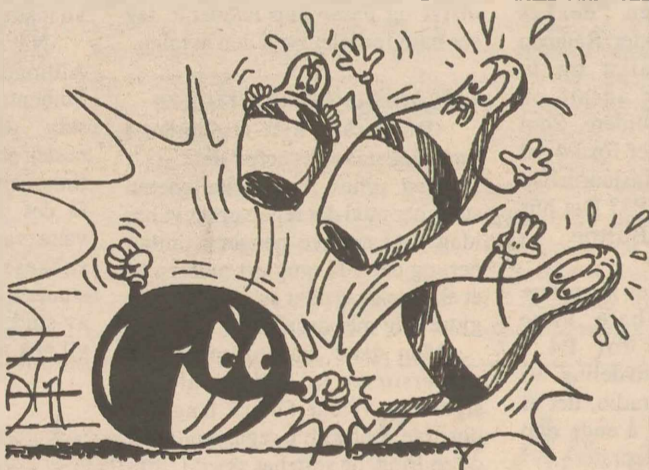

Godkjent: Næringsmiddeltilsynets Arvid Ingebriksen gav ros til kantina for god matbehandling etter uvarslet kontroll.

Treffstedet

Åpningstider:
Mand-torsd 10-24
Fred-lørd 10-02
Søndag 12-24

Telefon 776 76200

**Velkommen til
Bowling & Squash
i Polarsenteret!**

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie

Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

Valentinos

- vi holder åpent alle dager fra 18.00 til 02.00, fredag og lørdag til 04.00. Dette er plassen for deg som liker knallbra musikk og god service. For studenter er våre tilbud midt i blinken.

Skippergata 21

Tlf.: 77 61 37 17

TROMSØ, BODØ, OSLO, STAVANGER

NB! Mack lager mye moro!

Det store stolsystemet

“Vis meg din stol og jeg skal si deg hvem du er”.

Kontorstol med to trinnløst justerbare ryggputer og diverse andre justerbarheter, i lekker lyseblå design?

En ekte Rektor. Banal pinnestol? En ekte student.

Av Johan Fredrik Rye og Torgeir Eikeland
Foto: Johan Fredrik Rye

Vi tilbringer stadig mer av våre liv sittende. Særlig for oss akademikere er det viktig å ha god standard på stolene siden vi utdanner oss til et langt og stillesittende yrkesliv (sitter du seks timer hver dag, og du blir 80 år, så har du faktisk tilbragt 20 år i stoler!). Utopia tok en rask inspeksjonsrunde, og ikke overraskende fant vi en klar sammenheng mellom rumpeplassering og status.

Drømmen!

Vi fant det naturlig å begynne med “kongen på haugen”: rektor Ole Danbolt Mjøs. Selv om rektor ikke var inne, fikk vi lov til å se på og fotografere hans flotte kontorstol med to trinnløst justerbare ryggputer og andre justerbarheter. Men når sant skal sies så er stolen godt slitt.

Universitetsdirektør Harald Overvaag var heller ikke inne. Hans stol hadde rett, hel

rygg og myke fine armlener. Justerbarheter var det også her i fleng. Begge stoler ble prøvesittet og funnet herlig avslappende. I det hele tatt var disse to stolene i særklasse blant dem vi inspiserte.

Etter hva vi hører har mange i administrasjonen dårlig rygg, og ryggvennlige stoler er nødvendig. For eksempel observerte vi et par såkalte kneestoler i øverste etasje på Hovedgården. Sekretærenes rygger er jevnt over bra, ser det ut til - faktisk så bra at de ikke en gang har behov for armstøtter...

“Studentpampenes” stoler

En trapp lenger ned i hierarkiet finner vi Kjetil Kvalsvik, studentpamp i egenskap av å være leder i Studentutvalget. Stolene på dette kontoret er studentpolitisk korrekt røde, selv om de som sitter på dem for tida ikke er så veldig røde lenger.

Selv om Kvalsviks stol ser veldig enkel ut, og mangler armlener, viser det seg at den har skjulte kvaliteter

- Her har vi fem hjul, sier han.

- Dessuten kan man justere både høyde og sete- og ryggvinkel. Så det er en ulv i fåreklær dette, fortsetter han og sier seg godt fornøyd med stolen sin, selv om målet på sikt selvfølgelig må være å komme opp på Mjøs-standard.

Det er også verdt å legge merke til at her er alle stolene like, og at vi dermed ikke finner noen stommessig indikasjon på hierarki slik som i administrasjonen.

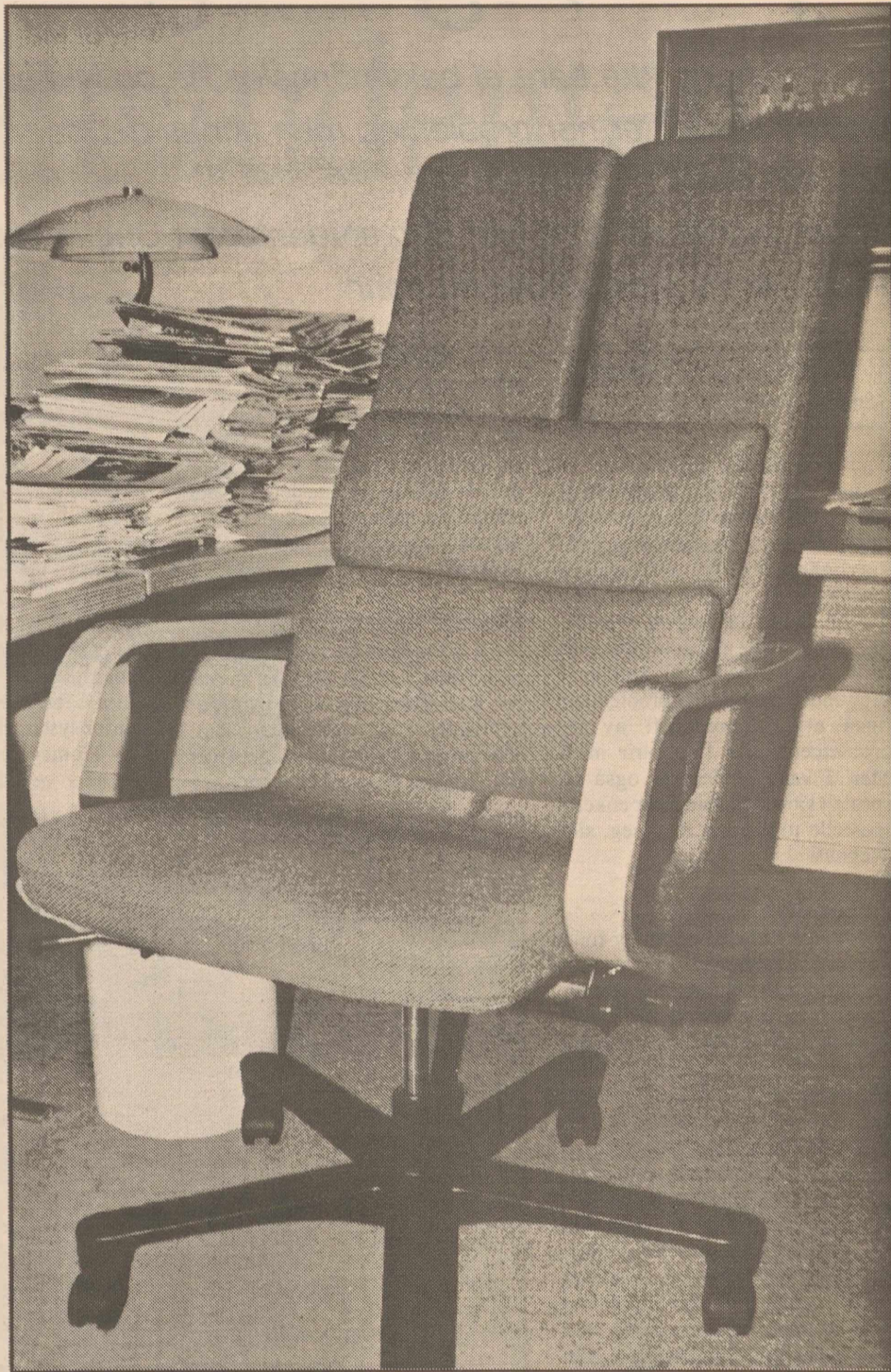
ISV på bønn

Men også universitetets amanuensiser sitter godt i det, dersom førsteamanuensis Tom Johansen på ISV sin stol er representativ. Fordi den har armlener ligger den et trygt hakk over sekretærenes standard.

I auditoriene varierer også setestandarden sterkt. Kanskje kan stolens ulike standard tas som et uttrykk for statusforskjell mellom fagene. IRV og MH har glimrende auditoriestoler. På ISV er det trangt for beina og ikke videre behagelig å sitte.

Kantinene varierer

Stolene på universitetets kantiner varierer som man vet sterkt i design. I “lukket avdeling” på Hovedgårdskantina finner vi noen riktig stilige stoler

REKTORS STOL: Det tar nok sin tid før dette blir allmenn standard på Universitetet!

som vel må være blant brukets fineste. På en av disse sitter den kotelettspisende historiestudenten Tom Houmb.

Det viser seg å være første gang han prøver en slik stol.

-Jo dette var en herlig stol, mener Tom. Maten smaker bedre og glir lettere ned, så kanskje blir dette min faste stol?

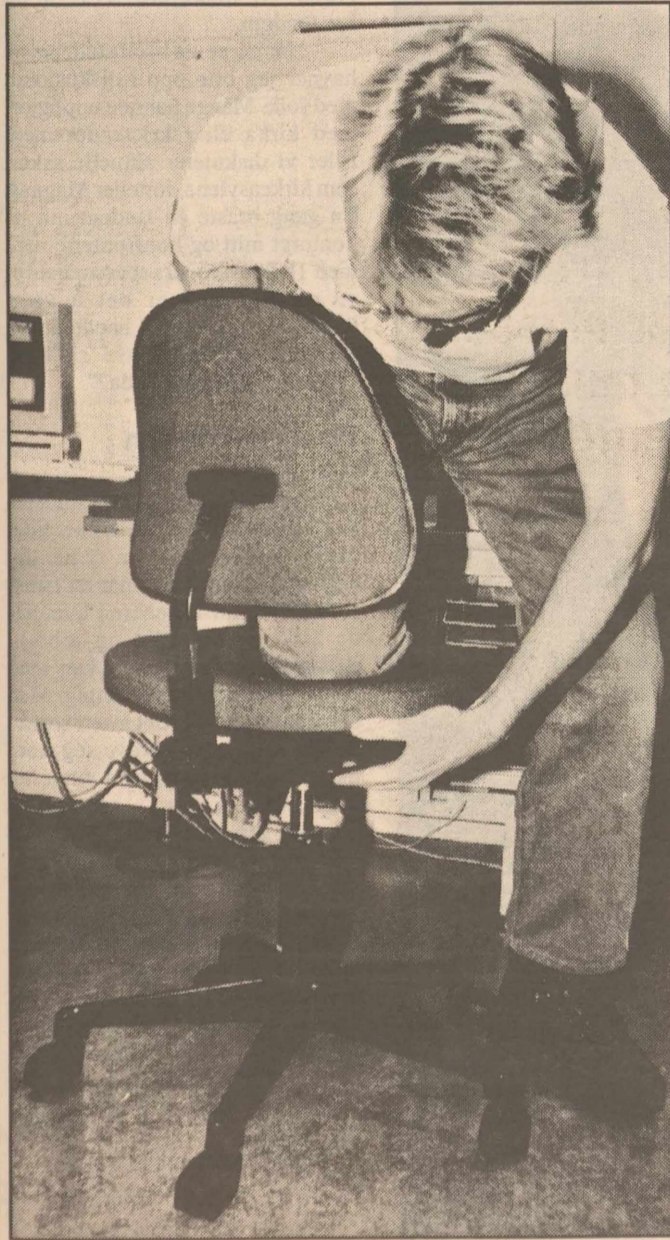
Den motsatte ytterlighet finner vi etter manges mening på UB-kantina, med sine “flettede” stoler. Men vårt intervjuobjekt, Lotte Carrasco synes overraskende nok at dette er gode stoler.

- Denne stolen er jo helt grei. Nei, jeg synes ikke den er for smal. Og dessuten kan man sitte i den på mange måter.

Det siste illustrerer hun ved blant annet å stå på hodet i stolen, selv om hun måtte innrømme at hjernebarken ikke var like fornøyd etter den utskelisen.

Det går fremover...?

Lesesalstolene rundt omkring kan som kjent variere fra himmel til helvete. På UB finner vi alt fra fleksible hardplaststoler til deilige sofaer (snork) og lenestoler (gjesp). Enkelte hovedfagsstudenter har dessuten allerede begynt å innstille seg på sin framtidige karrierer, og har tydeligvis fått gjennomslag for sitt krav om kontorstoler på lesesalene.

SE, DEN HAR FEM HJUL! Lederen for Studentutvalget, Kjetil Kvalsvik, hevder å være godt fornøyd med den simple stolen sin.

AKROBATISK: Hvem har sagt at man absolutt skal sitte i en stol - i hvert fall ikke Lotte Carrasco som påstår UB-kantinestolene er OK.

Sjelesørger og venn

Studietida er ikke bare ei bekymringsløs, fri og lykkelig tid. Mange studenter har problemer, men finnes det noen som bryr seg om dem?

Vi har funnet en som gjør det, studentprest Dagfinn Magnus, studentenes sjelesørger og venn.

Av Siri Elverland og Oddgeir Sagerup (foto)

Studentenes problemer er mange og forskjellige. Studentpresten får besøk av folk som strider med alt fra eksamensangst til kjærlighetsorg, fra økonomiske problemer til "valgets kval", både når det gjelder fagvalg og livssyn.

- Studentene utgjør et gjennomsnitt av de forskjellige grupper i samfunnet, dermed blir problemene også et gjennomsnitt av de problemene folk flest strir med. Men å være student er også en spesiell situasjon som fører enkelte spesielle problemer med seg, sier Magnus.

Ensomhet

- Ved å flytte til en ny by for å begynne å studere rives man bort fra hjemplass, familie og venner. For noen er det å komme til Tromsø et møte med "storbyen", for andre er det en "bonplass" nordpå. Felles for mange er at de havner i et nytt miljø uten noen som helst form for nettverk rundt seg. Det som er karakteristisk for de nye studentene er at de ofte søker et miljø som minner om det de har på hjemplassen. Det gir dem trygghet på et nytt sted. Men de som ikke er sosialt sterke nok, har problemer med å finne venner og blir lett ensomme, forteller Magnus, som ofte blir oppsøkt av studenter med problemer. Om det sier han: "Jeg har vært prest i mange år og er vant med problemer". Her på UiTø har han vært i 5 år nå.

Kjærlighet og eksamen

For førsteårs-studenter er det ofte et problem at de undervurderer arbeidsmengden ved studiet. Andre føler at de kommer til kort og tør aldri ta seg fri fra lesinga. Så sliter de seg helt ut og blir fullstendig asosiale. Kanskje stryker de på eksamen, og tør ikke slippe nyheten hjemme. Andre sliter med problemer av en ganske annen art.

- På denne tida i livet søker mange en å dele tilværelsen med. Men problemer oppstår lett hvis man møter den "rette" rett før eksamen, eller hvis et forhold tar slutt på dette uheldige tidspunktet. Å konsentrere seg om pensum i en slik situasjon kan være heller vanskelig. Og selvfølgelig, økonomien, den har vel de fleste bekymringer for? Ikke bare bekymringer faktisk, men også problemer. For å spe på lån jobber studentene ved siden av studiene.

- Mange sliter seg helt ut og greier ikke å holde tritt på faget, stryker på eksamen og må ta opp mere lån. En ond sirkel altså, som kan gjøre enhver frustrert.

Å være embedsstudent er heller ikke problemfritt bestandig.

- Noen ganger kommer det folk til meg som har et eller to år igjen på embedsstudiet, og som nå har begynt å tvile på om dette er det riktige for dem, eller kanskje de faktisk angret på valget sitt, sier Magnus.

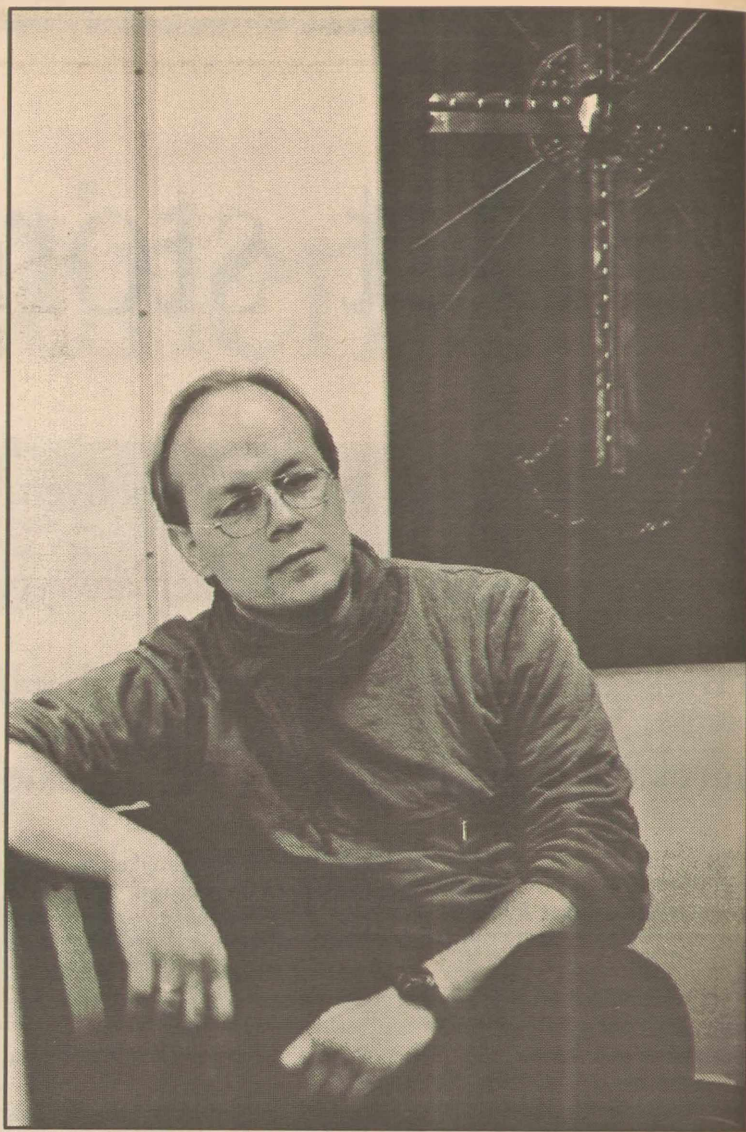
Ønsker bedre oppfølging

Å være student er en løseveit og fri situasjon. Du har ikke ansvar for andre enn deg selv, men det ansvaret er du også alene om. Studenten må selv organisere livet sitt. Mange klarer ikke å lære seg

gode arbeidsvaner og disponere sin egen økonomi.

- Det jeg kan gjøre for å hjelpe, er å prøve å få studentene til å ta ansvar for sin egen trivsel og livssituasjon. Egentlig har man god tid og råd som student. Men hvis man bare tenker fag-fag-fag går det galt. Man må ta seg tid til andre ting også, oppsøke miljøer hvor man kan treffe mennesker, delta på arrangementer og så videre, råder studentpresten. Han synes det er viktig å fange opp dem som faller utenfor systemet.

- Til meg kan alle komme, sier han, noen vet ikke hvem de skal gå

Studentprest Dagfinn Magnus

til med problemene sine. De faller mellom stolene, føler ikke at sosialtjenesten eller studieveileder

kan hjelpe dem. Hos studentpresten får de oppmerksomhet og omtanke uansett.

- Men det ideelle hadde vært om studentene generelt sett ble fulgt bedre opp fra Universitetets side, synes Magnus. Ofte er oppfølginga dårlig fra veiledere og rådgivere, fordi det er for lite ressurser på dette området.

Livssynsdiskusjoner

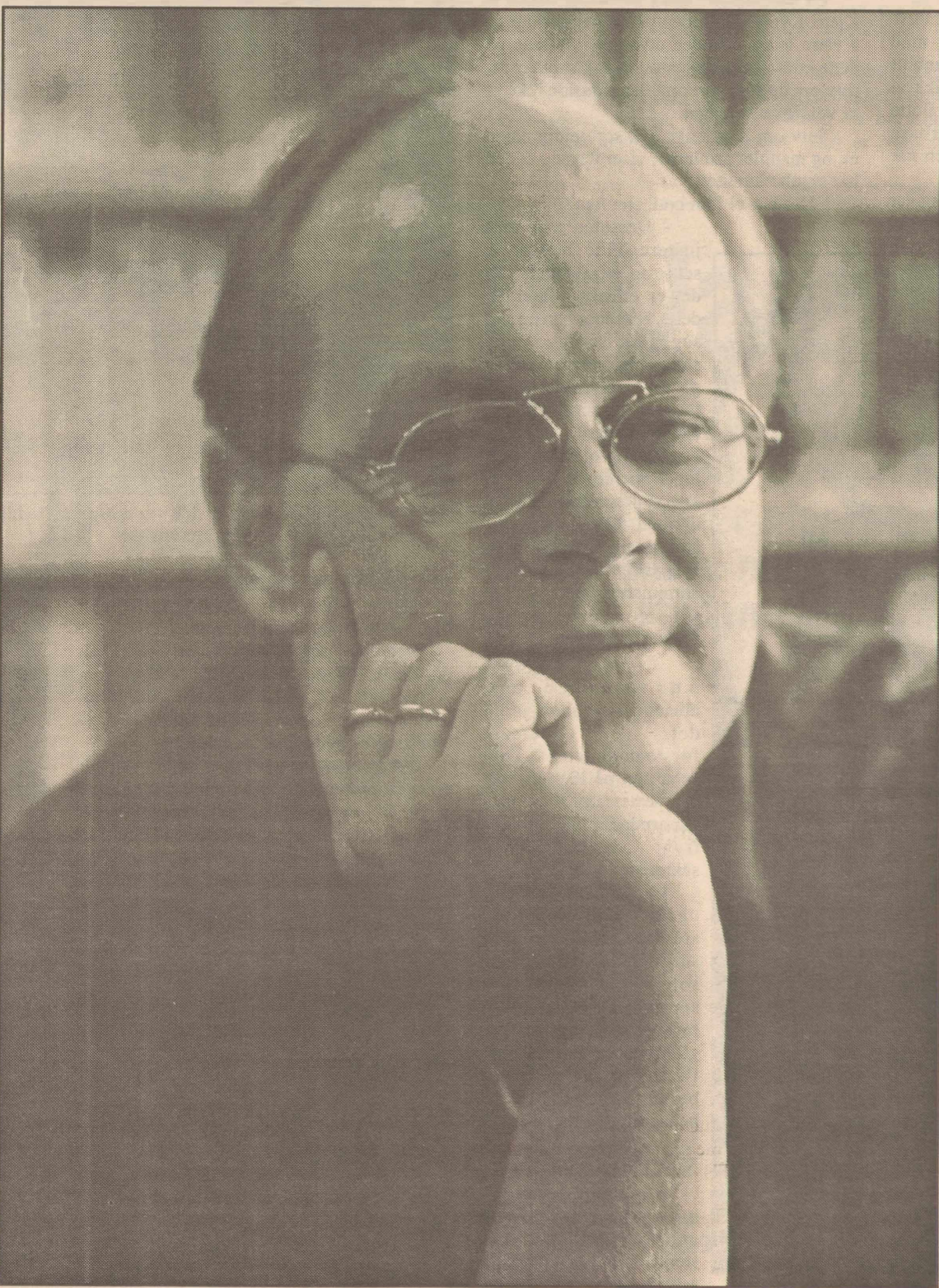
Ikke alle kommer til presten for å snakke om sosiale problemer. Noen vil diskutere livssyn og kristendom.

- Når jeg er ute blant studentene, havner jeg ofte opp i diskusjoner med folk. Mange har noe uoppgjort med kirka eller kristendommen. Eller vi diskuterer aktuelle saker, som kirkeasylene, forteller Magnus. En gang braste en student inn på kontoret mitt og konfronterte meg med 10 000-kroners spørsmålet for en prest: "Hva er det å være kristen?". Etter at jeg hadde prøvd å svare han på dette sa han: "Hvordan blir jeg det da?"

Er studietida den lykkeligste?

- Tross problemer bør studentene ta godt vare på denne tida, mener Magnus. - Den er nemlig helt unik. Studentene har en frihet som de vil miste senere i livet når de får barn, familie og jobb. I situasjonen som student kan man være og tenke helt uavhengig. Man har sjansen til å føre et svært sosialt liv, til å reise, til å prøve seg fram på forskjellige fag, til å finne en vei i livet.

- Ja, jeg vil si at studietida er lykkelig, tross mye "Sturm und Drang". Men man må selv gjøre noe aktivt for å få ei fin studietid. Eventuelle problemer er til for å løses. Man må ikke bare tenke: Har jeg lest nok nå? Spør også deg selv: Har jeg levd nok?

- Man må ikke bare tenke: Har jeg lest nok nå? Spør også deg selv: Har jeg levd nok?

På jakt etter gjennomsnittstudenten

Dette er studenten, slik vi kjenner ham fra seksti-tallet. Men det klassiske bildet har forandret seg mye de siste tretti årene. Vi har tatt en titt på universitetets registreringsstatistikk, og har kommet fram til følgende resultat:

KJØNN: Kvinne
ALDER: 21 år
HJEMPLASS: Tromsø
BAKGRUNN: allmennfag
INSTITUTT: ISV
FAG: ex. phil. normalvarianten
MÅL: enkeltfag eller cand. mag. samfunnsfag.

Men er disse tallene realistiske? Finnes egentlig denne studenten?

Denne høsten er det registrert 6409 studenter ved UiTØ. Av disse er jentene i knapt flertall, de utgjør 51.1% av det totale studenttallet. Det største instituttet er ISV, med 2978 studenter. Deretter følger henholdsvis ISL med 722 og IRV med 661 studenter. Fagområdet medisin, IMR og NFH har alle rundt 5-600 studenter. Til slutt kommer IBG med 219, og APPU med 156 studenter.

Og vi er langt fra noen enhetlig masse. Blant oss vrirler det av mennesker med rare ambisjoner, finurlige ideer, fengende interesser og morsomme tanker. Noen drømmer om å plukke appelsiner, enkelte leter etter samiske røtter, mens andre legger sjela si ned i kamp mot universitetet som effektiviseringsfabrikk.

Vi har intervjuet fem studenter om deres hverdag - les om dette på de neste sidene.

Søker sine

- Jeg kom til Tromsø i første rekke fordi jeg er interessert i samisk språk og litteratur. For øyeblikket holder jeg på med nordisk hovedfag ved universitet hjemme i Wisconsin. Når jeg er ferdig med eksamen der, har jeg lyst til å komme tilbake til Tromsø for å studere samisk.

Sier Troy Storefjell, som har en amerikansk mor og en far som er norsk sjøsame fra Ballangen.

Å gi en presis definisjon av Troys opprinnelse, er nærmest umulig. Han ble født i USA, bodde i Norge til han var to og et halvt år, og flytta så til Portland, Oregon. Gjennom hele Troys oppvekst har familien flytta mellom USA og Norge, og de har også vært innom Libanon i fire år. I tillegg har han studert tysk i Østerrike i et år. For å gjøre det hele litt klarere, understreker

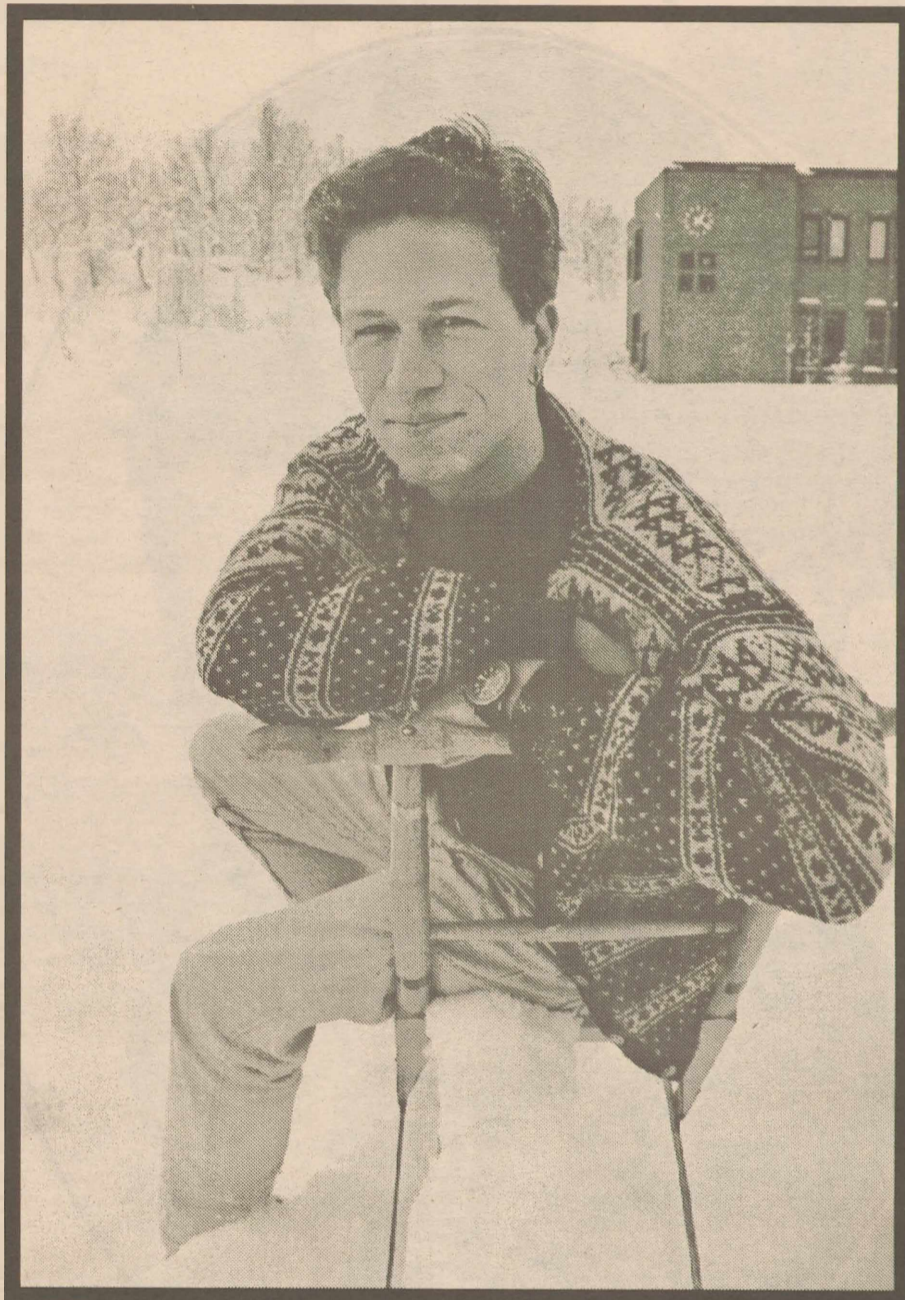
Troy at han faktisk har norsk statsborgerskap. Det ser vi; han bærer sin lusekofte med stolthet.

-Jeg har alltid likt Norge. Det er et lite land, og du finner for eksempel ingen byer med fem millioner mennesker her. Selv om jeg noen ganger kan savne spenninga ved å gå ut i en virkelig

storby, er ikke det så viktig for meg. I Norge fins det så mye annet; dere har for eksempel et veldig nært forhold til naturen, og det virker som dere setter stor pris på den. Naturen er jo der, rett utenfor stuedøra. Man trenger i hvert fall ikke å lete!

-Så du kjenner friluftsmennesket våkne i deg når du er her oppe i Nord-Norge?

-Hm. Jeg får i alle fall lyst til å ta naturen i bruk. Jeg gikk litt i fjellet i høst, og fikk litt føling med hvordan det er å være norsk og friluftsmenneske. Ellers har dere utrolig bra sosiale ordninger, ingen sulter i hjel på gata.....men for noen matpriser! Som student i USA kan du klare deg på et matbudsjett som utgjør en brøkdel av det norske studenter må beregne. Og ølprisene! En amerikansk halvliter

samiske røtter

Navn: Troy Storefjell
Alder: 27
Hjemsplass: Tja...er i alle fall født i Walla Walla i Washington
Sivil status: Skilt
Institutt/fag: ISL, nordisk grunnfag
Studielån: Omtrent 40 000 kroner

koster omtrent seks norske kroner, mens en "studentøl" på Prelaten er fem-seks ganger så dyr. Grusomt!

-Men godt?

-Ja, selvfølgelig. Og ikke minst sosialt. Uansett lar jeg ikke ølprisene styre mitt liv i den forstand at jeg lar dem avgjøre hvor jeg skal studere. Jeg kom til Tromsø i første rekke fordi jeg er interessert i samisk språk og litteratur. For øyeblikket holder jeg på med nordisk hovedfag ved universitet hjemme i Wisconsin. Når jeg er ferdig med eksamen der, har jeg lyst til å komme

tilbake til Tromsø for å studere samisk. Foreløpig har jeg fått tak i et selvstudiumskurs, og pusler litt for meg selv med samiske ord og vendinger på kveldstid. Grunnfaget her tar jeg egentlig mest for å prøve å få skikk på norsken min. Litteraturhistoria tror jeg at jeg kan.

Vi har lest stort sett litt av alle de norske klassikerne på universitetet i USA.

-Men det er altså samisk som er din store lidenskap?

-Vel...faren min kan ennå litt samisk, selv om han har bodd i USA de siste årene. Jeg har alltid visst at jeg har sameblod i årene, og er opptatt av å ta vare på den delen av bakgrunnen min. Jeg var med på urbefolkningskonferansen som ble holdt her ved universitetet i september, -da var hovedtemaet litteratur. Nå i november arrangeres det en ny konferanse, hvor det vil bli lagt større vekt på politikk, og det tror jeg blir spennende. Jeg har meldt meg inn i Samisk studentforening, og har lyst til å engasjere meg mer der etterhvert. Formorskningsprosessene blant den samiske befolkninga i Norge var reinheklarasisme, og jeg håper at den utviklinga som vi ser nå, med stadig sterkere organisering og bevissthet om egen bakgrunn blant samer, vil fortsette.

-Hva er forskjellen på en norsk og en amerikansk student?

-Egentlig tror jeg ikke forskjellene er så store. Jeg vil for eksempel tro at en norsk og en amerikansk bonde har mye mindre til felles enn en norsk og en amerikansk student. Dessuten er ikke amerikanske studenter noen homogen rase, på samme måte som amerikanere generelt er vanskelig å definere som én type mennesker. Den største forskjellen mellom norsk og amerikansk studentliv ligger vel egentlig i det økonomiske, i USA har vi som kjent noe som heter skolepenger, og det har blant annet ført til at jeg har blitt tvunget til å jobbe innimellom studiene. Hverdagen min som student her i Tromsø er mye mer avslappa. Jeg sitter stort sett hjemme og leser, det blir for mye bråk og subbing i gangene på UB for meg. Når det gjelder uteliv, så trives jeg godt på Prelaten - og på Filmklubben. To gode student-tilbud!

-Norske og amerikanske studenter er ikke så veldig forskjellige. Bøndene i de to landene har sannsynligvis mye mindre til felles.

-Du finner ikke byer med fem millioner mennesker i Norge.

Vil ikkje bli heilt A4

Namn: Ingrid Petrikke Olsen
 Alder: 24
 Heimsplass: Sørøya
 Sivil status: Sambuar, har eit barn på 6 månader.
 Institutt/fag: MH, medisin
 5. året.
 Studielån: ca. 210 000.

Å vere medisinarstudent med hardt lesepress og komprimert timeplan kan vere travelt nok - når ein i tillegg er småbarns-mamma og styremedlem i universitetsstyret, er det klart at kvardagen ikkje blir ei rolig affære.

Å vere medisinarstudent gir ikkje rom for mye engasjement utanom studia. Med forelesningar, praksis på sjukehuset og lesing er det snakk om ein 12-timers jobb ein må igjennom. Derfor er det viktig å passe på så ein ikkje blir heilt A4. Etter 6 års studium kan ein lett miste mye av sitt opprinnelige eg. Det blir mye fag og vi er under eit enormt press og skal kunne alt- noko som går utover det sosiale. Sitt ein og les heile tida mistar ein etterkvart sosiale antenner, som jo kan vere like viktig å ha med seg for ein lege som dei reint faglige kvalitetane ein treng.

Tidligere vurderte eg å slutte på grunn av miljøet. Det er eit slags hierarki mellom studentar og professorar, og mange ber preg av den stigen dei etterkvart skal klatre i - ein blir redd for å skilje seg ut og vil ikkje leggje seg ut med det etablerte. Det er som ein blir støpt i ei form. Eg trur det er viktig at

-Av og til føler ein seg som ein liten student som stangar hovudet i ein ubevegelig koloss av ein mur.

ein tek vare på seg sjølv så ein kjem ut i yrkeslivet som menneske og ikkje som fag-robot.

Ofte tenkjer eg på det ein eldre medisinarstudent fortalte meg da eg begynte: Han hadde lest i to år til ein av eksamenane og motiverte seg med å tenkje på alt han skulle gjøre når han blei ferdig; gå på kino og konsertar osv. Når eksamenen var ferdig var bare problemet at han ikkje lenger hadde nokon å gjøre det i lag med...

Ingrid er sterk i sin kritikk mot fagmiljøet på medisin, men sjølv sagt har ho ikkje velt faget sitt utan grunn.

- Når eg får lese på mine premissar utan eit enormt tidspress, blir eg forundra over kor smart systema i menneskekroppen er ordna. Dessutan er studiet vårt eit "luksus-studium" - vi har enormt med ressursar i forhold til studentane på andre

fag, vi har ein ordna studiesituasjon med timeplan og vi er sikra jobb med bra løn når vi er ferdig. Eg veit også at yrket eg får er meningsfylt og at eg kan "hjelp menneske" som klisjeen seier.

- Men eg vil ikkje jobbe på RiTø og vere med på klatringa i stigen deira - eg vil bare bli ein vanlig "simpel" lege - ikkje hjartekirurg eller noko slikt. Som allmennpraktikar kan eg møte folk og bruke kunnskapen min på eit variert område. Og eg kan oppsøkje miljø kor det er færre legar og meir likesinna folk. Eg har lært meg å leve med medisinarmiljøet no - i lengda blir ein sliten av å stadig gå og opponere. Dessutan har eg bestemt meg for å fullføre det eg har begynt på, etter

-Studentane i dag er innstramma på alle måtar - vi skal ha ein streng progresjon og universitetet blir ein

oppfordringar frå folk som meiner at vi også treng "annleise" legar med meir radikale meininger.

Sidan ho begynte på universitetet har ho vore aktivt med i studentpolitikken og hatt verv i Studentutvalet. Ho sitt no i Universitetsstyret.

- Gjennom politikken har eg fått kontakt med folk i andre fagmiljø, og eg har lært utruleg mye, mellom anna å kombinere fleire ting. Pga. arbeidet der må eg no bruke lenger tid på studiet mitt - men det har absolutt vore verd det. Men av og til kan ein bli enormt oppgitt over det lave engasjementet blant studentane. Ein gong brukte eg tre heile dagar på å organisere ein protestdemonstrasjon mot statsbudsjettet og det møtte bare opp 11 studentar! Da blei eg så lei av Tromsø, studiar og politikk at eg reiste til Afrika!

-Mitt mål er rett og slett å bli en vanlig, simpel lege.

Å få ein pause i medisinstudiet gjorde at ho kunne ta fatt igjen med friskt mot.

- Ein av dei tinga eg angrar mest på, er nett det at eg begynte på medisin rett etter gymnaset. Trur det kan vere godt å ha smakt på noko anna og ha kome inn i studentrolla før ein begynner på eit studium kor premissane er fastlagt for 6 år framover. Dessutan trur eg at jo meir ballast ein har med seg som lege, dess betre er det.

- Men no er det slutt med studentpolitikken for meg! Eg synest eg har gjort mitt. Etter å ha fått

barn har eg fått litt andre perspektiv på ting og funne ut at det ikkje er vits i å gi avkall på alt bare for å bli lege. Det er viktig å ta vare på vennar og få gjort andre ting. Har liksom lært å disiplinere meg litt, og skjønnt at ein ikkje kan

-Eg vil ikkje klatre i deira streberske klatretau!

rekke over alt på ein gong. Som studentmamma har ein liksom dårlig samvit uansett kva ein gjør; er ein heime med ungen skulle ein heller ha lese, og er ein på unversitetet skulle ein heller vore ein heller vore heime. Men det går greit når faren kan studere heime og tek seg av ungen.

Ingrid og sambuaren har bygd seg hus i Tromsø sentrum - ikkje fordi dei ville etablere seg her, men fordi det var billigast! Med ei husleie på 2700,- er huset deira billigare og betre enn ei leilighet hos samskipnaden. Men planen er å flytte til ein mindre plass ein gong i framtida, sjølv om ho trivst i Tromsø.

- Eg trur det vil vere best for eit barn å vekse opp på ein mindre stad, slik eg sjølv gjorde. Dessutan kunne eg tenkje meg å kombinere det å vere lege med å ha dyr - viss det er moglig.

I godt voksen alder, med full utdanning som cand.real og 34 års ansiennitet som lærer, har Hartvig Sætra gjort kuvending og begynt forfra igjen: For øyeblikket befinner han seg på nordisk avdeling ved Universitet i Tromsø, -ikke som foreleser, men som student.

-Jeg trengte rett og slett ei avveksling etter 21 år som lærer i de samme fagene og med stor arbeidsbelastning. Dessuten tror jeg at mitt eksempel er en del av en ny bølge, der stadig flere mennesker som allerede er etablert innen arbeidslivet, søker tilbake til utdanningsinstitusjonene. Dette semesteret jobber jeg på fulltid ved den videregående skolen i Nordreisa samtidig som jeg følger forelesningene på nordisk mellomfag. Det blir mye pendling, selvfølgelig, hver tredje fredag tar jeg bussen inn til Tromsø, går på forelesninger fredag og lørdag, og så drar jeg hjem igjen lørdag ettermiddag. Vi skal skrive en språklig og en litterær oppgave, i tillegg til at vi skal gjennom et ganske stort pensum, så det blir

har mulighet til å sette seg i elevens sted, det gir oss en påminnelse om hvordan budskapet vårt blir oppfatta. Jeg tror for eksempel at det er mye lettere for læreren å holde et foredrag om et emne han er inne på, enn det er for eleven å høre på det samme foredraget.

-Arbeid er et gode i våre dager.

Etter mer enn tredivye år i skolen, vet Hartvig Sætra hva han snakker om.

-Jeg har jo drevet med mye forskjellig innen skoleverket, da, jeg har undervist både i barneskolen, ungdomsskolen og på gymnas. Det

økologi. Han har skrevet to bøker om økologi og politikk. I den siste, "Jæmvektssamfunnet" (1989), tar han opp Brundtlandskommissjonens arbeid.

-Enn studentpolitikken, da, opptar den deg?

-Jeg kan ikke si at jeg følger så veldig nøye med på dagens studentpolitikk, men jeg har full forståelse for at situasjonen er tøff for mange. Jeg syns det var et tungt løft da pensumbøkene skulle kjøpes i fjor, det svei i lommeboka, selv for en etablert mann som meg. Jeg tror faktisk det var en del lettere å være student for tjuetredve år siden enn det er i dag. Ikke minst hadde studentene en mye høyere status da enn nå, de kunne liksom slå om seg med latinske gloser og filosofiske begreper, mens

Student med 60 års fartstid

endel seine kvelder. Høstsemesteret på skolen er også ganske tøft for oss biologer, i og med at vi har en god del feltarbeid som vi må bli ferdig med før snøen kommer. Det er omtrent som ei innhøsting, vi sliter med å få alle studie-objektene i hus, på samme måte som bonden jobber for å få inn kornet og potetene før vinteren.

-Jeg er ingen 68-er, jeg er en

I fjor, som grunnfagsstudent med virkemiddelpermisjon, syns Hartvig Sætra livet som student var litt mindre stressende.

- Da bodde jeg på studenthybel på Prestvannet, og satt på lesesalen hver dag. Det var virkelig godt å ha såkalt normal studietid, ikke minst fordi nordisk grunnfag er et ganske krevende studium. I fjor var faktisk første gang i hele mitt liv at jeg var universitetsstudent på heltid, jeg jobba hele tida parallellt med at jeg tok cand.real-graden. I følge Reform 94 skal ordninga med virkemiddelpermisjon for lærere i den videregående skolen nå fjernes, og det betyr at våre muligheter for etterutdanning svekkes betydelig. Dette er et alvorlig feilgrep fra regjeringas side. Det er utrolig viktig at lærere

Navn: Hartvig Sætra
Alder: Snart 60
Hjempllass: Født i Hallingdal, bor nå i Nordreisa
Sivil status: Gift med Agnes, har to voksne barn
Institutt/fag: ISL, nordisk mellomfag som desentralisert studium
Studielån: 0!

eneste jeg ikke har vært innom, er vel Kokk- og stuertskolen.....

I tillegg har han rullet å markere seg innen politikken.

-Jeg bruker å si at jeg er ikke sekstiåtter, men femtiåtter. Jeg ble med i Sosialistisk studentlag ved Sagene Lærerhøyskole på slutten av femti-tallet. Noen år seinere var jeg med på å starte Sosialistisk Folkeparti, og ble så utnevnt til SFs første partisekretær i Nord-Norge.

Men på tross av politiske visjoner, har realist-utdanninga satt klare spor, først og fremst i form av en glødende interesse for natur og

seminaristene fra Lærerhøyskolen befant seg på et lavere nivå.

På spørsmål om fritid, ser Hartvig Sætra uforstående på oss.

-Stadig flere mennesker som allerede er etablert i n n e n arbeidslivet, søker tilbake til utdannings-

-Hva er egentlig fritid, da? Jeg må jo ha noe å jobbe med. Bruken av begrepene arbeid og fritid som opposisjoner er forelda. I dag er arbeid en velsignelse, mens lediggang er synonymt med vantrivsel. Det er alt for mange mennesker i Norge i dag som har for mye fritid, du trenger bare å slå opp i ledighetsstatistikkene for å skjønne det.

-Grunnen til at jeg begynte på ex. phil, var at jeg følte jeg måtte "hoppe på karusellen" og begynne å studere. Jeg tok lån for å gå på folkehøyskole, og for å tilbakebetale det, må jeg vel ha en utdanning?!

Navn: Randi Haraldstad
Alder: 21 år
Hjemplass: Alta
Sivil status: Ugift
Institutt/ fag: ISV, ex. phil.
Studielån: ca. 65000.

Randi er ei jente med "stå-på"-humør og impulsivitet. Latteren ligger stadig på lur, og øynene glitrer når hun forteller om sine drømmer og planer:

- Mest av alt vil jeg reise. Jeg har vært to ganger på inter-rail, og det ga meg mersmak. Jeg vil utvide horisonten min. Hadde jeg hatt penger, ville jeg pakket sekken og sagt by, bye, Norway. Derfor er jeg en innbitt lotto-tipper. Leverer

inn kuponger hver uke, og lever i konstant håp om at jeg skal vinne en penslant. Jeg er utålmodig

- Jeg følte jeg måtte "hoppe på karusellen" og begynne å studere.

- jeg vil reise NÅ! Bo utenlands i flere år. Gjøre hva som helst - plukke appelsiner i Spania, sier hun kjapt, og ler kort før hun fortsetter videre: - bli kjent med spennende folk og kulturer. Bli mer reflektert og få mer livserfaring. Men så var det den økonomien, da...

Randi Haraldstad forklarer og forteller med et ivrig kroppsspråk. Hun er tydelig preget av sin fortid på folkehøyskolen:

- På folkehøyskolen i Mosjøen gikk jeg på teaterlinja. Det var kjempegøy! Men jeg har ingen

videre ambisjoner som skuespiller. Samtidig var jeg teaterinstruktør for en flokk med unger, og det var veldig interessant,

selv om det var utrolig slitsomt. Vil derfor satse på pedagogikk grunnfag etter jul, og videre kanskje lærerhøgskolen.

- Selv om jeg altså mest av alt ville ha reist og utforsket livet. Ved semesteroppstart var jeg ganske motivert for å lese, men nå går det dårligere. Det er så mange andre ting som frister mer enn å studere.

- Studievaner?! Randi slenger ut en trillende latter, - jeg har ikke engang ståltermos, som visstnok er "mega-in"!

Studievaner?
Jeg har ikke engang stål-termos!

- Selv om alle forelesninger og seminar foregår nede i sentrum, tilbringer jeg mye av tiden min på universitetet. Jeg er en typisk stolsliter i UB - kantina. Sitter der mesteparten av tiden og får med meg det pulserende livet. Lesing blir det lite med, må jeg innrømme. Men, forsikrer hun, LITT får jeg da lest...

- Middagen inntas i universitetets kantine, før jeg går hjem til mannfolkene mine. Jeg har hele tre stykker! Jeg var veldig skeptisk til å bo i kollektiv som eneste feminine innslag. Jeg så for meg en hverdag med skurefiller og oppvaskbørste,

uten noen rettigheter som KVINNE. Men jeg ble positivt overrasket. Alle guttene følger

- Middagen inntas i universitetets kantine, før jeg går hjem til mannfolkene mine.

husreglene vi har satt opp, konstaterer Randi fornøyd.

Når det gjelder hobbyer, har Randi ingen problemer:

- Jeg hadde tenkt å begynne på basket i TSI, men det ble med tanken. Den eneste fritidssystemet jeg har, er å drikke øl, og å bli kjent med folk.

- Jeg elsker å skravle! Derfor liker jeg meg best på "Blå Rock", hvor folk ikke kan gjøre annet enn å sitte i ro og diskutere verdensproblemer.

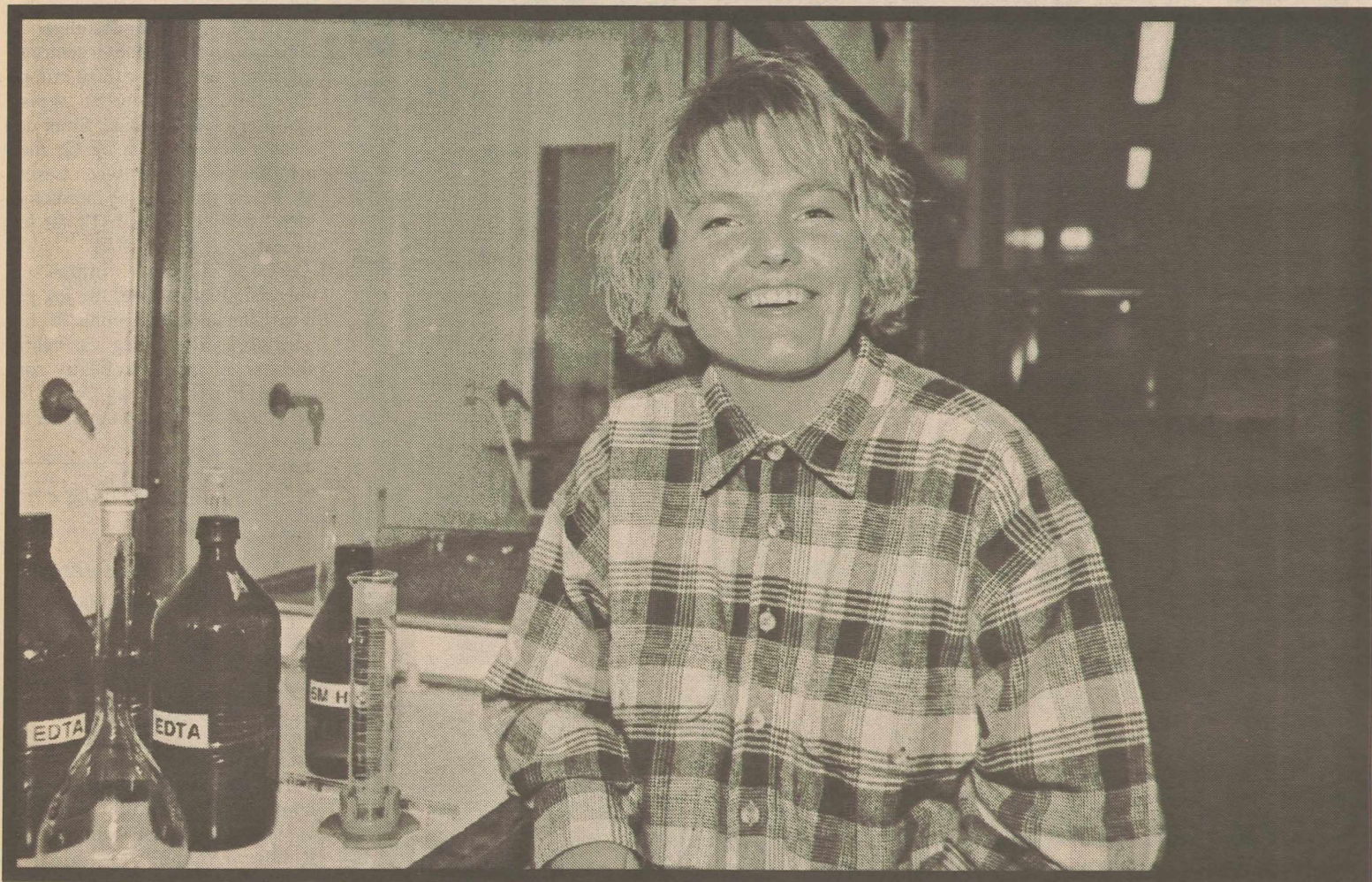
- Jeg kom til Tromsø i høst, og allerede har jeg fått et godt inntrykk av byen. Folk er utadvendte og åpne - både de jeg møter på universitetet og ute på byen. Jeg foretrekker bekjentskaper i kantina, fremfor de som snøvlende blir dannet etter den fjortende pilsen på et eller annet sjekkested.

Sier Randi energisk, før hun springer avgårde med hendene fulle av lotto-kuponger og ex. phil-bøker.

-Jeg
drømmer
om å plukke appelsiner!

Realfagsjente

- men ikkje einaste høna i flokken

Monica kom til Tromsø i lag med ein gjeng narvikværingar for eit år sidan. Her begynte ho si karriere som student med biologi og matte. Etter ein vår med ryggproblem og sjukemelding er ho atter kome i gang med studia.

Namn: Monica Jansson
Alder: 20
Heimplass: Narvik
Sivil status: Ugift
Institutt/fag: IMR, kjemi
(K 100, K 130)
Studielån: ca. 68 000.

Det at kjemi er eit guttedominert fag, er ein myte Monica raskt kunne avlive. På grunnkurs i kjemi er det i augenblikken flest jenter.

- Men i dei vidaregåande kursa er det flest guttar, pluss at lærarane for det meste er menn. Og enda er matte- og fysikk-kursa dominert av guttane. Sjølv valde eg kjemi for etterkvart å få eit grunnlag til å studere biologi. Det er på lab'en eg trivst best - det er gøy å gjøre forsøk med syrer og kjemikalier. Men journalane eg deretter må skrive er ikkje like morosame. Som regel kjem eg på universitetet klokka åtte - men kor lenge eg blir her, er heilt avhengig av dagsforma. Eg les rimelig mye, sjølv om dei tjukke

"biblane" vi skal igjennom på engelsk kan vere harde å ta fatt på. Trur nok at eg er ein gjennomsnittlig student når det gjeld studievanar, seier ho.

I dette semesteret må Monica ta opp att eit kjemikurs fordi ho i vår blei sjukemeldt for isjas ein måned før eksamen.

-No er eg operert og frisk igjen, men våren var tung. I tillegg må eg trene opp ryggen min

hos fysioterapeut. Målet er å få trene normalt igjen på TSI's volleyballag så snart som moglig. Men eg tek ikkje sporten spesielt seriøst, eg spelar på det "sosiale laget" - mest for å bli kjent med folk og ha noko å gjøre.

Monica er ei blid jente, og latteren kjem ofte fram i løpet av intervjuet. Men så altfor snakkesalig er ho ikkje - kanskje eit typisk døme på ein realfagsstudent? På spørsmål om kva for framidsplanar ho har kjem, svaret kjapt og bastant: forskar i biokjemi eller bioteknologi.

- Men eg er ikkje spesielt målbevisst, sjølv om eg foreløpig veit kva eg skal bli og begynte studia rett etter gymnasen - om eg sitt med hus, mann og 2 ungar om 10 år, har eg inga aning om.

På spørsmål om ho er ein flittig kantinegjest, får eg bare ein lur latter til svar.

- Å trivast i kantina er ikkje noko problem.

Her på IMR er det godt miljø og det er rimelig lite studentar, så dei fleste kjenner kvarandre.

Generelt synest ho ikkje det er vanskelig å kome i kontakt med folk og lurer på om Utopia-journalisten sjølv er tromsøværing sia ho er så opphengt i dette.

-På kveldane slappar eg av foran tv'en eller høyrer på musikk. Ein tur innom vennane er heller ikkje uvanlig. Men eg trivst med å bu aleine, liker å ha mine egne ting og gjøre som eg vil. Dessutan er det ofte deilig å vere aleine etter ein travel dag på universitetet.

-Om eg sitt med hus, barn og 2 ungar om 10 år, har eg inga aning om.

Studenthverdagredaksjonen:

Lisa-Therese Amundsen
Lena S. Glosemeyer
Kari Myklebost

Foto:
Nina Lager Vestberg
Tariq Ek

-Det er på lab'en eg trivst

KULTUR

Foto: Jan Martin Berg

B

l

a

c

k

M

e

t

a

l

Utropias medarbeider setter lupen på satanistenes musikalske uttrykksform. Er dette hedensk larm beregnet på å hypnotisere tenåringer til ildspåsettelse, eller er det misforstått kunst som grunnet sin brutale innpakning forblir utilgjengelig for flertallets ører.

Ramaskriket som brøt ut i januar i år etter at Greven ble arrestert og siktet for ildspåsettelse har vært både vel og lenge. Volumet har vært høyt i tabloidene, og oppslag om satanistenes grusomme liv, død, musikk og makabre publikasjoner har hjulpet salgstallene. Selv om objektiviteten har vært så som så, må det innrømmes at ting som drap og kirkebrann fortjener noen overskrifter. Men nå som det verste forhåpentligvis er over, er det kanskje på tide å prøve å gi et riktigere bilde av noe av det som har foregått.

Musikken som betegnes som satanrock, er beskrevet som fæl, uhørlig og en pine å høre på. Fordi den er så forferdelig, må de som hører på den gjøre det ut fra ideologiske grunner, eller fordi de synes det er tøft. For ingen kan vel ærlig mene at de liker dette skrammelet? På spørsmål fra avisene svarer byens musikkforhandlere at de ikke tror

noen her i byen bruker dette til kultmusikk, og at de få forespørselene de har fått har kommet fra helt unge folk.

Derfor er det vanskelig å bli tatt alvorlig for den som likevel innrømmer å ha utbytte av å høre på dette livet. Da blir du lett stempla som i beste fall umoden og i hvert fall sympatiserende med Greven & Co. Og det er vel ikke så rart, så lenge tabloidene er eneste informasjonskilde for folk flest. Selv om det bør være unødvendig, vil jeg derfor før jeg kommer til saken understreke min avstandtagen til satanismen og alt dens vesen.

Tross dette har jeg hatt stort utbytte av å lytte til musikk produsert av dens gale genier. I forrige nummer var det Dostojevskij som fikk betegnelsen "et grusomt talent". Denne karakteristikken passer etter min mening på flere. Å lytte til black metal har så vidt jeg kan se, ikke gjort meg spesielt slem eller ond, og jeg får ikke pyromane tanker av å gå forbi domkirka heller.

Bakgrunnen.

Satanrockens gudfedre er blant andre gruppene Venom og svenske Bathory, som begge har holdt på siden omkring 1980. Disse hentet i sin tur inspirasjon fra grupper som Black Sabbath og Black Widow. Deres black metal skiller seg fra annen metal med sin spesielle gitarlyd og tyngre og dystre arrangementer som ligger lysår unna kvalm aluminiumsrock som Iron Maiden og Bon Jovi. Tekstene er selvfølgelig okkult inspirerte. I et intervju har en satanist uttalt at "Det Venom sang om å tenne på kirker, setter vi ut i praksis."

Denne musikkformen ble aldri noe videre populær, og ble regnet for litt passe' da avleggeren "death metal" slo igjennom i 1988-90, representert av band som Morbid Angel og svenske Entombed. Det er litt vanskelig å forklare forskjellen på disse sjangerne, men gjennomgående er dødsversjonen litt røffere i gitarlyden og litt

raskere. Tekstene handler om både satan, død og forrâttelse, mens black metals tekster nesten bare handler om faen og hans oldemor. Dette siste er forresten et upålitelig kjennetegn, da tekstene som regel forvrenges til det uforståelige. Begge retninger bruker pentagrammer og andre satansymboler på covere og T-skjorter.

Dessuten var grensene mellom de to retningene for tre år siden ganske uklare. Death metal ble gjerne brukt som merkelapp på begge stilretninger og det var ingen klare fronter.

Men da en del band begynte å bli nokså populære og death metal slo an kommersielt, syntes enkelte at nå fikk det være nok. Da Sepultura kom på MTV, var grensen forlengst nådd. Når musikken ble så lite provoserende at fjortiser i alle land kjøpte den, var det ikke noe moro lenger. Derfor måtte det en purifisering til for å komme tilbake til undergrunnsstatusen.

I spissen for black metal-revisjonistene stod avdøde Øystein Aarseth og gruppa hans, Mayhem

mente også at det var forkastelig å bruke satanistiske symboler og bokstaver bare for "gøy" slik mange dødsmetallere gjorde. Disse ble sett på som kommersielle følgere av en trend som ikke mente noe med det de gjorde annet enn å tjene penger. De var kort og godt useriøse. Satanisme var altfor alvorlig til å spøke med. For å understreke dette begikk vokalisten i Mayhem, Pelle, eller "Dead" som han kalte seg, selvmord for et par år tilbake.

Den harde kjerne.

Etter dette fikk black metal en revival i Norge da flere tidligere dødsmetallere sluttet seg til den hardere kjerne som Aarseth var bestor for. Her ble ideologien eksplisitt langt større grad enn før, og det var viktig å bekjenne seg til den rette tro og kle seg skummelt. Hvis du ikke var satanist, hjalp det ikke å være flink til å spille gitar. Og det var ikke hvilken som helst form for satanisme man bekjente seg til heller. Den "offisielle" Church of Satan under ledelse av La Vey i USA ble forkastet som altfor snill. Mange

har sikkert lest Aarseths og Grevens merkelige uttalelser i media. "Hvis dama mi dør, gråter jeg ikke. Jeg misbruker liket." "Vi støtter de strenge kristne, for hvis de får det som de vil, blir alt trist og jævlig." "Vi er imot rasediskriminering. Vi vil at både svarte og hvite skal ha det jævlig." Altså var det gøy å ha det fælt. Det sies at Greven mente det var bra å sitte på ei naken celle, for det var skikkelig fælt. Ytterligere kommentar skulle være unødvendig...

Fordi de norske satanistene med sin heimavla demonlære tar avstand fra Church of Satan, ligger de i krig med de finske black metallerne som alle støtter sistnevnte. Dette har så vidt vites ennå ikke gitt seg voldelige utslag.

I tillegg til dette, støtter man seg i vesentlig grad på norrøn mytologi, og en slags viking-nostalgi gjør seg gjeldende i miljøet. Ta for eksempel gruppa Enslaved med sine norrøne tekster.

Ikke uventet er dette et eksklusivt selskap, og inntil for et år siden ble bare tre grupper akseptert som ekte black metal i Norge. Disse var Grevens enmannsprosjekt Burzum, Mayhem og Skien-bandet Darkthrone. Sistnevnte har gitt ut tre LP-er, men vil ikke vedkjenne seg den første, "Soulside Journey" fordi denne kom før de konverterte til den "rette tro", og derfor er reinspikka death metal. De to senere albumene "A blaze in the northern sky" og "Under a funeral moon", er derimot umiskjennelig black metal. Lyden på disse er demonstrativt mye spinklere så de må spilles med full bass og mye volum. Mixen er etter mitt skjønn helt bak mål, selv om den også skaper en egen stemning. Men det bidrar ikke akkurat til å gjøre musikken lettere tilgjengelig for uinnvidde. Gitarene er tydelig Bathory-inspirerte og vokalen karakteristisk hvesende. På den ene siden med norsk tekst, "Inn i de dype skogers favn", går det faktisk an å oppfatte deler av teksten. Låtene går i up-tempo og Darkthrone spiller i det store og hele tradisjonell god black metal. Bare så synd med den råttne produksjonen.

Mayhem.

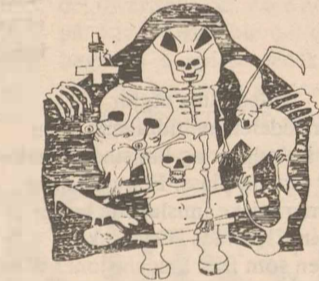
Mayhem har spilt sammen siden

omkring 1985, og har tidligere gitt ut EP'n "Deathcrush", som tabloidene med frydblandet skrekk har slått fast betyr "Dødsknus" på norsk. De skulle bare ha visst at en av låtene heter "Pure fucking Armageddon"!

Dessuten kom det i fjor en live LP som er et opptak fra en konsert i Leipzig for noen år siden. Mayhem har også spilt i Russland, Brasil, Colombia og andre rare steder.

Denne gruppas største fortrinn var Aarseths store evner som gitarist. Musikalsk adopterte de visse trekk fra death metal. LP'n "De mysteriis dom Sathanas" hadde lenge vært på trappene og hadde kanskje vært på markedet nå, hvis ikke augusts tragiske hendelser hadde satt en stopper for det. Likevel har jeg vært heldig nok til å få fatt i en forhåndstape der bare vokalen mangler. I følge ryktene er Greven også med og spiller her, så det er i så måte et unikt opptak. Dette var ment å bli et mesterverk, og Mayhem ville ikke la hvem som helst slippe til for å erstatte Pelle bak mikrofonen. Etter mye om og men, fikk de i vår oppover vokalisten fra den ungarske gruppa Tormentor til å ta seg av vokalen.

Men selv uten vokal er denne innspillinga en fryd for i hvert fall mine ører. Dette er monumental musikk med tempo vekslende fra hyperfort til majestetisk rolig. Løp og råk gitaroli er krydder i låter spilt med stor presisjon og høystemt dramatik. Det er ikke sikkert dette ville blitt så dumt satt opp for symfoniorkester. Spesielt på den siste låta "Buried by time and dust" får du bakoversveis så det holder. Tempoet er bare utrolig. Det veritable crescendoet som nås flere ganger underveis gir assosiasjoner til snøskred og andre uimotståelig voldsomme krefter. Denne låta må være

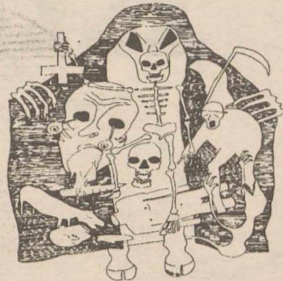
trommisens mareritt, for her slås det i maskingeværtakt.

Burzum.

Så til det musikalske universalgeniet Grevens begåelser under navnet Burzum. Første gang jeg hørte om ham, spilte han i bergensbandet Old Funeral som produserte bra death metal, men aldri fikk gitt ut annet enn demoer. Men så oppstod uenighet om bandets musikalske utvikling som endte med brudd. Sint og sur gikk Greven alene i studio for å vise de andre hvordan det skulle gjøres.

Og i fjor dukket hans beryktede soloinnspillinger fra Grieghallen opp på markedet under navnet Burzum. Dette var musikk av banebrytende karakter, selv om mye av det samme som kan sies om Mayhem også gjelder her. Monumentale arrangementer med voldsomme løp og hvirvler sammen med en hysterisk vokal som høres ut som et menneske(?) i ytterste nød preger Burzums første selvtitulerte LP. Men til forskjell fra Mayhem er aggresjonen her oppblanda med en uendelig fortvilelse og tristhet som kommer til uttrykk både vokal- og arrangementsmessig.

Til sammen skaper dette en nesten middelaldersk dommedagsstemning. Et av de beste kuttene heter da også "A lost forgotten sad spirit." En sang som skiller seg klart ut er "Channeling the power of souls into a new god" som bare består av syntetiske stemninger uten hverken hyl eller gitarer. Riktig vakkert.

Den noe mangelfulle produksjonen gjør dette til et ufullendt mesterverk. Likevel er denne plata over ett år etter at jeg først fikk høre den, fortsatt blant mine største favoritter.

Etter at Greven ble arrestert og siktet for ildspåsettelse i januar, skulle alle avisene ha tak i plata hans. Ikke uventet ble den summarisk slakta av alle dagsaviser bortsett fra konservative Aftenposten som mente den var riktig bra.

Den neste utgivelsen av Burzum, en EP kalt "Aske" og med smakløst bilde av en utbrent Fantoft stavkirke på omslaget, var en liten skuffelse. Her var det bare en tyngre og seigere versjon av "A lost forgotten sad spirit" og et par andre låter mer i retning av trad black metal. I og for seg helt kurant, men litt lite musikk for pengene syntes jeg.

Hvordan den nyeste LP'n "Det som engang var", høres ut skulle jeg likt å visst. Men siden Voices of Wonder ikke uforståelig har slutta å distribuere Burzum og Mayhem er denne ikke tilgjengelig via normale kanaler.

Tross siste års tragiske hendelser, ser denne subkulturen fortsatt ut til å være levedyktig, og nye band som Emperor og Enslaved har kommet med utgivelser nå i år. Og i alle fall Emperor gjør det ifølge musikkpressen bra utenlands. Her til lands er jeg redd medias stigmatisering har skremt det forskende musikkpublikum fra i det hele tatt å våge å spørre etter "satanrock" i butikkene. Men så vanskelig tilgjengelig som denne musikken likevel er, tror jeg det skal mye til at en person med "normal" musikksmak skal få noe ut av å høre på det. De fleste har hva man kan kalle et støyfilter, som hindrer at såpass støyende musikk kan oppfattes som annet enn ustrukturert rabalder.

Hadde bare disse gutta holdt seg til instrumentene sine og latt være å sette sin latterlige ideologi ut i praksis, hadde alt vært så mye bedre. Det har vært sagt at ethvert samfunn får de forbryterne det fortjener. Og når man må gå så langt som dette for å klare å sjokkere, kan det tolkes som et sykdomstegn. Sosialantropologene har kanskje svaret?

Tekst: Torgeir Eikeland
Tegning: Dina Roll-Hansen

"JESSICA", Surrealistisk - realistisk teater

"Romantisk, artig, flott, spennende, trist, hardt.,
bløtt, mystisk, vannvittig, magisk, TEATER!!!"

I høve FN sitt urbefolkningsår, og i anledning Sampo/Totalteatret sitt ti-årsjubileum, syner teatera forestillinga "Jessica".

Manusforfatterar av stykket er Maria Campbell og Maria Griffiths. Maria Campbell er sjølv metisk (fransk/indiansk) aktivist og forfatter. Framsyninga tek utgangspunkt i hennar liv og fortel om ei ung kvinne si identitetskonflikt. Handlinga i stykket tar til i Canada, og Linda Griffiths har hjulpet til med det dramaturgiske. Tromsøpublikummet får æra av å vere dei første som får sjå skodespelet omsat til norsk, det er "ur-premiere" på dette stykket utanfor Canada. Framsyninga er ikkje blitt omsatt i den forstand at vi får handlinga relatert til nordnorsk/samisk konflikt. Ho viser oss det fleirkulturelle samfunnet, og legg vekt på korleis dette pregar

rolla som bjørn, jerv, einhornring og alle kreftene kjem sterkt fram-intenst! Desse åndene blir tilkalla av medisinskvinna som Jessica oppsøker. Åndene hjelper Jessica å akseptere sin eigen identitet-den europeiske og den indianske kulturarven. "Dyra" i stykket er både dyr, med dei kreftene dei har, og menneske, som Jessica møter på si søking etter sine fulle og samansatte krefter. Dei tar ho med til barndommen og ungdomstida og hjelper henne til å finne sine mange røtter.

Det Sampo og Totalteatret vil oppnå med forestillinga er å frigjere publikum sin fantasi og ei oppfordring til oss om å akseptere våre felles røtter.

"Krydderet"

I "Jessica" treff vi på venskap, erotikk, angst, rotlause, sjamanar, og om kjærleik og smerte.

Til å bygge opp under desse

samfunnet.
"Om å finne seg sjølv."

"Jessica" syner oss det rabalderet det er å velje side i vårt fargerike samfunn. Forestillinga vil at vi, som publikum, må finne ut av oss sjølve. I dag er det så mange religionar, så mange folkeslag, sekter, og politiske organisasjonar, at tilbodet for mange blir for stort. Våre frie val om kva og kven vi skal tilhøre blir til ein kulturell schizofreni. Vi blir forvirra og det fleirkulturelle tilbodet skremmer nokre av oss. Stykket reiser utfordrande og aktuelle spørsmål om tvil og identitet, tru og handlekraft.

Den sceniske løysninga på framsyninga er enkel. Scena er ei stor, svart barokkscene (det betyr at ho skrår nedover) og kulissane er ei rekke med lenker-kva dei skal brukast til må du oppleve sjølv...

"Teateret er den einaste plassen ein kan finne Gud."

Bakgrunnen for Jessica er indiansk, sjølv om det ikkje er lagt vekt på det etniske. Alle skodedpelara, med unntak av hovudrolle-innehavaren, har dyremasker. Desse maskene representerer fleirtydigheitane i livet. Dei er ikon, eller totem, som viser oss dei sterke andelige kreftene rundt oss. Er vi riktig heldige treff vi kan hende GUD sjølv... På teateret får vi ei klar tru på at åndene eksisterer i røynda. Desse åndene kan vi tru på og skodespelarane glir elegant inn i

stemningsskiftane spellar musikken ei svært viktig rolle. Musikar og komponist til skodespelet er Øyvind Gravidal. Ved hjelp av tverrfløyte og saksofon er han med på å gje stykket ein heilskap. Musikken streker under dei sterke scenene og krydrar fantasien vår ytterligere. Dette må berre opplevast! Ei reise i kulturar og ei flott framsyning.

Premiere på forestillinga er 27.10.1993, klokka sju (om kvelden)

I rollane møter vi:

-Jessica; metis-kvinne spelt av Inger Kathrine Hansen

-Coyote, som forvandlar seg til Vitaline, medisinskvinna som er Jessica sin åndelige lærar Spelt av Makka Kleist.

-Bjørnen, som blir til Sam, en indiansk aktivist og Jessica sin elsker. Spelt av Bernt Bjørn.

-Einhjørningen, ho blir Liz, blond luksusprostituert. Jessica si Veninne. Spelt av Anitta Suikkari

-Jerven, som forvandlar seg til Bob, ein kvit advokat på veg mot toppen, heilt til han treff Jessica. Spelt av Trond A. Eriksen

-Kråka, Jessica sin barndomshjelpeånd. Han speller mange roller, men forblir alltid Kråka. Spelt av Stein Bjørn.

Instruktør av forestillinga er Alexander Kørchen fra Danmark.

Omtalt av: Solveig M.L. Kavli.
Foto: Harry Johansen

Filmklubben Fremover!

Tromsø Filmklubb går sin vante gang og på fredag 29 Oktober er det klart for "Klovnene" av den italienske mesterressigøren Federico Fellini. Filmen er fra 1970 og er en Italiensk/Fransk/Tysk samproduksjon. Filmens handling er delt i tre hovedavsnitt. I filmens første avsnitt skildres Fellinis erindringer om barndommens sirkus, i sin fødeby Rimini. Filmens andre avsnitt har et repotasjeaktig preg. Vi blir presentert for forhenværende manesjeberømteter som har endt sitt liv som gamle og ensomme. Filmens siste del tar for seg den store finalen i manesjen, og tema er begravelsen av den hvite klovn. Det hele slutter med festfyrværkeri og er en ekte fellinisk finale.

Lørdag 30 Oktober kommer derimot en helt annen film. Da er det duket for den fransk/italienske ungdomsfilm "Unge Hyklere" av den franske regissøren Marcel Carne. Filmen har den klssiske ungdomsfilm-tematikken; gutt møter pike, de blir forelsket, problemer oppstår. I "Unge Hyklere" består problemene i at gjengen ikke godtar denne type føleser. Gjengen forakter alt. Det er baksnakking av hverandre, rivalisering, drikking og folk vandrer fra seng til seng. Kan kjærligheten overleve i et sådan miljø?

Lørdag 6 November er det imidlertid klart for dobbelt visning. Da vises filmene "The Wild Bunch" og "Bring me the head of Alfredo Garcia". Bak begge filmene står ressigøren Sam Peckinpah. "The Wild Bunch" (1969) er en westernfilm som handler om 8 menn som i armeeuniform forsøker å rane et jernbanekontor i Texas, men som blir overrumplet av en gjeng morderiske dusørjegere. Fem av de åtte unnslipper i live og byttet de fikk med seg viser seg å bestå av metallskiver. De finner så ut at de må utføre et kupp til før de kan trekke seg tilbake. Det de denne gangen skal rane er et tog fylt med rifler og ammunisjon. Den andre filmen de viser denne dagen "Bring me the head of Alfredo Garcia" (1974) Dette er en anderledes westernfilm som foregår i det moderne Mexico. Filmen handler om El Jefe en brutal mexikansk godseier. Han finner ut at datterens hans har hatt et forhold til en av hans ansatte, Alfredo Garcia. El Jefe blir rasende og utlover en dusør: En million dollar for hodet til Alfredo Garcia.

Tekst: Jørgen Flint

På første rad i Mørket

Tromsø kommunale kino forsetter i programmet sitt utover høsten og vinteren. Noen filmer blir forskjøvet og satt opp senere en beregnet. Dette har sin naturlige forklaring. I og med at det bare finnes to kinosaler her i byen, hoper filmene seg lett opp, hvis en film skulle vise seg å bli umåtelig populær. Uansett, fredag den 29 oktober er det klart for den nye filmen med Harrison Ford, "Jaget". Harrison Ford har jo etterhvert blitt selve symbolet på action og spenning etter en haug av "Indiana Jones" filmer. Så denne gangen er det vel også fart og spenning vi får servert av den godeste Ford. "Jaget" skal vistnok være vinterens store thriller, men det gjenstår det enda å se. En helt annen film som settes opp som reprise på kinoen den 29. er den svenske barnefilmen "Ronja Røverdatter". Eventyret om Ronja Røverdatter er skrevet av Astrid Lingren. Når denne filmen kom for 6-7 år siden ble den umåtelig populær, så dette er en ny sjanse for alle de som ikke har sett den. For de som har sett den så burde den vel tåle et gjensyn. Det er også snart tid for den kinesiske action filmen "Terracottakrigeren". I følge ryktene så skal vist nok denne filmen bryte med alt vi tidligere har sett av kinesisk film. Actionscenene i denne filmen skal gå både "James Bond" og "Indiana Jones" en høy gang. Actionfilm har fra før av i stor grad vært ensbetydende med USA. "Terracottakrigeren" kan derfor bli et spennende stykke film fra et land vi så altfor sjelden får se film fra. Ellers så kan man i nærmeste fremtid vente seg filmtitler som "Super Mario" og "Swing Kids". Som titlene skulle tilsi så er nok disse filmene rettet mot et ungdommelig publikums store behov for lett underholdning.

Tekst: Jørgen Flint

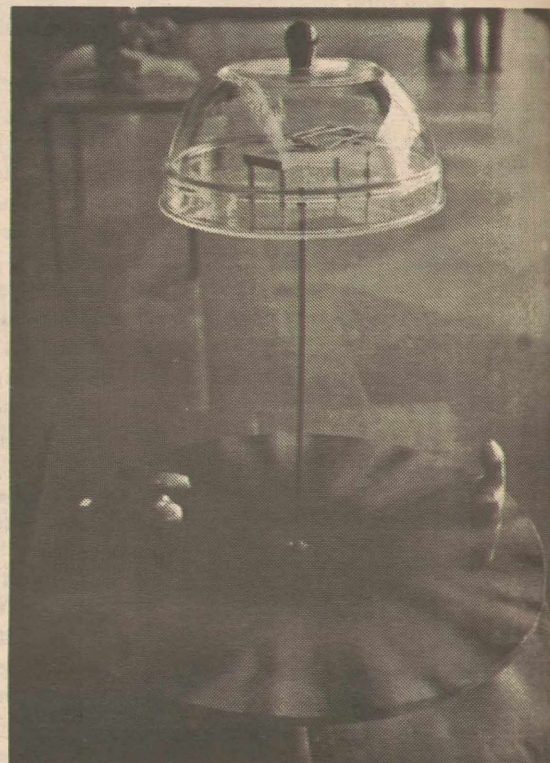
HØST I KUNSTENS TEGN

Tirsdag 12.oktober sto åpningen for studentenes høstutstilling ved UiTø. Den står i hallen nede på ISV og siden dette er knapp håndfull meter fra Utopias redaksjon, hadde vi selvsagt ingen grunn til å ikke være til stede.

Publikum ble ønsket velkommen av studentkoret "fullt på høyde" og eplecider i delikate plastglass. Bare ostecanapèene uteble, og det var kanskje like greit.

Utstillingen preges av en svært variabel kvalitet, men utstillingen tok da heller ikke mål av seg å refusere innsendte bidrag. Her finnes alt fra famlende forsøk til verker som bærer preg av skapere med sindig og erfaren utførelse.

Osteklokke av Stein Elvestad er et av de mange interessante innslagene på utstillingen.

Billedkunst utgjør størstedelen av bidragene, men også skulptur og kunsthåndverk har fått sin plass. Et av de mest humoristiske innslagene her er Stein Elvestads "osteklokke". Noen som fikk assosiasjoner til en viss juleviser? I tillegg sporer man en viss symbolisme i verket med dets to falloslignende figurer (den ene forøvrig halvt resignert) som sitter nedenfor og venter på at musa skal gå i fella. Og derfra er man snublende nær fortsettelsen ved at... Unnskyld, jeg tror jeg

stanser her. Denslags er jo forøvrig bare ren spekulasjon fra undertegnede side.

Alt i alt er det såpass mye interessant på denne utstillingen at den for det første fortjener å bli besøkt og dernest at arrangementet som sådan bør kunne bli en årlig foretøelse.

Tekst og Foto: Jan Martin Berg

BYENS BESTE UTVALG?

Norske og Amerikanske Tegneserier
Nye og Brukte

Tromsø Frimerke og Mynt
Torgcentret vis a vis Libris

Innramming og kunstnerutstyr

Prøv Hans Kastnes Atelier
Strandgt.35
Tlf. 77 68 99 99

STUDENTPRESTEN

Studentprest Dagfinn Magnus er ansatt av Den Norske Kirke for å arbeide blant studenter og ansatte ved Universitetet og høyskolene i Tromsø. Presten er åpen for samtaler om religiøse, personlige, og sosiale problemer, samt faglig-teologisk rådgivning.

Kontor i Breivika, IMR, rom A-123
tlf. 083-44097, priv. 083-58065

UM

I
L
U
F
T
G
I
T
A
R

Her er det suksessfulle studentbandet i gang.

Flamin Frank og Wilbur Fixx liker flammer bedre enn pannekaker..

jeg nemlig, selv om jeg ikke var der da de hadde showet). Dette er en nyoppstarta flammeslukergruppe på universitet. I følge gruppa selv hadde de fått kjemperespons fra publikum, selv om de (selvsagt) kunne gjøre det mye bedre.

Vinneren i luftgitar spilte en av medlemmene i det gamle hardrockbandet Kiss. Han hadde alle de særtrekk som karakteriserer Kiss. - Langt svart hår, hvit og svart sminke i ansiktet og lang tunge som det virker som om han hadde dårlig plass til i munnen.

Til slutt i programmet var det en konsert med et band bestående av studenter ved universitet. Kvaliteten og musikkutvalget, skal det ihvertfall ikke være noe å klage på. Liv i folket ble det da gruppa begynte å spille. Folk slo seg virkelig løs foran scenen. Så ble det da også kraftige protester når

Her får den lykkelige vinneren i UM i luftgitar prisen og premien.

bandet hadde tenkt å slutte. - Det ble rett og slett ikke godtatt, og bandet måtte fram igjen.

Tekst: Henrik Ormåsen
Foto: Anne Katarina Grova,
Tomas Sætre og Henrik Ormåsen.

Det var fest med illdsfarlig veske, universitetsmesterskap i luftgitar, god gammel rock/hardrock og høy stemning i Aud. max. sist lørdag.

I hvertfall under konserten på slutten av programmet var det kjempestimning. Kjekt nok kom jeg for sent til hoveddelen av programmet, pga. diverse misforståelser. Rakk likevel å få knipset et bilde av vinneren i luftgitar.

Før UM i luftgitar, var det et innslag med en gruppe flammeslukere, nemlig Thenotsogreatfirefreakshow (det vet

Her ser vi et par svinge seg foran de („tenkepause.., øh..)"liflige tonene" til RUPHUS bandet.

Det var fest i bomberommet på IMR sist fredag. -Det var RUPHUS som var arrangør, og inngangsprisen var 10 kr. Dvs. medlemskontingenten til RUPHUS. RUPHUSbandet spilte brukbar musikk, trass utrolig lite øving - i følge vokalist. - Det var

iallefall tydelig at festdeltagerene hadde en positiv instilling, og var bestemt på å skape stemning.

Tekst: Henrik Ormåsen
Foto: Nina Lager vestberg

Klassisk overraskelse

Onsdag var det mange studenter som fikk seg en hyggelig overraskelse da de kom snublende ut fra forelesning rundt lunsjtider. Fra kjelleren på ISV/ISL-bygget lokket smektende toner av Mozart.....

De viste seg å komme fra kvartetten. Ensemble Nord, bestående av Daniel Klanger på piano, Ingrid Marie Willassen på fiolin, Tørrin Koløen Bakke på bratsj og Torbjørn Rapp på cello. De fire er ansatt som landsdelsmusikere med base i Alta. For øyeblikket er de ute på ei ukens turne i Nord-Norge. Her i Tromsø har de foruten universitetet vært innom RiTø, Åsgård og Musikkonservatoriet.

-Det er egentlig ganske sjelden vi får mulighet til å spille for studenter, sier Ingrid Marie Willassen. -Jeg syns dette er helt topp, -vi slapper av og koser oss, spiller lettere og mer upretensjøs musikk enn vi gjør på formelle kveldskonserter. Programmet vårt her blant annet av Mozart, den russiske komponisten Alfred Schnittke, Jean Francaix, -også endel svsker, da. Om en måned

skal vi til Arkhangelsk og Murmansk, og det blir spennende. I Russland er klassisk musikk en naturlig del av folkekulturen i mye større grad enn i Norge. Vi nordmenn har en tendens til å se på klassisk musikk som høykultur, - en myte som vi som landsdelsmusikere jobber for å avlive.

Studentene lot seg i midlertid ikke affisere av slikt gammelt snobberi. De fleste så ut til å storkose seg med musikken og matpakka, lykkelig befridd for plagende tanker om hva neste forelesning vil bringe. Og utenfor vinduene lavet oktobersnøen stille ned.....

Tekst: Kari Myklebost
Foto: Geir K. Ronland

Edvard Munchs litografi av Strindberg 1896. Den nakne kvinnen i rammen og navnet som var feilstavet, irriterte Strindberg.

Sviker eller Sveket?

“Å ta seg betalt for sin gunst er kvinnens oppfinnelse. I prostitusjonen tar hun betalt per gang, i ekteskapet per akkord. Det er samme sak. Gjennom å gjøre motstand har hun drevet mannens pasjon til vanvidd, som har ytret seg i kvinnedyrkelse og erotisk poesi, gjennom hvilket mannen like til våre dager har levd i et salig selvbedrageri om sin fornedring og kvinnens virkelige vesen og overlegne stilling. Hvorfor finnes det ikke i noe lands litteratur en eneste lovsang til mannen skrevet av en kvinne? Fordi hun hun må forakte den hun har bedratt.”

Slik innleder Strindberg sin **Giftas II** fra 1886 der han har samlet atten ekteskaphistorier. Her gikk han til frontalangrep på kvinnen og fikk sitt stempel som kvinnehater. Johan August Strindberg ble født 22. januar 1849. Selv mente han at horoskopet må stilles ut fra befruktningsøyeblikket, hvilket gjør ham til vær, symbolet på offeret. Få personligheter har i så stor grad som Strindberg skrevet sin egen myte.

Samfunnskritikeren

Strindberg var sterkt preget av sin oppvekst som han sterkt fordreide i **tjenestekvinnens sønn**, en romanformet selvbiografi som de fleste litteraturforskere mener han har fordreid sterkt. Selv om enkeltbegivenhetene stemmer, blir helhetsinntrykket uriktig. En av de ting han tar opp er hvordan barnet opplæres til løgn. Hans kritikk mot familien som institusjon i samfunnet er omfattende. "Derfor blir man oppfostret for familien (=bespisningsinnretningen) og ikke for samfunnet, om man i det hele tatt blir oppfostret."

Heller ikke samfunnets religionsdyrkelse slipper unna kritikk. Han forteller om hvordan han som barn fikk juling på skolen for å ha tegnet gud som en gammel skikkelse. "Det rette gudsbegrep syntes således ikke å være medfødt, og når det således skal erverves gjennom oppdragelse burde ikke regjeringens lærebok inngi så lave forestillinger som den om en gammel mann som trengte til hvile etter seks dagers arbeid."

Selv mordstanker

August var den eneste i sin familie som fikk akademisk utdannelse, men lengre enn noen semestre på universitetet i Uppsala uten eksamen gikk han ikke. Han virket i et par år som lærer og tok statistjobber ved teateret. Da han prøvespilte for å få fast ansettelse som skuespiller og ble underkjent, gjorde han (etter eget utsagn) sitt første selvmordsforsøk. Dette er imidlertid noe man skal ta med adskillige klyper salt. I løpet av sitt liv truet han så ofte med å begå selvmord at man nærmest må oversette trusselen med "Jeg er sterkt opprørt". Han unnlater ikke å betrakte denne hangen til overdrivelse med en viss selvironi. I **En dåres forsvarstale** skriver han i et brev til sin elskede: "... ellers skyter jeg meg - som vanlig."

Allerede 22 år gammel skrev han sine første teaterstykker og fikk et par av dem antatt ved Kungliga Teatern. Det ene stykket ble slaktet av kritikere og Strindberg satt som han så mange ganger skulle komme til å gjøre - med giftflasken ved siden av blekkhuset mens han skrev brev til sin fetter. I hele sitt voksne liv var han en utrettelig brevsriver og han har til enhver tid en hjertevenn som han betror alle sine forsmedeligheter.

Refusert

I 1872 skriver han stykket **Mäster Olof** som ble refusert fra teateret. Man mente at han ikke beskriver de historiske begivenheter med den respekt de fortjener. Uoffisielt kan det nok være at Hedberg ved teateret været lukten av en politisk ulv, men det var også den gang dårlig tone å sensurere meninger. Senere har Strindberg omtalt Hedberg med den forakt han klarer å mønstre og i et brev til teaterdirektør Ludvig Josephson skriver han at Hedberg "må ha fått et særlig kall av forsynet til å spille rollen som min ulykkelige skjebne."

Solide stålpenner

Året etter fikk han jobb som redaktør i et forsikringstidsskrift, en jobb han raskt og effektivt kvittet seg med ved sine skarpe kritikk av forsikringsbransjen. Sjøforsikringen var sterkt kritisert fordi den ga redere mulighet til å sende dårlige overforsikrede skip til sjøs og la dem gå ned uten hensyn til mannskapet, noe han gjør et skarpt nummer av i **röda rummet**.

Året etter fikk han jobb i avisen **dagens nyheter**, der han drev en allsidig skribentvirksomhet. Etter en egensindig artikkel om svensk billedkunst røk han i krangel med sin redaktør med den følge at han forlot redaksjonen i sinne. Ifølge et øyenvitne hadde han først kastet fra seg en stålpenne med slik kraft at den boret seg gjennom tre aviser og ble stående fast i bordplaten. Han vendte ikke tilbake. Det er på denne tiden han begynner å portrettere seg selv som en sosialt utstøtt.

Refusert II

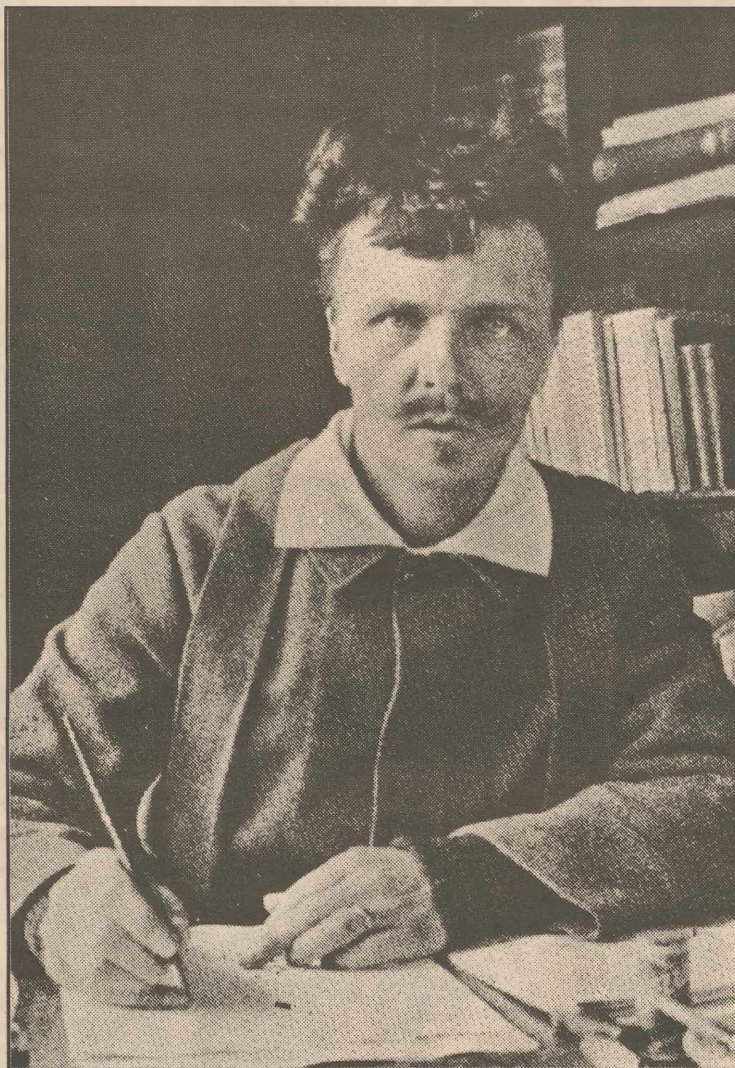
Fra 1872 til 77 Gjør han mange og omfattende omarbeidelser på **Mäster Olof**. Det vanskelig å se hva som er resultat av ønsket om å se stykket fremført og hva som er betinget av Strindbergs endrede livssyn. Olof forvandles fra en mann som under tvil viet seg til kallet og ble sveket, til en reformator som lærer seg at det er den rettsinnes plikt å bli en frafallen hvis han vil utrette noe i verden.

Å leve som selvstendig litterat på denne tiden var langt fra enkelt, og selv om Strindberg får ansettelse på kungliga biblioteket som ekstraordinær amanuensis var han i konstant pengeknipe nesten hele tiden frem til hans gjennombrudd med **röda rummet** i 1879. Lønningen dekket ikke engang husleien, og han livnærte seg også gjennom å skrive for forskjellige aviser og ukeblader, med variert hell.

Den vonde kjærligheten

I 1975 fikk han et barn med en serveringsdame, et farskap han alltid fornektet, og her merker vi for første gang tendensen til kvinnehat som senere skulle bli betraktet som Strindbergs varemerke. Da vennen, kunstneren Carl Larsson, noen år senere ble anklaget for å ha satt barn på en hushjelp avsluttet Strindberg et kynisk brev med følgende råd: PS. "Når du knuller pikene herefter, så glem ikke å legge noe imellom."

Sommeren 75 ble han introdusert for friherre Carl Gustav Wrangel og hans kone Siri von Essen. Han ble en daglig gjest i deres hjem og det oppstår et komplisert forhold der: 1. Wrangel forelsker seg i den yngre venninnen Ina Forstén 2. Siri sørger over tapet av sin manns kjærlighet og 3. Strindberg forelsker seg i Siri. Ekteparet Wrangel bodde på denne tiden i den samme leiligheten som Strindberg bodde i gjennom sine ungdomsår og mange psykoanalytiske litteraturforskere har gnidd seg i hendene over de spekulasjoner dette kamouflerte ødipus-dramaet tilbyr. Strindberg slet hele sitt liv med nerver ("Jeg er et følelsesmenneske") og led adskillige samvittighetskvaler over forholdet.

Dramaet endte med skilsmisse og i 1877 giftet Strindberg seg med Siri von Essen.

Konkurs og suksess

De skulle selvfølgelig leve i overensstemmelse med deres forestilling om et moderne ekteskap på like fot og særeie ble gjennomført med nøyaktig regnskap over hvem som førte hva med inn i boet. Friherrinnen førte med seg nesten alt av møbler og midler, men det hindret ikke at Strindberg senere i trange tider satte også hennes del av boet over styr.

Den endelige versjonen av **Mäster Olof** var ferdig i 1877 men ble refusert. To år etterpå gikk Strindberg konkurs og mens kreditorstriden raste som verst, begynte han å skrive **Röda rummet**, som skulle bli hans definitive gjennombrudd som forfatter.

De neste seks årene blir gode år for Strindberg, økonomisk sett. Han fikk omsider antatt prosaversjonen av **Mäster Olof** og i 1882 gir han ut **Det nya riket**. Her driver han gjøn med adelens hovmot og historien fortelles av en hundre år gammel veggslus som kravler over våpenskjoldene i Riddarhusets store sal. Boken detonerte som an sprenngladning i det borgelige establishment i Stockholm og ble alles samtaleemne. De konservative avisene omtalte den ikke i et forsøk på å tie den ihjel uten å lykkes. Det er på denne tiden myten om Strindberg som det forurettede og nedtrykte geni begynner å feste seg.

Tiltalt for blasfemi

I 1883 dro familien til Frankrike og her begynte Strindberg sine mest produktive - og fortvilte - år. I 1884 var novellesamlingen **Giftas** ferdig. Her erklærer han seg som

oppriktig tilhenger av likestillingskampen, og krevde blant annet øyeblikkelig stemmerett for kvinner. Han var imidlertid motstander av emansipasjonsbevegelsen fordi han mente den var naturstridig. Ibsen slipper ikke unna Strindbergs penn og et **dukkehjem** blir lagt på slakterbenken.

Om **Giftas** skriver han til sin venn, Carl Larsson: Jeg har mot min vane lest min bok i trykt tilstand; På meg virker den som "Sæd", og som et ærlig og godt samleie mot Ibsens hysteriske ronkeøvelser.

Uansett hvor ærlig og godt, boken ble for kraftig kost for svenske myndigheter og Strindberg ble tiltalt for blasfemi. Strindberg skriver om nattverden at: - Dette bedrageriet ble utført med Högstedts Piccadon til 65 øre kannen og Lettströms maisoblater til 1 krone skålpundet, som av presten ble utgitt for å være den for over 1800 år siden avrettede folkeoppvigeren Jesus av Nasarets kjøtt og blod, var noe han ikke reflekterte over, for man reflekterte ikke på den tiden, man fikk "stemninger".

At byfogden troppet opp på forlaget med beslagsordre hjalp lite, jungeltelegrafene var gått og kun 32 av 4000 eksemplarer var igjen. I bokhandlene fikk man ikke tak i mer enn 141. Strindberg befant seg på denne tiden i Genève og hans forlegger Bonnier ba ham innstendig om å komme hjem og vitne i saken slik at han selv kunne bli fritatt for deltakelse i rettergangen. Denne forsiktigheten har forlaget beholdt like til våre dager. Det var først etter at norske og danske forlag hadde gått i bresjen at Bonniers torde gi ut Sataniske vers etter at dødsdommen over Rushdie var kunngjort av Khomeini-regimet.

Da Strindberg omsider steg i land i Stockholm, ble han møtt av et stort oppbud av begeistrede mennesker.

Nå ble han imidlertid frifunnet etter at juryen hadde kranglet i fire timer. Til stor lettelse for mange av øvrighetens representanter, får man anta. Utenfor tingshuset var det ifølge avisen budkavlen samlet ti tusen mennesker og muligheten for oppstand var vel innenfor fantasiens rekkevidde.

De "turbulente år"

Ekteskapet ble stadig dårligere, og da han portretterer rittmesteren i **fadren** som drepes av sin ondsinnede hustru, er det en skildring med utgangspunkt i hans eget ekteskap, noe han benytter i de fleste stykker han skriver. Når kvinnesaken gjør opp debet og kredit med Strindbergs forfatterskap, bør man likevel ikke glemme at han hele sitt liv også protesterte mot mansrollen, som forlanger heltedåd i krig og martyrium.

Hans hustru hadde gjentatte innvendinger mot hans lyst til å spille djevel i sine skrifter og brev, men på ett punkt misforsto hun. Strindbergs djevel er lysbringeren Lucifer, som ble styrtet i avgrunnen fordi han reiste seg mot tyrannen Gud. **Giftas II** og **Tjenestekvinnans son** kom i 1886 og brutaliteten i hans forfatterskap slår ut i full blomst. Her hevder han at ekteskapet aldri kan bli noe oppløst platonisk vennskap.

Kjærligheten er ikke vilje og intellekt, men kjøtt og blod. To mennesker som elsker hverandre, gjør det ikke for å smelte sammen sjelelig, men fordi de er ofre for sin natur, og seksuell avholdenhet er fornektelse av naturen. Han ble naturligvis møtt med kraftig motbør. Selv hevdet han at "Sannheten er aldri beskjedent".

Den som leter etter bevis for at Strindberg var gal finner rikelig med materiale fra de ti årene som fulgte. Hans daværende omgangsvenn i Sveits, Heidenstam, skriver i et brev ".Du begynte med å være misfornøyd med samfunnet og slutter med å være misfornøyd med biffer, ørreter og altfor lilla biljardkuler." Vennskapet opphører.

Skilsmisse, ekteskap og okkultisme

Ekteskapet ble oppløst i 1890 og Strindberg førte innbilt kamp mot Siri for å få foreldreansvaret. Han anklager henne for seksuell omgang med en venninne som han ærekrenker offentlig. Injuriesøksmålet taper han og saken blir dyr for ham selv om han har rettens sympati. Han forsømmer sin bidragsplikt og lever under trange økonomiske kår i Berlin. Han gifter seg på nytt med Frida Uhl i 1893 men ekteskapet varer i bare fire år. På denne tiden var Strindberg svært opptatt av okkultisme, han drev alkymistiske eksperimenter og hevdet sågar at han hadde klart å fremstille gull(!).

Han skrev stadig brev om sin åndelige nedtrykthet og matrielle elendighet, men ble etterhvert anerkjent også i Tyskland og Frankrike, noe som bedret hans finansielle stilling. Etterhvert ble han også tatt til nåde i Sverige, og flyttet tilbake til Stockholm.

I 1901 giftet han seg med den norske skuespillerinnen Harriet Bosse, men ble skilt igjen i 1904. Tre forsøk på "den store kjærligheten" hadde mislyktes. Et av hans mest berømte sitater lyder: "Det er synd om människan".

POLAR

Første dag: Seige Vampyrer og Hippe Diddy

Festivalens første dag åpnet uoffisielt med The Young Neils på Blå Rock Cafe klokka 1800. I denne enden av sentrum var konsertlokalet velfyllt de vel førti minuttene bandet var på. To og en halv time senere var Bort i Natt langt fra overbefolkning av konsertkåte mennesker. Huff, huff! Bare en halv time

TIRSDAG

Seigmenn

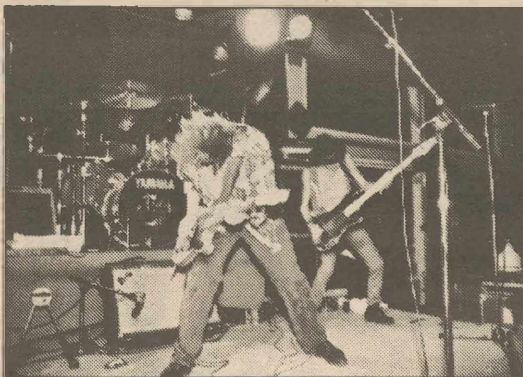
til offisiell åpning og nesten tomt lokale! Men tror dere ikke folka innbefant seg i rett tid slik at Polar Music Festival fikk en pangstart hva budsjetterte billettinntekter angikk. Bort i Nattas første band denne første festivalkvelden var de osloske Vampyrerne fra State Building. Gutta satsa på sceneshow iblandt litt musikk nå og da. Fett nok om du hadde vært rav rivende drita eller noe sånt, men ikke fullt så heftig når det programomtalte sceneshowet virker så enkelt at det kunne ha vært øvd inn på vei inn på scena. Men musikken, da? Joda, den var der, men den var som sceneshowet: så fordømrande slapp. Eneste skikkelige plusset var deres versjon av Frankie Goes to Hollywoods "Two tribes" som det svingte av i motsetning til deres

svarte publikum, og med band nummer to, Diddy Wah Diddy, steg stemninga noen hakk når gutta slapp løs sin pønkefønke over publikum. Takt og rytme var som mitraljøsespill i forhold til vampyrerne før dem, noe et våkent publikum likte så godt at de nesten ble engasjerte i musikken og ikke bare i det hyleoverdøvende pratet med sidemannen. Yes, DWD fikk godkjent. Absolutt, og Mack med.

synth lyd. Kun gitar, og gitar og gitar... Det som imidlertid var påfallende et par låter ute i Seigmens repertoar, var at mange publikumere enten trakk seg langt vekk fra scena eller tusla hjem. Hvorfor? Vel, lyden begynte etterhvert å bli så høy og støyende at ørevoksen søkte tilflukt så langt inne den kunne komme (På andre siden?). Man skulle tro lydmannen var steike døv der han skøyv lydspaken høyere og høyere utover kvelden. Konserten sett under ett var det Diddy Wah Diddy som hadde best grep på publikum på hjemmebane som de var, Vampire State Building som skuffa mest både musikalsk og scenerisk, mens Seigmen var som forventet...seige.

Seig, seigere, Seigmen. Etter det forrykende headbangershowet som hadde blitt frem- og utført under DWD, gikk reporteren modig ned i skuddlinja før Seigmennene entret scena. Koselig her, tenkte han. Minuttet etterpå var Seig-gutta i gang med spetakkelet, re-porterens halvliter dunka i gulvet og selv var han nesten blitt nedskalla av en hedenskliggende hoderister. Reporteren luska stille bort fra begivenhetenes sentrum, og overlot showet til de som var mer hardføre. Seigmen hadde like tregklisete rytmer

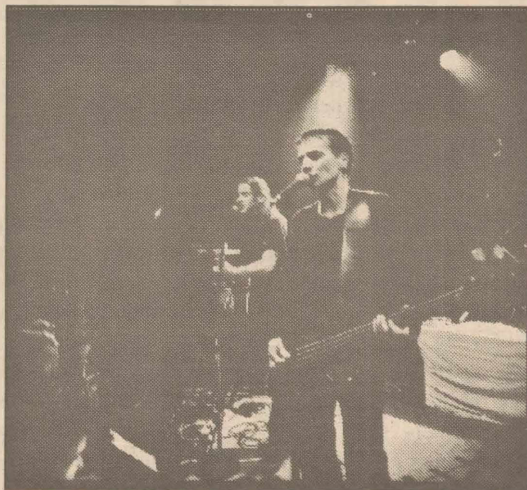
"Dette har vi venta på så lenge" - Young

Young Neils

Neils!

"Far out fishing er det første bandet som entrer scenen. Det første vi ser er gitaristen som kommer ut på scenen i sin "fuck the police" t-skjorte, langt deilig hår som slenges til alle kanter, og deretter viser resten av bandet seg. "Trøkket" i bandet er det ingen ting å si på, men diksjonen er så som så. Publikum står rolig, avventende

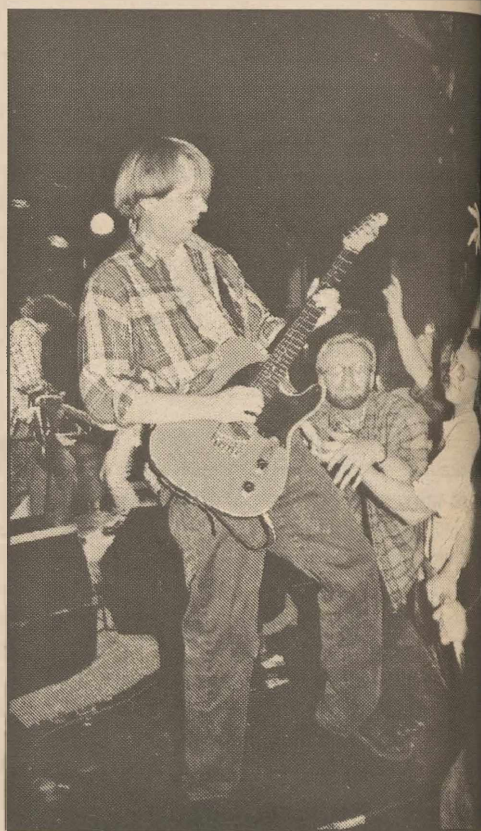
Pogo Pops

ONSDAG

"fire"? Etterhvert begynner de fleste å bli slitne av de intense rytmene, da

med sitt glass i hånden, borsett fra noen få ivrige, ved scenekanten, som kaster seg rundt i takt med musikken. Røyken pumpes inn blant artistene, de forsvinner, men ingen er i tvil om at de befinner seg der, selv den døveste bekymrer seg ikke. En svett kar passerer mens han er på vei til sitt fornødende, han ser jeg skriver, roper så til meg: "Er du fra studentavisa?" "Ja", svarer jeg. "Få med at dette bandet er fra Tromsø og at det tar av noe helt for ...!" En annen forklarer meg med lange musikalske utredninger at dette må slaktes, det må dømmes nord og ned! "Jack in the Box" tar over. Dette er et band fra Brummundal, og man kan ikke si at de er noe mindre hardtslående enn det foregående bandet.

For å atter gjengi programmet, fortelles det der at gitaristen i dette bandet har til vane å vikle håret inn i gitarstrengene, dette medfører en noe spesiell gitarlyd. Hvorvidt han vikler inn håret denne gangen kan jeg ikke se, men gitaren gir fra seg lyd i høyeste grad, trommene og bassen like så, og jeg merker meg at stemningen stiger noen hakk, men det er langt igjen før den tar av. Var folk slitne etter Norge - Polen, eller likte de ikke musikk av denne generen? Vokalisten skriker ut "Who made the fire?" Jeg kan ikke se fire noe sted, men på scenen er det mye røyk, kanskje det var der noen prøvde å lage

Young Neils

kommer det plutselig rolige toner fra scenen. "Det er dette vi har venta på!", er det en som skriker ut bak meg. Det slår meg at "Young Neils" har mindre hår og mer musikk. Alle rundt begynner å danse, bartenderen smiler fra øre til øre, mens undertegnende føler at dottene i ørene forsvinner gradvis. Applausen duver ut, stemningen blir bedre og bedre, alle synger, alt ligger til rette for at denne natten vil bli velykket. Det blir flere ekstranummer, tilslutt sier "Per Vestaby", "at nå må vi være så

Stage-diving

egne melodier som ble for innpakka i søvndyssende trommebassgitarrytmer.

-Hip!, ropte vokalisten. -Hip!,

som navnet deres kan antyde. Det hele minnet en smule om Vampire State Building, bare at her var det ingen kostymer og deominerende

TORSDAG

snille og gå hjem og legge oss", vi hører ikke så nøye etter og vi får da gleden av et par ekstranummer til. Så er det slutt.

Jättebra Crash

Forventningene til Pogo Pops' andre konsert i Tromsø var høye og de ble absolutt innfridd. For vokalisten Frank Hammersland gjorde en glimrende jobb på scenen med sin særpregne stemme. Og det

FESTIVAL

Programmeringsaften

BIOSPHERE : To unge menn, Geir Jensen (ex Bel Canto) og Bjørn Torske, sitter dypt konsentrert over sine detaljprogrammerte syntesisere. En gang i blant reiser de seg og bytter plass. På lerretet bak vises det flimrende farger og figurer. Musikken er såkalt "ambient house", en svevende form for techno. Etterhvert blir rytmen mer markerte, den lille gruppen foran scenen begynner å nikke med hodet, noen gynger til og med litt i knærne. Men man kan trygt si at det aldri tok av. Det forble sjelløst og dødt, maskinmusikk uten menneskelig touch, og lydproblemene hjalp heller ikke på dette

inntrykket.

Etter dette opplevdes YEAHLOVE SWANS som en liten eksplosjon. Deres fengende og dansevennlige rock slo an, til tross for (nok en gang) lydproblemer. Stemningen foran scenen var

De fleste band ville ha slutta, men vi fortsatte, og etterhvert ble det bra igjen. Han er fornøyd med responsen blant Tromsø-publikumet, som han har spilt for en gang før.

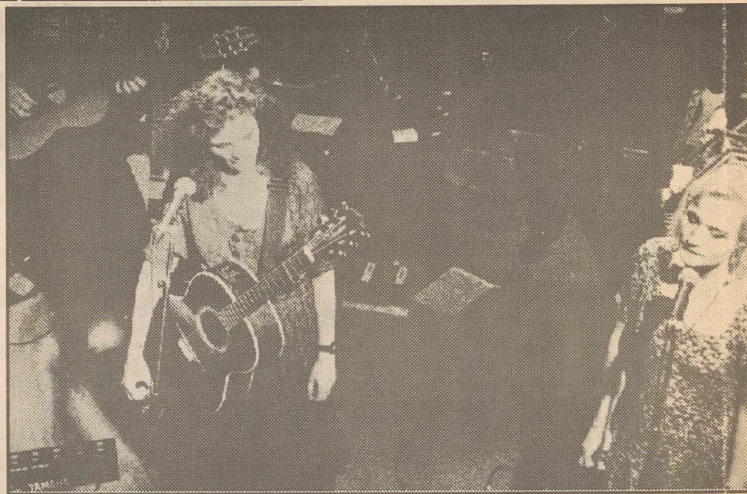
Hvis du bygger opp settet (låtrekkefølgen) riktig, tar publikum av. Mest beat-låter og ikke for lang konsert. Det er klart at vi blir påvirket av publikum. Hvis publikum er dårlig, spiller man aggressivt, rått og hardt.

Musikken deres gir han følgende karakteristikk: "Rock-basert dansemusikk med elementer fra techno og acid-jazz." Det siste er visstnok samlede versjoner av jazz fra 70-tallet, det hotteste hotte i USA, (Chapel Hill-movement i North Carolina - er det noen som er up-to-date??)

Rolf Recknagel snakker villig vekk om utlandet og framtidsplaner. - Vi vil hovedsaklig orientere oss mot USA, siden USA er katalysator for all happening i verden.

Det er tydelig at Yeahlove Swans vil "make it big". Neste CD produseres i England via plateselskapet STP.

SØNDAG

Sombodys Darling

ekstase.

I et rimelig fullt kulturhus fikk vi en skikkelig musikalsk opplevelse søndag kveld. Weld startet opp med rolig vakker amerikansk inspirert rock som nok kan sammenlignes med REM i musikktype. Likhetstrekkene var likevel ikke for store. - Originaliteten var kanskje ikke den helt store, men det var likevel eget, og ikke kopi. Det ble ikke den helt store stemninga blant publikum, men det kommer nok mer av musikktype enn av kvalitet. - Det var tydelig at folket likte Weld.

Etter Weld ble det andre toner. The O-men dro igang med en slags Trash/Funk- metall musikk, eller

En skal ha rimelig sær musikksmak dersom en ikke likte noe av musikken på lørdag. En populær del av konserten foregikk i foajeen. - Der spilte mintkvarteren Hendrix og annen lett klassisk musikk på to fioliner, bratsj og cello i pausen.

Ett sekund fra fiasko

Det var forhåndsreklamen, men ingen fra Sex Pistols dukket opp under Tromsø-bandet Tango og Cash's konsert. Det var lite trøkk

MUSIC

REDAG

materialet. Det var ikke mye på konserten fra fra gruppas første CD, men "Bullet Me" fikk vi høre i en litt fiks versjon. Ikke dårlig.

Men hva hadde gruppa vært uten Frank Hammersland? Da Dominic O'Fahey slapp til som vokalist, sank liksom kvaliteten og stemningen på konserten. Derimot som musiker, og som kor-gutt, gjør han en mye bedre jobb. På den annen side; det var Hammersland og O'Fahey man la merke til. Nicolai Hamre (trommer) og Viggo Krüger (gitar) var merkelig anonyme. De gjorde ingen dårlig jobb, men de virket ikke helt inspirert heller.

Stemningen var det absolutt ingen ting å klage på. Selv om Borti Natta bare var halvfullt (slår ikke Bergensere an?) hadde vi som var der det kjempegøy. Spesielt på slutten, da Pogo Pops hadde flere ekstranumre tok stemningen virkelig av, rett og slett fordi da var publikum skikkelig varme og i kjempehumør. For konserten var noe kort, selv med ekstranumrene (1 1/2 time). Pogo Pops er utvilsomt et band med stort potensiale, og spesielt slår de an hos det kvinnelige publikum. Ei svensk jente "tyckte det var jättebra!" Det var hun ikke alene om. Pogo Pops må ikke slutte med å komme hit; det er de altfor gode til.

Yeahlove Swans

stigende, mange danset og de ekstra ivrige danset også oppå de andre. Utopias utsendte bærer over med et par blåmerker og gir karakteren Meget Bra.

Etter konserten trengte vi oss inn på superstjernenes private enemerker og fikk et lite intervju med R o l f Recknagel, gitarist, vokalist og låtskriver i Yeahlove Swans.

Konserten var allright, mener han, men store tekniske problemer ødela. Den ene høytaleren streiket etter den første låta.

Vakkert, Rått, Rivende

Eller: Weld, The O-Men, Cosmic

Dropouts = kvalitet &

noe i den dur. - Rått var det iallefall. Også her så det ut til at publikum likte musikken rimelig bra, men heller ikke The O-men fikk opp den helt store stemninga, tross et rimlig høyt tempo - for å si det mildt.

Cosmic dropouts ble kveldens store begivenhet. - Med god gammeldags rivende kvalitetsrock gikk stemningen ettevert opp i hundre. God kontakt mellom bandet og publikum, samt rivende toner førte til at en horde (øh.. relativt nesten i hvertfall) mennesker gikk totalt fra konseptet og flere ekstranumre fra bandet, som flere ganger fortalte hvor fint det var å spille i Tromsø.

og mye melakoli. Skuffende!

Kathy Moffat leverte en usedvanlig god forestilling. Hun sto ensom på scenen, hadde bare hjelp av en simpel gitar, men leverte noe som virkelig det står respekt av.

Hun hentet låtene fra sine tre LP, og høydepunktet var "Walking on the Moon". Hun ble da også belønnet med trampeklapp, og det var velfortjent. Opptur!

Like etter andre låt, fant den ene høytaleren ut at han skulle gå i gulvet med et brak. Det klarte han, og hadde han ramlet litt tidligere hadde han truffet Liz-Tove Vespestad, men så skjedde ikke. Heldigvis klart Damene å komme seg etter sjokket. Jeg var ikke fan før konserten, men nå er jeg faenmeg blitt det.

Liz-Tove, Tine Valand og ikke minst Lotta Johanson(fele og trekkspill!) leverte en stor konsert.

Jeg gikk faktisk nynnende hjem, og sangen som jeg likte best var "Little John of God". En verdig avslutning på PMF. Velkommen tilbake, snart håper jeg!

Weld

LØRDAG

Av: Kultur-Utopistene

Thomas Hylland Eriksen er 31 år gammel. Han har doktorgrad i Sosialantropologi og er førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo. Han sitter som redaktør i Norsk Antropologisk Tidsskrift og Samtiden. Syv fagbøker har han skrevet og en haug med avisartikler. Hobbyen hans er å opptre som rikssynser på alskens radio og tv-programmer.

Thomas Hylland Eriksen

Thomas Hylland Eriksen, super-produktiv sosialantropolog med meninger om det meste, var på besøk i Tromsø for å holde gjesteforelesninger. Han møter til forelesning uten notater og bruker en time på å si det andre bruker to timer på, men Geir Thomas eller Thomas som han bare kaller seg nå, har ikke alltid vært så produktiv. Oppveksten har han fra et borgerlig hjem hvor tenårene ble brukt til det å henge ute med gutta og kjøre motorsykel. Noe spesielt aktiv student var han heller ikke. Han var sjelden å se på Universitetet. Han hang for det meste rundt Gateavisa hvor han var en flittig skribent. Han kledde seg i svart, brukte øyensminke og hørte på uforståelig industriell rock. Han tilhørte post-punker miljøet i Oslo på 80-tallet. Nå har han eget kontor på Universitetet i Oslo og har fått tittelen førsteamanuensis.

Er du så PR kåt at du stiller opp på alt i media ukritisk?

Nei, jeg er ikke avhengig av media-publisitet i min karriereutvikling, heldigvis. Men det finnes en forskjell mellom forskere og politikere som stiller opp i media. Når politikere stiller opp i media gjør journalisten dem en tjeneste. Når vi forskere stiller opp i media gjør vi journalisten en tjeneste. Det er en viktig forskjell.

De fleste akademikere lar seg bruke altfor lite av massemedia. Folk på universitetet er altfor lite opptatt av formidling gjennom massemedia og det er åpenbart et problem. På en annen side er det også et problem at det er media eller journalisten som har makten, det som Trond Berg Eriksen kaller budbringerens overtak. Dette har mange av oss gang på gang opplevd. Det vi sier blir forvrengt og forvridt og fremstilt på en ødeleggende og fordømmende måte. Jeg ble for eksempel intervjuet i Dagbladet en gang i forbindelse med EF og rasisme. Jeg førte en ganske komplisert argumentasjon som ble redusert til et poeng. Det hele endte

opp med store bokstaver på midtsidene: "Antropolog; Nei til EF og Senterpartiet fremmer rasisme". Dette var ganske ødeleggende for meg personlig. Oppslaget ga overhode ikke uttrykk for hva jeg hadde sagt. Det samme skjer i endel debattprogrammer på TV, det sitter et helt panel debattanter og alle blir gjort til idioter av programlederen. Det er flere TV programmer jeg har deltatt i som jeg har skammet meg over. Ikke over hva jeg har sagt, men konteksten man har blitt bragt inn i. Man håper på en fornuftig debatt med mennesker man har respekt for, men man ender opp med at programlederen lager sirkus av det hele. Dette gjelder spesielt de kommersielle fjernsynskanalerne. Det er tross alt stor forskjell på et debattprogram på NRK og et Per Ståle Lønning show, for ikke å snakke om et Mona Høiness sirkus.

Trives du i rollen som rikssynser?

Jeg har ikke noe forhold til det. Jeg har heller ikke noe selvilde som rikssynser eller som noe medieoffentlig person. Jeg trivdes veldig godt med å være marginal mens jeg jobbet med doktorgraden min, man var liksom litt på siden og puslet med sine egne ting. Så jeg tror rollen som antropolog kom litt for brått på meg. Det er ikke udelt behagelig å representere mainstream. Men en ting jeg begynner å

bli litt bekymret over, og som kanskje har sammenheng med ønske om å bli tatt alvorlig, er det at det som er ergerlig er at man blir assosiert med et eller annet innslag i et tv program eller en stutt man har skrevet i Aftenposten. Spesielt når ingen gidder å lese det man har jobbet med i flere år.

Hylland Eriksen snakker som en foss, bare avbrutt med noen kjappe trekk av røyken. Rundstykket og kaffen han kjøpte før intervjuet startet står så godt som urørt på bordet.

"Flere TV-programmer jeg har deltatt i har jeg skammet meg over"

Du har nylig overtatt redaktørstolen i Samtiden etter Trond Berg Eriksen. Vil du gjøre Samtiden mer lik Gateavisen?

Ja, på en måte. Jeg vil gjøre Samtiden mindre pretensiøs, mindre høylydlig, mer satirisk og humoristisk. Jeg vil hele tiden prøve å få nye lesergrupper og ikke bare rette det mot en indre krets som skal sitte å strubere sin egen selvfølelse. Det er noe av det mest skadelige som kan skje i et tidsskrift. Jeg vil at Samtiden skal bli et tidsskrift

der de smarteste av gymnasiastene kan lese og som også professorer skal ha noe å hente ut av.

Føler du at du blir tatt useriøst fordi du har en lett forståelig måte å snakke på i sammenheng med utsetning til enkelte av dine kollegaer?

Jeg har ikke den følelsen, men det kan godt skyldes at jeg er for lite paranoid. Det

Jeg tror ikke vi eger oss så godt til samfunnsplanlegging. Det vi eger oss best til er å kritisere i forhold til samfunnsplanlegging og utrede alternativer. Jeg mener likevel vi blir for lite brukt i idefasen. Her tror jeg vi er viktig i den forstand at at vi kan snu ting på hodet og se ting i et annet perspektiv enn det som er vanlig.

Du snakker mye om noe du kaller kulturterrorisme, hva mener du med det?

Kulturterrorisme er en ideologisk tendens som tar sikte på å frata enkeltmenneske sin frihet ved å insistere på at man må ha en kulturell identitet og den kulturelle identiteten stiller krav om en type politisk lojalitet. Kulturterrorismen legger veldig stor vekt på renhet, orden i rekkene innad og skarpe grenser utad i forhold til de som tilhører en annen kulturell gruppe. Det er særlig millitante etnopolitiske ideologier og nasjonalistiske ideologier jeg har i

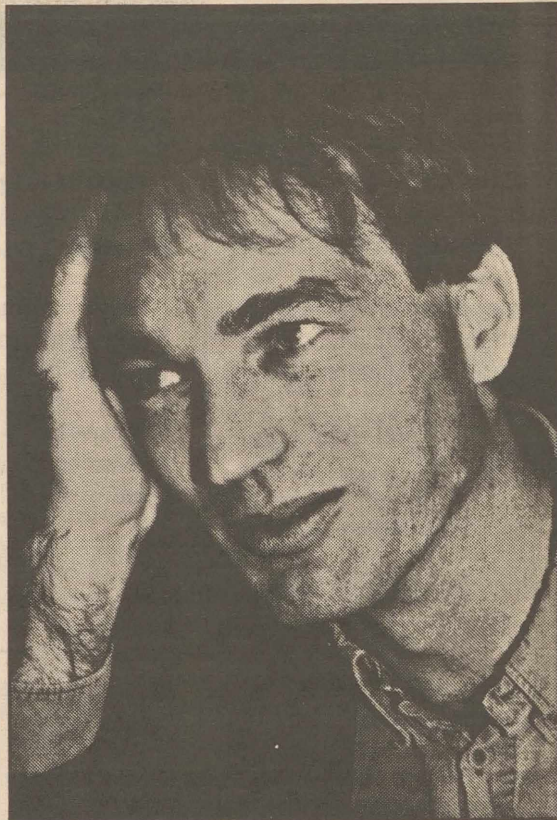
Du som antropolog bør skjønne at 17 mai skaper et fellesskap som kan være viktig for folk?

Ja, og poenget mitt er ikke at folk ikke skal få feire 17 mai. Det må de gjerne gjøre, men det må også være lov å slippe.

Regner du deg som anarkist?

Det spørres hvordan man definerer det selvfølgelig, men for meg er anarkisme det å ville ha i både pose og sekk. Det å gå inn for både sosial rettferdighet og individuell frihet. Rett og slett at enkeltmennesket skal få størst mulig kontroll over sitt eget liv.

Inholdet i tyvepakningen på bordet forsvinner bemerkelsesverdig fort. Den ene Camel sigaretten avløser den andre. Rundstykket er gjort om til smuler, hvor han spiser en og en. Han har innsett at det er den eneste måten hvor han både

FOR LITE PARANOID

kan godt hende at jeg burde hatt den følelsen, men jeg har ikke kjent etter. På en annen side får folk som populariserer og formidler ett et rykte på seg som lettvektere. Da kan et interessant poeng være at de som formidler mest er også svært ofte de som publiserer mest vitenskapelig. Et annet poeng er at det kan være mye vanskeligere å skrive en god populærvitenskapelig artikkel enn en fagartikkel. Dette er fordi man må være opptatt av språket og tenke en masse ting gjennom fra grunnen av. Som redaktør av Samtiden ser jeg dette stadig vekke. Anerkjente akademikere som uten videre får publisert ting i internasjonale tidsskrifter klarer ikke å skrive så godt at de kommer inn i Samtiden.

Synes du antropologer blir for lite brukt i samfunnsplanlegging?

tankene. Et eksempel på en annen type kulturterrorisme er det vi ser i Norge idag i forbindelse med nye minoriteter, pakistanere for eksempel, blir utsatt for flere typer kulturterrorisme. På den ene siden den norske kulturterrorismen som forsøker å gjøre dem norske og på den andre siden den pakistanske kulturterrorismen som insisterer på at de skal være lojal ovenfor sine egne. Jeg prøver å rette et angrep mot ideologier om kultur som gjør at grupper får uforholdsmessig stor makt over individer.

Er det ikke viktig for folk å ha røtter de kan identifisere seg med?

Folk må gjerne få lov til å ha de røttene de vil ha, men det må også være lov til å slippe. De som vil ha seg frabedt å ha røtter og være kulturløse, må få lov til det uten å bli stemplet som forædere eller overløpere. I vårt samfunn blir det stadig flere og flere som ikke hører hjemme noe sted, disse må også ha livets rett. Det er det som er mitt poeng.

Hva har du egentlig imot 17 mai?

Det går veldig mye på det estetiske, jeg syntes det er stygt. Det går også på dette at det er autoritært å holde frem dresserte barn for å vise at vi ikke har militærparader. Jeg synes dette er veldig hyklersk og falskt. Hvis man har dresserte barn i 1 mai tog, noe man har hatt av og til, så vil det hyles opp om indoktrinering. Når det ikke gjøres i forbindelse med 17 mai, så viser det bare hvor dypt nasjonalismen sitter. Når man ikke engang kan stille spørsmål ved det å innpode barn en sånn nasjonalfølelse på et så tidlig tidspunkt.

kan spise og snakke samtidig.

Når man jobber så mye så du gjør så tjener man vel en masse penger?

Nei, jeg tjener ikke så forferdelig mye penger. Jeg har ikke klart å skaffe meg et eneste skattefradrag, så jeg betaler omtrent halvparten av det jeg tjener i skatt, til tross for at jeg har en astronomisk gjeld.

Du er nå i begynnelsen av 30 årene og godt i gang med en lysende karriere, men savner du ikke det å stifte familie?

Problemet er det at enkelte av oss aldri blir ferdig med utdannelsen, det er alltid et eller annet man må forstå før man kan slå seg til ro. Men jeg har faktisk forsøkt å skaffe meg familie eller jeg bodde sammen med en jente for å si det sånn, men det ble slutt på kjærligheten.

Du virker ganske kjekk og grei. Har du ikke problemer med kvinnelige grunnfagsstudenter som henger utenfor kontoret ditt i tide og utide?

Nei, synes ikke det har vært noe problem, men nå er det vel også det at jeg kanskje er for lite paranoid. Man burde kanskje bli litt mer paranoid rett og slett. Dette har med kjønnsroller å gjøre vet du. Jenter lærer fra ung alder å være veldig sensitiv på hvordan omgivelsene oppfatter dem. Vi gutter lærer ikke dette i det hele tatt, så vi aner ikke hvordan andre folk oppfatter oss.

Du har skrevet noen artikler om "liming" eller kunsten å drive dank. Har du noe særlig peiling på det du som er så produktiv?

Jeg prøver så godt jeg kan, men jeg får ikke så mye tid til det. Det var på et av mine feltarbeid på Trinidad jeg stiftet bekjentskap med "liming" første gang. "Liming" er det å henge på hjørnet på en kreativ måte og ikke gjøre noe som helst. Man viser for alle og en hver at man ikke har en eneste bekymring i verden. Dette er en omgangsform man har på Trinidad og som er en ganske sentral del

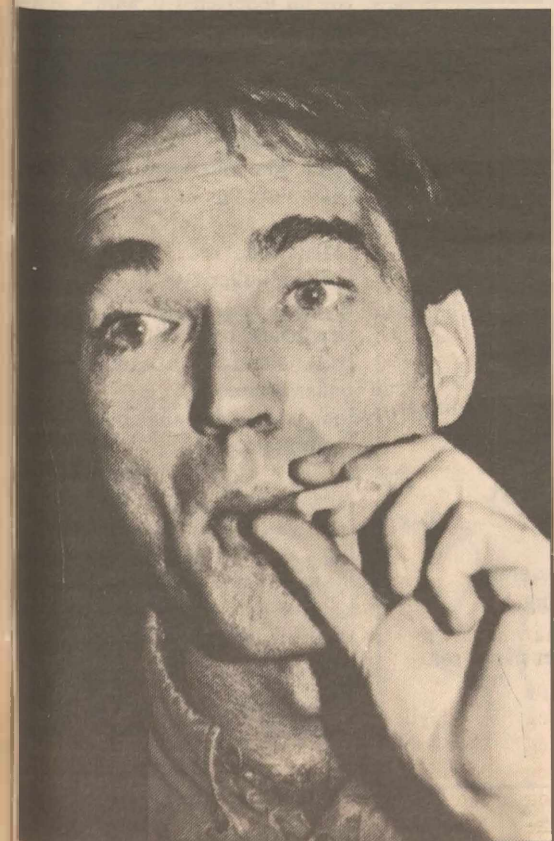
av deres kultur. På Trinidad er det nemlig slik at de har veldig mye trygghet, de tjener godt, de har fast jobb, hus, familie og har alle disse rutinene i hverdagen. Det er derfor det er så viktig for dem å ha en arena hvor det bare er friheten som teller. Et sted hvor hvor man kan spille seg seg helt ut og bare følge sine innfall. For at man skal kunne nyte "limingen" fullt ut er man nødt til å ha trygghet, en kone som står hjemme med kjevla og en jobb man må på neste morgen. For å vite å verdsette det grenseløse er man nødt til å ha grenser.

"Det blir stadig flere og flere mennesker som ikke hører hjemme noe sted"

Har du tenkt å holde samme tempoet som du nå gjør, når det gjelder å skrive faglitteratur?

Nei, jeg har i løpet av det siste halvåret gått mer og mer over til å jobbe med det andre skriver. Både som redaktør av to tidsskrifter, som konsulent på forlag og som veileder på hovedoppgaver. Jeg har skrevet ganske lite selv i det siste og jeg tror ikke jeg kommer til å skrive så forferdelig mye det neste året heller. Det er endel ting jeg på en måte har jobbet meg gjennom som for eksempel etnisitet. Så nå er det i orden å ta en pause og finne ut hva man egentlig vil gjøre.

Tekst: Jørgen Flint
Foto: Lisa Therese Amundsen

ONTOLOGI

Eksisterende livskraft.

Svulmende forhåpninger,
pinlige nederlag,
smertefulle åpenbaringer.

Forpint lengsel, følelse av
avmakt.

Begjær som ikke begjærer.

Nederlag som takles med
utskeielser.

Overdøvende musikk,
skrikende gråt,
overbærende sidemann.

Alene i noe ubetydelig
mangfoldig.

Døden kaller deg en
slekting.

A.

ÅRSTID

På jakt i skyggelandet
- Isbjørner, skiten
ipelsen.

Flak av stillhet oppå huden
- Partert til små
marmorbiter.

Skarpe klør - ville fange
- Ventet gjorde
andre sultne

Vinden har mista sin venn.

S.G.

UFØDT

Evighetens vuggesang lokker
deg
til sitt fang.

Sov inn lille barn,
sov livet ut om du kan.

A.

Løp så blodet danser.
Drikk alt dine kroppsvæsker
skjenker.
Elsk for titusener som bare
kjenner hat.
Lev for kvinnen som dør og for
mannen som forblør.

Løp for livet -
gi oss håp.

A.

OPPROP TIL
KOSOVALBANSKE
FLYKTINGAR

De påstår de er livredde.
De hevdar de har følt på
kroppen
kva det er
å leve i okkupert land
å bu i ein politistat
der lov og rett rår.

Men dette er jo bare
påstandar.
Og det er dumt
å vere redd.
De overreagerer.

DET KONGELEGE NORSKE
JUSTIS- OG
POLITIDEPARTEMENT
har grundig granska saka.
Dei veit best
dei vil dykk vel
og gjev sitt råd
verd å lyde på:
FARE FORT OVER MO
NO ER DET TRYGT
I KOSOVO.

Og Gro garanterer.
Støtta av Stoltenberg
spesialist på slike spørsmål:
DET ER INGEN GRUNN
TIL URO NO
NO ER DET TRYGT
I KOSOVO.

Milosevic Seselj Arkan
er i grunnen greie gitar
- kven sa krigsforbrytar?
- er til å stole på.
Dei har makta
soldatar og politi
væpna til tennene
og veit nok å bruke ho
når det trengst.

DET ER DIFOR INGEN
FARE FOR KRIG
OG ETNISK RENSING NO
FARE TRYGT OVER MO
NO ER DET FRED
I KOSOVO.

Vel er fleire iblandt dykk
muslimar.
Men de skal jo ikkje til
Bosnia - Herzegovina.
ALLE ER TRYGGE NO
OGSÅ KVINNER
I KOSOVO.

FAR DIFOR HEIM
FORUTAN SUT -
VELKOMNE TILBAKE
NÅR KRIG BRYT UT
I KOSOVO.

Og hugs det er ikkje Hagen
som seier so
men gode sosialdemokrat
solidariske Gro et co.
Stol på ho:
FAR UTAN FRYKT
TIL KOSOVO.

Gunnar Birkeland

EKSISTENSIALISTEN

Når hun spiser suppe med jevn
overflate
kan hun ikke flykte fra seg
selv,
for der... der nede i tallerkenen
gjengis hennes ansikt i kontur
og form.
Hver gang skjeen fylles, får
hun en
smaksprøve av seg selv.
Kanskje er
hun en "ubevisst
eksistensialist" !

Jan-Ove Rogne, -93

MANITU

Mani - tu
Mani - tuu
Mani - tu-tu
Hæh!

S-R

CLAIRVOANSE

1. Du som ser langt utover
det lovlige,
kan du se meg?

2. Du som manipulerer kvinner
og menn,
kan du nå barnhjerter?

3. Du som tror du har makt,
har du kontroll over egne drifter?

4. Du som lar skygger bli til is
som jager dyret på avveie
mens du gir det daglige føde,
har du sett galskapen i dine øyne?

5. Nå har jeg deg i min hule hånd,
kan du kjenne det?

A.

DIKT-

SIDA

OM ALKOHYLERNS
INNVIRKNING PÅ FES-
TEN PER HOLDT DA HAN
EGENTLIG SKULLE
VÆRE EDRU MEN SNU-
BLA ETTER FØRSTE
SLURK

Det er fest
jeg er gjest og
Per ligger i hagen
og spyr.

Gutta er flest
jentene pop'e og på veranda-
en prøver
Joppe en sleip liten gest.

Gerda begynner å strippe
gutta er flest
resten av jentene,
Paula og Vera, synes
gutta er ormtli'
kjipe og Gerda en pest.
Hvem sa incest?

Gerda griner
Per spyr
gutta er flest
jeg er gjest
og Joppe har fått seg en på
tryne (hyle, hyle).

Tiden gror
gresset flyr
ute er det noen som
pisser på Moder jord
og
i hagen ligger Per og spyr.

S-R

KONTEMPLASJON

Bare tanker skaper idèer,
og bare idèer gjør fantasi
For bare fantasi kan
lage det døde levende og
selv drepe alt liv

Langt unna en sol
eller lyspære for den
saks skyld bærer
månen nag over nakne
lepper som sprekker i et
krater av levende lus -

som sagt: Tanken før
idèen og idèen gjør fantasi

S-R

HUN

Hun skriker -
til deg,
til meg,
gjennom åpne huden.

Hun puster -
mot deg,
mot meg,

så hele jorden rister.

- hun lever.

A.

KOS - MOS

Fatene blir tomme og
fiskene mangler vann.

Begrep uten betydning
og barn uten foreldre.

Adjø, tankeløse verden.

Du kunne aldri si helt nei.

A.

DITT BLIKK

Eg eter
ditt blikk
slurpar det
i meg

tygger og tygger
svelger og svelger

før eg
raaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa-
par
det ut

S-R

SENTIO, ERGO SUM

Tanker av sølv.
Papirfly.
Følelser med gullstrimler i.
Kjærlighet i luften.

Tanker i sort.
Sorgfulle netter.

Følelser uten farge.
Mystikk i det fjerne.

Tanker som spruter i alle retninger.
Intelligens på prøve.

Følelser som kontrollerer.
Psykisk duell.

Tanker og følelser overalt.
Mennesker i handling.

Vi ler mens vi gråter når vi ser.

A.

MITT HODE ER EN PING-
PONG BALL

Mitt hode er en ping-pong ball
som blir slått fra høyre
mot venstre, og tilbake til
utgangspunktet igjen.

Fra bordkant til bordkant spretter
ballen,
som altså er mitt hode, fra
kølleslag til kølleslag
til jeg ganske umotivert
spretter unna en knallhard serve
og tar ledelsen 1-0. Mitt

hode de to bøllete køller
1-0! Like etter lurer jeg en
smash som ser skruen mot midten
av bordet,
men ikke min usynlige vridning
mot nettveggen. 2-0.

Mitt hode mot de krøllete og
bøllete køller 2-0!

Backhand og forehand, overskru
mot underskru, svake narreslag og
smash-harde
pangslag. Men ingenting nytter.
Mitt hode

er i det umulige hjørnet i dag, og
ser ut til å vinne hvert eneste
slag som om denne
ballen skal stå.

S-R

English Summary

No smoking

Smoking may soon be banned from the University. According to a suggestion by Røykfritt Miljøvalg (the Smoke-less committee), two smoking sections will offer the only possibility for indoor smoking. Even smoking in private offices would be forbidden. The goal of the committee is to make the University a non-smoking area by the first of July 1994.

- We want to create a change in attitude, says the leader of the committee, Johnny Dahlmo. - It is important to realize that smoking is a problem.

One thousand questionnaires are to help the committee gain a broader understanding of the employees and student's view on this issue. - We are eagerly awaiting the results of this survey, but we don't feel we have to adhere to its results, states Dahlmo.

Student uproar

More than two thousand students demonstrated last Thursday against the government's plans to cut back on student financing. The students marched to town in protest against the a budget that would dramatically worsen their economic situation. Plans to hand out student loans in monthly instalments and to punish students with the loss of scholarship if they fall behind academic schedule sparked this massive reaction.

The demonstration stretched along the whole length of Storgata. Cries demanding the removal of Education Minister, Gudmund Hernes swept through the streets. One person carried a skeleton to show what effect the plans would have for studying mothers.

A rally was held at Stortorget, where more articulate condemnations were voiced by student leader Kjetil Kvalsvik and the leader of the Samskipnaden (Student Union), Vidar Bakke.

Other cuts would include the loss of transportation rebates and economic benefits for new mothers.

Statens Lånekasse

Statens Lånekasse reacted negatively to some of the government's plans for student financing. The suggested budget was discussed at the last board meeting on the 14th. of October. Unwillingness to lower the interest rate and the continual lag behind the cost of living were particularly worrisome. If the budget were to be passed by Stortinget (Parliament), the board fears that the effects would be incalculable. Punishing tardy academic progression was also thought to be an unsound idea. This could further weaken the students position, as more would take part-time jobs to avoid amassing unbearable debts.

In some areas, the government's plans actually exceeded the Lånekassen's recommendations. Most important of these was to increase the scholarship by four percent.

Studying abroad

An agreement that would

permit students to study in the Nordic country of their choice are in the process of becoming a reality.

The idea is to let students from these countries study where the please. Financial support would be granted in ones native country. But admittance requirements to learning faculties would be equal for all students from the participating countries.

Despite some expected problems, the deal could provide students with an easy way to see the world.

Ten years on the air

Next year, the student radio will be celebrating its tenth anniversary. It started as such a tiny little thing, run by only a few glowing amateurs. Today, it has a turnover numbering in the millions, its payroll including professional consultants who hunt down the advertising money.

Despite its name, the station does not only cater to students. Most of its weekly 50 hours of air time aim to attract a broader audience.

To reflect the changing realities, editor Ivar Handeland hopes that the station can become a corporation. The decision remains up to the students and the Allting (General assembly). But perhaps that's what it will become. After all, it's hard to argue with success.

Studies in Religion

In two years it will be possible to study religion at the University of Tromsø. Limited funding make it impossible to start before 1995.

A curriculum is currently being formulated by a group from related disciplines.

Hasten slowly ahead

Politicians and the Lånekasse want students to move quickly through the educational system. But the institutes are not always too helpful in this respect. Colliding exam schedules are familiar to all students who attempt to quicken their academic progression. Could it be that the powers that be are insulted by students who demean their subjects by rushing through them at a faster than normal pace?

-This is by no means the case, says Erik O. Eriksen, a professor in Offentlig Politikk og Administrasjon.

-Exam schedules are purely administrative decisions.

The cleanest kitchen around

Health inspectors paid a surprise visit to the canteen in the Hovedgård. A thorough examination included mice hunts, garbage control, and temperature measurements. But nothing amiss could be found. So digest assured; this kitchen is clean enough to eat from.

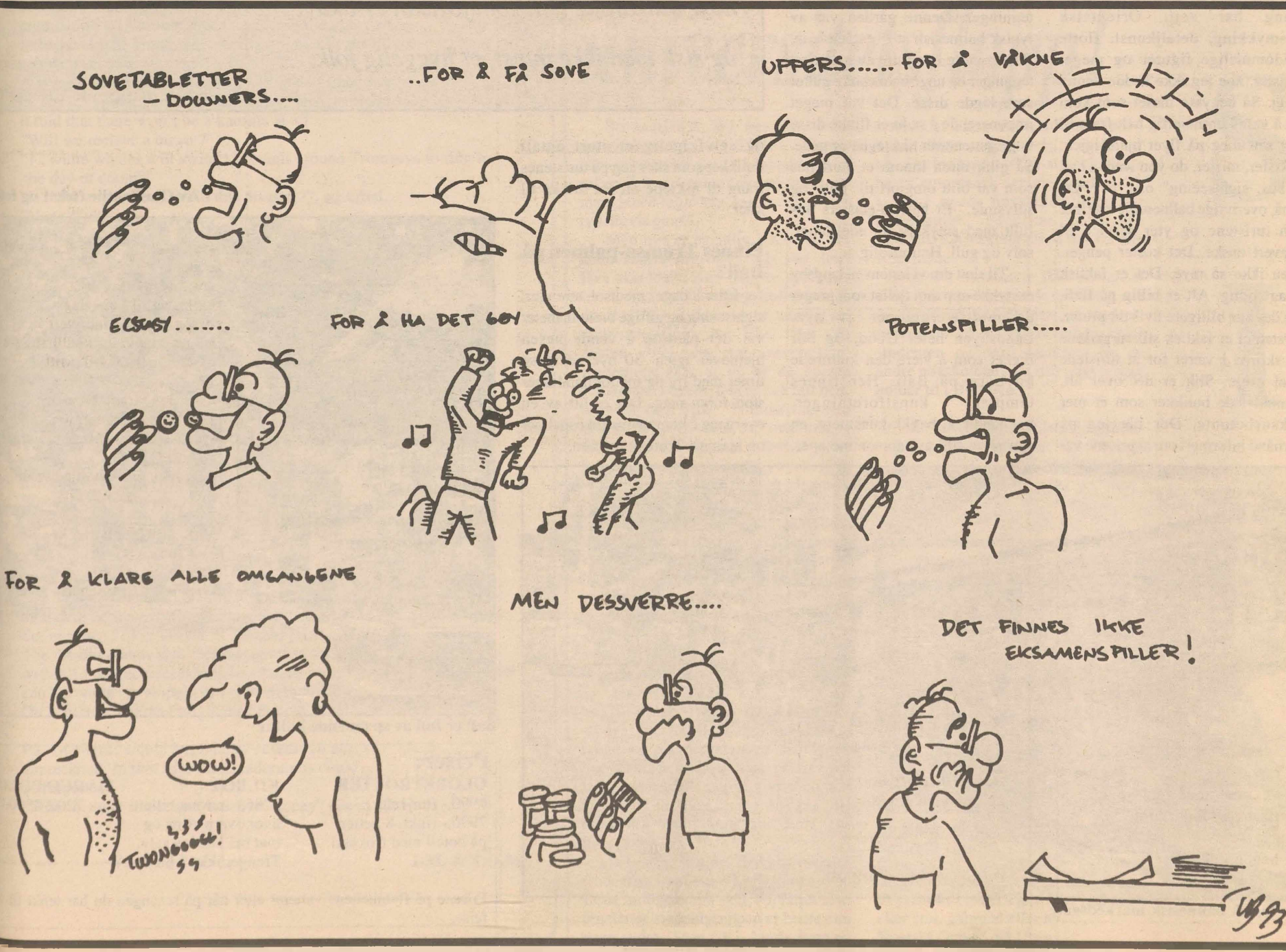
Unequal opportunity

Equal rights have come a long

way, on paper at least. About half the employees and students at the University are women. But closer examination soon reveals that most leading positions are still held by men. For example, only ten percent of the University's professors are women.

Nina Ambie is the leader of the project "Report on equal rights at the University of Tromsø". - It is important to have an even distribution of power between men and women, says Ambie. - I believe this would improve the environment at the University. In ten years, half the leading positions should be held by women. We want the different institutes to help reach this goal. The blatant discrimination of the seventies has gone. But there still is a lot of unfairness. We also encourage women to complete higher degrees. Experience shows that those who do, do it very well.

by Adam Sørensen

Bali ligger ca. 8 grader sør for ekvator, og klimaet er tropisk. Øya, som er en del av Indonesia, ligger mellom Java og Lombok. Det ikke så varmt på Bali som man kanskje skulle tro. En av grunnene er at det hele tiden er en bris som virker avkjølede, særlig i nærheten av kysten. Gradestokken står på ca. 30 grader celsius hele året rundt. Noe jeg selv opplevde som behagelig, blant annet på grunn av ovennevnte vind. Den største overraskelsen jeg ble utsatt for, var hvor enorm luftfuktigheten er på Bali. Den gjør seg særlig gjeldende i nærheten av kysten, hvor jeg oppholdt meg det meste av tiden. Jeg fant fort ut at den konstante sola og høye luftfuktigheten kom til å by på de største problemene i dette paradiset. I det jeg kom inn i ankomsthallen på Ngurah Rai Airport, som ligger helt sør på øya, ble jeg møtt av synet av et titalls tyskere som tydeligvis ikke hadde brukt høy nok solfaktor. Jeg fikk øyeblikkelige assosiasjoner til rosa grisehud og såre neser. Allerede da kjøpte jeg solfaktor 15, noe jeg ikke kom til å angre på. 8 dager med blendende sol og mye væske (av forskjellig slag) lå foran meg, og jeg var innstilt på å nyte hvert minutt av oppholdet. Vel vitende om at innen kort tid ville jeg være tilbake til det ikke fullt så tropiske Tromsø.

Ivrige balinesere

Hvor gikk så ferden? Den startet på Fornebu lufthavn, og endte på Bali ca. 30 søvnløse flytimer senere. En ikke altfor minneverdig opplevelse i seg selv, men i det jeg steg av flyet og kom inn på Ngurah Rai Airport glemte jeg hele flyturen. Jeg ble møtt av synet av den flotteste ankomsthallen jeg noen gang har sett. Orientalisk utsmykning, detaljkunst, flotte gudommelige figurer og meget renslig, noe jeg ikke hadde ventet meg. Så begynte maset som kom til å vare kontinuerlig helt fram til jeg satt meg på flyet hjem igjen: "Mister, mister, do you want a car, a bus, sightseeing" osv. osv. De små, overivrige balineserne svermer om turistene og yter service til ethvert ønske. Det koster penger, men ikke så mye. Det er faktisk svært billig. Alt er billig på Bali, og det blir billigere hvis du pruter. Systemet er faktisk slik at prisene er skrudd i været for at turistene skal prute. Slik er det over alt, unntatt i de butikker som er mer luksusbetonte. Der ble jeg på forhånd informert om at prisene var

fastsatte. Plakater hvor det står "fixed price" indikerer dette. Markedene flommer over på hver sin side av gatene i byene eller på tettstedene. Der selger de alskens unyttige ting som turistene elsker å kjøpe fordi det er så billig. I ettertid har jeg funnet ut at kvaliteten på tøy-, lær- og skinnprodukter varierer sterkt. Allikevel er jeg fornøyd med de klærne og souvenirene jeg kjøpte der nede.

Solslikkernes mekka.

Det finnes to hovedtyper av turister på Bali. Best representert er strandsliterne som står opp sammen med sola for å grille kroppen, og legger seg med et par (eller fler) tropiske drinker innenbords. Jeg må med en viss skam meddele at jeg tilhørte denne første gruppen. Gruppe nummer to er de som er på Bali for å oppleve Østens natur, mystikk, skikker og kultur. Jeg vil påstå at de som tilhører gruppe nummer to vil få mest ut av oppholdet på Bali. Jeg oppfordrer de som vil ha en typisk "sydenferie" om ikke å dra til Bali. For det første koster det mange penger å komme seg dit, og for det andre er ikke utelivet av det aller beste. Er du derimot ute etter å oppleve annerledes kultur og skikker, er Bali et enormt godt utgangspunkt. De dagene jeg var på Bali var jeg blant annet med på en rundreise i de sørlige deler av øya. Turen gikk innom steinhuggere som laget religiøse symboler til bruk i dagliglivet. Steinen de brukte til å forme figurene ut av, var av en porøs og lettformelig type. Folk på Bali er særdeles religiøse, og de bruker disse symbolene daglig i sine bønner og seremonier.

Seinere gikk ferden innom en gård hvor de laget malerier og tegninger. Denne gården var av typisk balinesisk stil bestående av flere mindre hus fulle av malerier, tegninger og unge balinesiske gutter som lagde disse. Det var meget imponerende å se hvor flinke disse unge guttene var til å tegne og male. Så gikk turen innom et stort hus som var blitt omgjort til gull- og sølvsmeie. Et helt to-etasjers hus fullt med smykker av edelstener, sølv og gull. Helt utrolig.

Til slutt dro vi innom en landsby et stykke opp mot fjellet som preger de midtre regioner av øya. Landsbyen heter Ubud, og blir regnet som å være den kulturelle høyborg på Bali. Her finnes templer, kunstforetninger, bokhandlere, batik-kunstnere, en stor skog full av morsomme aper,

Adam i Paradis

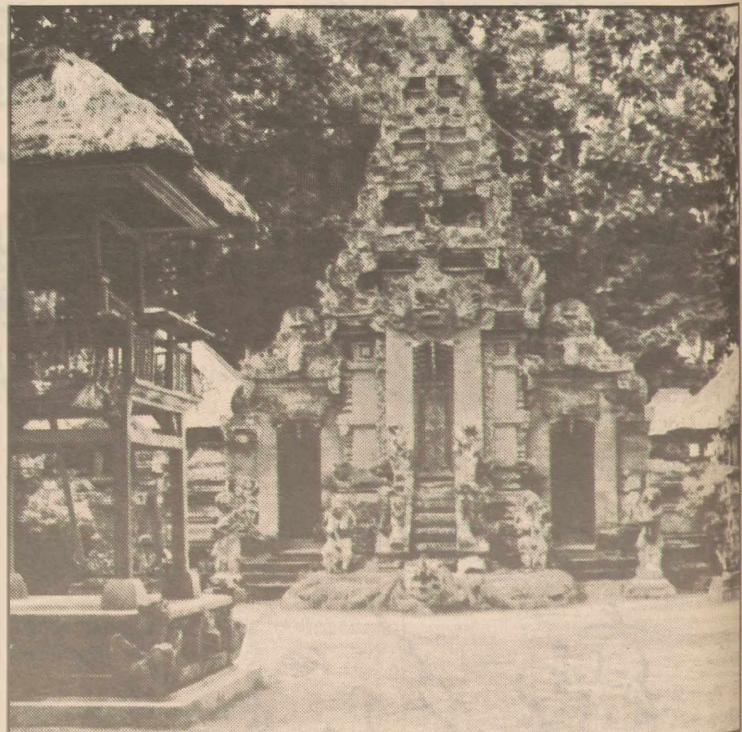
I sommer var jeg på Bali. Østens paradys blir det kalt blant turoperatørene, og det med rette. Øya er preget av skjønn tropisk natur, kilometerlange sandstrender med palmer langs siden, høye vulkanske fjell som fortsatt er aktive, og sist, men ikke minst, et hyggelig folk.

og selvfølgelig et stort antall butikker som skor seg på turistenes trang til å kjøpe alt fra drikke til klær.

Finnes Tromsø-palmen på Bali?

Etter 8 dager med sol, strender, sightseeing og giftige brannmaneter var det på tide å vende nesen hjemover igjen. 30 nye søvnløse timer med fly og mellomlandinger stod foran meg. Det er litt av en overgang å komme fra kokospalmer og hjem til Tromsø-palmen...

Av Ola Bratlie (tekst og foto)

Bali er full av spennende kultur

Priser:

GLOBETROTTER
6990,- (tur-retur)
7990,- (inkl. 8 netter på hotell med frokost)

KILROY
3785,- (enveis billett hvor overnatting og mat må betales selv. Trenger ikke å bli dyrt)

MARCO POLO
7200-8500,-

Prisene på flybilletene varierer etter når på sesongen du har tenkt til å reise.

En typisk balinesisk markedsgate

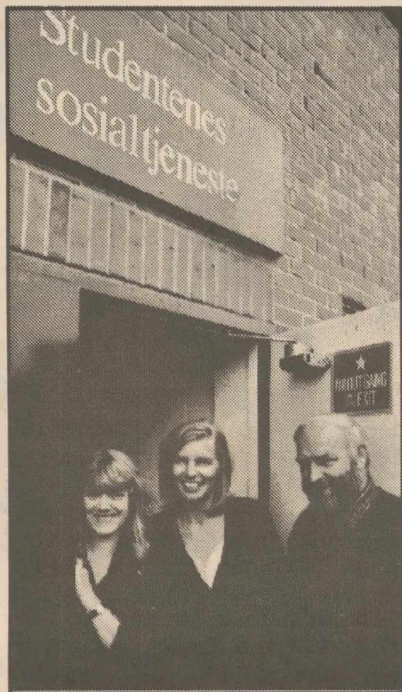
L
E
S
E
R
S
I
D
A

Takk til Studentenes Sosialtjeneste

Jeg vil med dette uttrykke min takk til Studentenes Sosialtjeneste. Selv hadde jeg problemer under studiet og kontakten Studentenes Sosialtjeneste. Den hjelp jeg fikk medvirket til at jeg klarte avsluttende eksamen. Kaare Olsen og de andre som arbeider der, har den kunnskap og erfaring som kreves for gi god hjelp.

Jeg oppfordrer alle som sliter med problemer, det være seg studieproblemer eller annet, om å kontakte Studentenes Sosialtjeneste.

Knut Glass

Studentenes sosialtjeneste

Citizens of Tromsø, Beware!

We got a message, the message from some strange place, telling that the entire island of Tromsø will be flushed down in a sea of øl soon ...

Beware thy citizens! You will not be able to swallow that all by yourself!! Even pouring that all in buckets won't help! You will be wiped out entirely!! Why are we telling this, who are we anyway?

Is there still hope? When will the island be swallowed? Can you still study here in Tromsø after doomsday? All those questions are so human, but still we try to answer them all ...

We bring you this tiding, because a higher medium told us to do so, and no, we don't get payed for it, we just do our job. We are the 13 chosen members by purely coincidence, after eating a 13 kroner bread, suddenly the lights were turned on high. They were shining brighter as the brightest sun we ever saw.

A voice was there in our heads, telling that there won't be any 13 kroner breads for sale soon. As a matter of fact it told that there won't be a kantina at all ...

"Will we receive a omen?"

"13 white whales will swim 13 rounds around Tromsøya to ring in the day of doom"

"Is there any hope to avoid this disaster?", we cried.

"Nope!", it said.

"But can there be some persons saved instead?"

"Normally no way either"

"Really?"

"Well since you asked, or screamed for it, ok, but under certain conditions ..."

"And that is"

"are"

"sorry, are"

Well, to keep it short, and easy for us because the voice, was not a particular voice, but more 'telling in feelings'. A strange thing, and very hard to translate to words ...

There is hope is 'felt', you can be saved personally if you send a white envelope to that medium with only your name and thirteen (13) breadcrumbs in it.

Since the medium just moved to another place, we will 'hear' the new address someday. Till then you could also send that to: The Emotional Medium

Kvartsvæien 73

9022 Krokeldalen

It is definitely needed that there are 13 crumbs included, because the higher medium hates 12, and gets bored by 14.

So, in short: "13 or drown!!" [Sunde 3:16]

The medium let us also feel that at some friday the 13th within 13 mooncycles it will be all done with Tromsø, so you 'd better catch a white envelope, and some fresh bread ...

On behalf of The 13 Enlightened People ..

PS. Of course would a tribute of at least 10 nkr, be appreciated. In that case the breadcrumbs could be forgotten.

"What is more important, bread or money" [Bean 12:4]

L.H. & T.O.M.

Opprørstog med "rød lokomotivfører"

Dro uten meg og mine

Vi protesterer også på statsbudsjettet, men vi reagerer kraftig på Kjetil Kvalsviks uttalelser til "Nordlys". Kvalsvik er leder i studentstyret ved UiTø, og var nok en av aksjonslederne ved studentopprøret. I artikkelen "Studentopprør mot statsbudsjettet" i "Nordlys" 21/10-93, sier han at statsbudsjettet for 1993, ut fra studentenes synspunkt, er kvinnefiendtlig og høyrevridning.

Vi er helt enig i at statsbudsjettet er kvinnefiendtlig, da kvinnelige studenter som får barn kan miste over 20.000 i året. På punktet om "høyrevridning" er vi helt uenig. Hadde det enda vært slik at statsbudsjettet hadde vært høyrevridning, så hadde vi vært meget glade. Det er slik at Høyre, gjennom sitt budsjett-alternativ, har lagt opp til at studentene skal få over 200 millioner mer en det Ap forslår i sitt budsjett. Kvalsvik henviser heller ikke til noe annet i artikkelen som kan støtte opp under påstanden høyrevridning.

Formålet for studentopprøret var dessuten følgende:

a) Det skulle være tverrpolitisk opprør. Det betyr at ingen skal føle seg "ekskludert" pga. sitt politiske syn.

b) Protesten var mot regjeringens

politikk, ikke mot andre partiers politikk. Som kjent er det ikke Høyre som vil innføre "kuttismen" overfor studentene, det er Ap.

Det er rett og slett frekt at en som skal representere hele studentmassen forsøker å lure inn sitt personlige politiske syn. Denne formen for sniksosialisme som Kvalsvik forsøker på i denne artikkelen, vil vi ha oss frabedt.

Med dette utsagnet forsøker Kvalsvik å gjøre hele studentmassen enig i hans personlige politiske overbevisning.

Vi vet at mange av studentene unnlot å stille i protest-toget pga. at de følte seg, som Kvalsvik selv sa i "Nordlys", både opprørt og forbannet over hans horrible påstand.

Hvis man senere skal lage et tverrpolitisk opprør, så bør ledelsen klare å holde sine egne antipatier utenfor, slik at opprøret virkelig kan bli tverrpolitisk.

Ulf T. Alexandersen (ISV)
Allan Andreassen (ISV)
Johnny Hofseth (ISV)

UKA - en universitetsflopp!

StudentUKA '93 har gått dundrende konkurs, kan vi lese i Utopia. Mange tusen kroner underskudd, ingen vil ennå innfri garantiene på grunn av manglende regnskap, ingen oppgjør er tydeligvis gjort!

Men hva er egentlig UKA, vil vel noen spørre seg om. Når var den? Hva skjedde? Helt logiske spørsmål for f.eks. en lærerhøgskolestudent. StudentUKA i Tromsø er nemlig en universitetsflopp uten like. Det kan nesten virke som om universitetsstudentene tror at de er de eneste studentene i byen. Det er i så fall helt, absolutt helt feil. Tromsø har fire høgskoler, alle fulle av studenter, i tillegg til universitetet. Det er dette som utgjør studentmassen i byen. Det virker som om dette faktum glemmes fullstendig når UKA skal planlegges.

Studentuker arrangeres iver hele landet. I Bodø har de for eksempel et svært livskraftig arrangement. Der er Lærerhøgskolen inne som en av flere studentgrupper. Der arrangeres faglige kvelder, temadager, fester, sportslige aktiviteter osv. i samarbeid med resten av byens studenter.

Nå er riktignok Bodø en mindre by, men det skulle ikke være noen begrunnelse for at universitetsstudentene skulle ha et selvplågt monopol på merkelappen "student". For det må jo nærmest være et monopol universitetet har, når så godt som alle UKA-arrangementene legges til Breivika (når man ser bort fra konsertene).

Selvsagt kunne lærerhøgskolestudentene vært mer på offensiven selv. Dette innlegget må ikke oppfattes som om denne studentgruppen er bedre enn noen andre. Men UKA burde være en

samlende faktor for studentmiljøet i byen. Ikke en splittende, som den er nå. Derfor burde UKA-styret kanskje ha en automatisk sammensetning slik at også byens høgskolemiljøer blir representert. På denne måten kan studentUKA virkelig bli en uke for alle studentene.

For det er kanskje ikke så rart at UKA blir en økonomisk ruinhaug, når de fullstendig neglisjerer et studentpotensiale på 6-700 lærerhøgskolestudenter, og også studenter fra de andre høgskolene som tilfeldigvis ikke holder til i Breivika.

Av Anton Rygg, historie grunnfag, tidligere student ved Tromsø Lærerhøgskole

Det er mulig å sette inn rubrikkannonser i Utopia. Har du noe du vil selge, kjøpe, bytte, leie, låne eller gi bort; kom innom Utopiakontoret med en lapp. Rubrikkannonser er gratis for studenter. Vi holder til i kjelleren under ISL. Utopia kommer ut hver 14. dag.

SALG/KJØP

To jenter vil leie leilighet nær UiTø/Sentrum snarest. Tlf. 083-78058, Cornelia.

Fryseboks ønskes kjøpt eller leid, liten eller stor, gammel eller ny. Kontakt Geir K. på Utopia

DET VAR EN GANG EN SEBRA SOM IKKE KUNNE SE BRA SÅ GIKK DEN TIL EN SEBRA SOM KUNNE SE BRA SÅ SA DEN SEBRAEN SOM IKKE KUNNE SE BRA TIL DEN SEBRAEN SOM KUNNE SE BRA DU ER HELDIG DU SEBRA SOM KAN SE BRA.
Foto: Snorre Sanner

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Urmørket senker seg over Tromsø, og fortsatt kan du ikke ta toget vekk fra mørketid og eksamensangst. Fortvil ikke - Utopia bringer her stort og smått som kan hjelpe deg gjennom de neste fjorten dagene.

Vet du om flere botemiddel mot lesesaler og "den store einsemda"? Si det til oss - og vi forteller det videre. Du finner oss i ISV-kjelleren.

TIRSDAG 26. OKTOBER

Men Utopia var ikke død! Årets ellefte nummer er herved klar til fordøyelse. Verre blir det nok å fordøye statsråd **Gudmund Hernes** som er på Tromsøvisitt. Planen er å foredra for en egnere krets av Universitetets sjefer bak lukkede dører, men han får sikkert også anledning til å forsvare statsbudsjettet overfor tusenvis av aggressive & illsinte studenter (Hernes må fjernes etc.).

Blå Rock har filmkveld - denne gang med en overraskelse på programmet. Den som kommer, får se.

Alternativet er å stikke innom på Bahaienes ukentlige fordypninger om **sjelens utvikling** i MH-kantina. Kanskje noen overraskelser der også?

ONSDAG 27. OKTOBER

Lesbefilmen **Desert Hearts** er det store trekkplasteret når HiTø, altså studentgruppa for homofile og lesbiske og bifile i Tromsø, møtes til videokveld i Store Auditorium på MH-bygget klokken 19.00.

TORS DAG 28. OKTOBER

Mangler du "dagens gode gjerning", kan du ringe 776-38739, spørre etter Guri, Ellen, Maja, Solveig eller Solbjørg, og fortelle dem at du har lopper til **Operasjon Dagsverks loppemarked** som starter klokken 15.00 i dag. For å bli virkelig salig, kan du fortsette med en tur innom Tromsø Kristelige Studentlag sin regionkonferanse for studenter i nord. Det går også an å stille opp på Frikirkens happening med **Curt & Roland + Erik Gunnar Erikson**. De starter sangen klokken 19.30.

Utlendinger bør innfinne seg i Aud.Max. klokken 19.00, for der er det generalforsamling for **Foreign Students Union**.

Kulturfantomer kan velge mellom den finske etnografen Heimo Lappalainen som viser filmserien **Taiga Nomads** om sibirske evenkene på Tromsø Museum klokken 19.00 (reprise i morgen), eller en skikkelig **Utsolgt - en vrangforestilling** på Apoteket Bar (reprise i morgen og dagen derpå), eller som siste mulighet: **Gutterball** på Borti Natta - etter

eget utsagn en **A down-to-Earth Supergroup**.

FREDAG 29. OKTOBER

Helga nærmer seg, og de konservative elementene på Universitet, nærmere bestemt **Tromsø Konservative Forening**, slår seg løs med et foredrag av stortingsmannen **Svein Ludvigsen**. Etterpå er det såkalt sosialt samvær. Møtet starter 18.00, og er åpent for alle.

Men det skjer mer: Tromsø Brass spiller **Rhapsody in Brass** klokken 19.30 i Kulturhusets storsal. Billetten koster 60 kroner, men med studentmoderasjon blir det bare 40 (så lenge den varer). Filmklubben viser **Klovnene** av ingen ringere enn Federico Fellini. **Load Shit** spiller på Middagskjelleren. Og for ikke å glemme seminaret **Nordområdene - vår klodes neste safariområde?** i UB-auditoriet fra morgenen av.

LØRDAG 30. OKTOBER

Semesterets store sjanse - **lördagskveld & fullmåne!** Resten bør i sannhetens navn kunne fikse sjøl...

Om månene blir full, så er han ikke alene om det. Vestvågøyværingene slår seg nemlig løs med en **anti-heimlengselfest** i Bodegaen. Ta med plysjeterninger, wonderbaum og bilde av din gamle **Volvo Amazon** og kom! - dette blir rått!

Filmklubben tilbyr nye intellektuelle utfordringer med filmen **Unge Hyklere** fra 1958, og mer stoff for de kultiverte finnes på Kulturhusets lillescene der **Canto**

Polare har jubileumskonsert klokken 14.00.

Sportsidioter har sitt tilbud i Stakkevollhallen der **TSI-damene** spiller volleyballkamp mot Øksil klokken 16.00 (samtidig som tippekampen).

SØNDAG 31. OKTOBER

I dag er det bare sportsidiotene som har noe å se frem til, og fortsatt er det volley-damene som spiller i Stakkevollhallen. Andre sjeler får trekke **dyna** godt oppover dyna og la den siste dagen i oktober gli stille forbi. Det kan jo passe godt med at det forøvrig er **bots- og bededag** i dag.

MANDAG 1. NOVEMBER

Finn fram speiderskjorta! I kveld rotter nemlig de avdankete villmarksløvene seg sammen på nytt i Dramsveien 123 klokka 20.00.

TIRSDAG 2. NOVEMBER

I RiTø-kapellet får du høre Guds Ord, formidlet av Håkon Pedersen, klokken 19.00, og det er stort sett det eneste tilbudet i byen i dag. Unntaket er kanskje bluesklubben tradisjonelle **tirsdagsblues** på Middagskjelleren.

ONSDAG 3. NOVEMBER

Blå Rock fyrer løs med nok en temakveld - og denne gang med ingen ringere enn **Bruce Springsteen**. HiTø nøyer seg på sin side med temakveld der **Psykiatrien og homoseksualitet - uvitenhet eller et bestemt**

mennekesyn? er utgangspunkt. Tiden er klokken 19.00 og stedet er ISV, rom B0107.

TORS DAG 4. NOVEMBER

Hvis du absolutt må ha noe å finne på, er vårt eneste råd Tromsø Musikkskoles **Blå Kveill** i Storsalen på Kulturhuset. Skulle det gi mersmak har du en ny sjanse i morgen.

Deadline for Utopias siste nummer i høstsemesteret.

FREDAG 5. NOVEMBER

Gjesp - fortsatt 49 dager igjen til du kan åpne opp julegavene fra mor og far. I lengselen etter grønne juletre kan kanskje **Green House**, som spiller på Middagskjelleren, være et brukbart substitutt?

LØRDAG 6. NOVEMBER

Filmklubben trår til. Først med **The Wild Bunch**, en orntli' western, deretter **Bring me the head of Alfredo Garcia**. Absolutt verdt et forsøk.

Et annet forsøk kan være **Man Flow**, Middagskjelleren.

SØNDAG 7. NOVEMBER

Skarven redder dagen - med **Jazz House** utpå kveldinga.

MANDAG 8. NOVEMBER

Bare en dag til årets siste Utopia kommer, og dessuten får du gratis adgang til den internasjonale **urbefolkningskonferansen** som starter i dag.